

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kertomus kaupungin 1922 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikamari lähetti rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen 1922 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä¹⁾. Tilinpäätöksen yhteenveto osoitti seuraavat tulot ja menot:

Tulot.

Säästöä vuodelta 1921	Smk	3,375,502: 95
Tuloja rahasäännön mukaan	»	291,492,130: 72
Määrärahoja säästynyt	»	23,528,543: 82
Laskettujen tulojen ylijäämä	»	23,813,622: 28
	Yhteensä Smk	342,209,799: 77

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	291,492,130: 72
Ylitettyjä määrärahoja	»	10,121,767: 47
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	3,821,085: 39
	Smk	305,434,983: 58
Halkokonttorin siirtotulos	»	3,290,504: 95
Tilierotus vuoteen 1923, säästöä	»	33,484,411: 24
	Yhteensä Smk	342,209,899: 77

Asiaa esiteltäessä päätti²⁾ kaupunginvaltuusto lykätä kysymyksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuunvapauden myöntämisestä johtaja lautakunnille siksi, kunnes kaupungin tilintarkastajat olivat antaneet kertomuksen puheenalaisen vuoden tilien ja tilinpäätöksen tarkistuksesta.

Kaupungin 1922 vuoden tilien ja hallinnon tarkastus. Kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ vuositilintarkastajain kertomuksen⁴⁾ kaupungin 1922 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta ynnä revisionikonttorin kertomuksen⁵⁾ samalta vuodelta budjettivaliokunnalle, jonka tuli asianomaisia johtaja lautakuntia kuultuaan antaa lausuntonsa mainituissa kertomuksissa esitettyjen muistutusten ja ehdotusten johdosta.

Sittemmin antamassaan lausunnossa⁵⁾ huomautti budjettivaliokunta ensinnä tilintarkastajain tilinpäätöksen myöhästymistä koskevaan muistutukseen nähden, että se tosin oli oikea, mutta että kaupunginvaltuusto vuonna 1922 oli tehnyt valtioneuvostolle esityksen sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, että määräaika, jonka kuluessa tilit on jätettävä maistraattiin, mikäli Helsingin kaupunkia koski, pitennettäisiin huhtikuun 1 p:än, mikä esitys oli lähetetty eräälle valtionkomitealle. — Tilintarkastajain huomautuksen johdosta, ettei kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusta ollut moneen vuoteen toimitettu, lausui valiokunta, että kunnallishallituksesta kaupungissa annetun asetuksen 72 §:n säännöstä n. s. kolmivuotiskatselmuksesta 1877 vuodesta lähtien ja niin ollen myöskin vuonna 1922 kaupungin-

¹⁾ Helsingin kaupungin tilasto V. 7. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 5 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 19. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17. 10. 14 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 25.

valtuuston kesäkuun 15 p:nä 1877 tekemän päätöksen mukaisesti oli sovellettu siten, että nämä katselmukset oli toimittanut rahatoimikamari, joka niiden toimittamista varten oli vuosittain jäsentensä kesken jakanut niin suuret osat kaupungin vuokra-alueita, että kaikki määrääjän, kolmen vuoden, kuluessa oli katsastettu. Toisen, samana päivänä tehdyn, päätöksen mukaisesti oli valtuusto sen lisäksi vuosittain valinnut kaksi n. s. kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiestä, joiden ainoastaan tuli ottaa osaa rahatoimikamarin toimittamiin kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevien, vuokralle annettujen tilusten ja maa-alueiden tulo- ja lähtökatselmuksiin. Viimeiset katselmukset, joihin nämä katselmusmiehet olivat ottaneet osaa, oli toimitettu vuonna 1914. Jotta puheenalaisia katselmusmiehiä voitaisiin käyttää siinä kaupungin kiinteän omaisuuden arvioinnissa, joka kassa- ja tililaitosjohtosäännön 46 §:n mukaan on toimitettava pakollisen kolmivuotiskatselmuksen yhteydessä, oli rahatoimikamari vuonna 1919 kaupunginvaltuustolle tehnyt esityksen m. m., että katselmusmiehille tulisi asettaa eräitä pätevyysvaatimuksia ja että heidän lukuaan lisättäisiin, ja oli valtuusto s. v. ¹⁾ päättänyt katselmusmiesten luvun lisättäväksi viideksi ja että heidän uusi johtosääntönsä oli laadittava huomioon ottaen, että heidän tuli omata erinäisiä ammattitietoja. Uusi johtosääntö, joka vahvistettiin ²⁾ vasta joulukuun 20 p:nä 1922, muutti perinpohjin katselmusmiesten tehtävän luonteen, heidän kun nyttemmin oli toimitettava, paitsi tulo- ja lähtökatselmuksia, kaupungin kiinteän omaisuuden pakollinen katselmus ja sen arviointi. Kysymys tämän uuden, vasta vuonna 1923 voimaan astuneen, johtosäännön soveltamisesta, oli kuitenkin 1922 vuoden tarkastuskertomuksen puitteiden ulkopuolella. Kun kaupungin kiinteän omaisuuden katsastus kuitenkin vuonna 1922 oli toimitettu kaupunginvaltuuston yllämainitussa päätöksessä ja rahatoimikamarin ohjesäännössä määrätyllä tavalla, ehdotti valiokunta, että kaupunginvaltuusto jättäisi tilintarkastajain puheenalaisesta katselmuksesta tekemän muistutuksen huomioon ottamatta. — Tilintarkastajain huomautukseen nähden, ettei kysymys ulosottolaitoksen uudestijärjestelystä, joka jo kymmenkunnan vuotta oli ollut päiväjärjestyksessä, ollut kyllin nopeasti edistynyt vaan edelleen odotti ratkaisuaan, totesi valiokunta, että rahatoimikamari tosin oli ryhtynyt tai tehnyt aloitteen kunnallisverojen tehokkaampaa kannantaa ja perimistä tarkoitaviin toimenpiteisiin, mutta ettei kamari toistaiseksi ollut esittänyt mitään yhdenmukaista suunnitelmaa ulosottolaitoksen uudestijärjestämiseksi. Kun kamari kuitenkin oli antanut selonteon asian käsitte-lystä kamarissa, joka toisessa yhteydessä oli esitetty ³⁾ kaupunginvaltuustolle, ei valiokunta havainnut olevan syytä tarkemmin kosketella tätä kysymystä. — Muistutuksiin nähden, että kaupungin viranpitäjät olivat saaneet palkkansa ennen määräaikaa, oli rahatoimikamari huomauttanut, että palkat käytännöllisistä syistä, jonotuksen välttämiseksi kassaviraston vastaanottohuoneessa, oli maksettu kunkin kuukauden kolmena viimeisenä päivänä sekä joulukuulta jouluksi ja kesäkuulta juhannukseksi. Ainoastaan mikäli koski palkkain maksamista kahtena viimemainittuna kuukautena, mikä oli tuottanut korkotappiota n. 4,000 markkaa, oli muistutus valiokunnan mielestä muodollisesti aiheellinen. Valiokunta ei kuitenkaan katsonut olevan ehdottaminen muutettavaksi tätä vallitsevaa käytäntöä, joka jossain määrin perustui eräeseen kaupunginvaltuuston päätökseen ⁴⁾ vuodelta 1921. — Tilintarkastajain ehdo-

¹⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 158. — ²⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 135. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 71. — ⁴⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 91.

tusta, että kaupungin kaikkia hallinnollisia viranomaisia kehoitettaisiin kiinnittämään mahdollisimman suurta huomiota kaupungin irtaimen omaisuuden hoitoon, valiokunta puolsi. — Kiinteistöhallinnon keskittämistä ja erinäisiä sairaalain kirjanpidon yksityiskohtia koskevat asiat oli kaupunginvaltuusto lopullisesti käsitellyt vuonna 1923, joten ei enää ollut aihetta lausuntoon näistä kysymyksistä. Mikäli taas koski aikaisemmin herätettyä kysymystä kunnallisen kirjapainon perustamisesta sekä kysymystä sähkölaitoksen kaluston kirjapitotavasta, oli edellinen rahatoimikamarin erityisesti valmisteltavana ja oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus jälkimmäisestä tehnyt esityksen kaupunginvaltuustolle. — Muihin muistutuksiin nähden viittasi valiokunta asianomaisten johto- ja lautakuntien antamiin selityksiin. — Käsitellessään köyhäinhoitolautakuntaa vastaan tehtyjä muistutuksia ja lautakunnan antamaa selitystä ei valiokunta, joka edelleen oli saanut vastineen asiassa revisionikonttorilta, ollut voinut olla toteamatta mainittujen viranomaisten välisten kirjelmien ylen polemisovaa äänensävyä. Kun tämä ei ollut mikään yksinäinen poikkeus revisionikonttorin nyt esillä olevassa kertomuksessa ja tämän johdosta annetuissa selityksissä, oli valiokunta tahtonut kiinnittää sekä revisionikonttorin että asianomaisten muiden viranomaisten huomiota siihen, että tuollainen kirjoitustapa oli haitaksi kunnan viranomaisten väliselle yhteistyölle. — Vuositilintarkastajain kaupungin hallinnollisia viranomaisia vastaan tekemäin muistutusten käsittely ja niiden taloudellisten tappioiden arvosteleminen, joka näiden tuottamuksesta oli voinut kaupungille koitua, oli usein vaikeutunut sen johdosta, ettei tarkastuskertomuksessa ollut tarkemmin selvitetty mainittujen tappioiden suuruutta. Tämän johdosta oli valiokunta katsonut olevan lausuminen toivottavaksi, että vastasiin tarkastuskertomuksiin liitettäisiin tarpeellinen numeroaineisto tuossa kohden.

Budjettivaliokunnan ehdotuksesta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarille sekä muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden 1922 vuoden aikaisesta toiminnasta ja siitä antamasta tilityksestä, minkä ohessa valtuusto kaikilta kohdin hyväksyi valiokunnan muut ehdotukset ja lausunnot.

Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikamarin laatima kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1922 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin ²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan lähetettyä kaupunginvaltuustolle tilintarkastajain mainittuja laitoksia koskevan tilintarkastuskertomuksen vuodelta 1922, myönsi ³⁾ valtuusto johtokunnalle vastuunvapauden sen mainitun vuoden hallinnosta.

Kaupunginkassan tilaa osoittavat taulukot. Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 35 §:n mukaisesti lähetti rahatoimikamari neljännesvuositaseet, jotka osoittivat kaupungin tulot ja menot maaliskuun 31 p:nä, kesäkuun 30 p:nä ja syyskuun 30 p:nä. Bilanssit annettiin ⁴⁾ budjettivaliokunnalle tiedoksi.

Tilapäisten lainain otto. Rahatoimikamari oli ilmoittanut kaupunginvaltuustolle London Joint City & Midland Bank'ilta Lontoossa kaupungille Suomen pankin takuuta vastaan ottaneensa 50,000 £:n lainan korkoa vastaan, joka $\frac{1}{2}$ 0/0:lla ylitti Englannin pankin korkomäärän, kuitenkin vähintään 5 %.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 9 §. — ²⁾ S:n 4. 4. 10 §. — ³⁾ S:n 16. 5. 16 §. — ⁴⁾ S:n 13. 6. 23 §, 28. 11. 19 § ja 12. 12. 36 §.

yhden vuoden takaisinmaksuajalla, ja oli kamari käyttänyt lainan kaupungin lyhytaikaisten puntasitoumusten lyhentämiseksi, joten kaupungin juokseva velka oli osaksi tullut jonkun verran vakautetuksi alemmin koroin. Valtuusto hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen.

Kaupungin tilapäisluoton järjestämiseksi oli kaupunki vuonna 1922²⁾ m. m. ottanut 100,000 £:n lainan, joka sittemmin oli muutettu vekselilainaksi, jota joka kolmas kuukausi oli lyhennettävä 15,000 £:lla; syyskuussa oli vekseli siten lyhennetty 85,000 £:ksi ja oli seuraava lyhennys suoritettava joulukuussa. Kun kaupungin lyhytaikaiset puntasitoumukset nousivat melkoisiin määriin, kaikkiaan 245,000 £:an, ja puntakurssi huomattavasti oli alennut, oli rahatoimikamari, käyttääkseen tätä suotuisaa tilaisuutta hyväkseen, päättänyt suorittaa koko puheenalaisen vekselin määrän ja tätä varten marraskuun 19 p:nä ostanut puntia 162: 93 markan keskikurssista. Kun aikaisemmin lainatut punnat oli saatu 217 markalla £:a kohti, oli kaupungille täten koitunut huomattava kurssivoitto. Varoja saadakseen sekä puheenalaisen 85,000 £:n että toisen, 40,000 £:n määräisen, maksettavaksi erääntyneen vekselin lunastamiseen oli kamarin täytynyt ottaa 20,000,000 markan laina, 10 kuukauden maksuajoin ja 7.5 %:n koroin. Kamarin esityksestä päätti³⁾ kamari hyväksyä viimeksimainitun toimenpiteen.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastoa koskevia päätöksiä. Sittenkun rahatoimikamari sosialilautakunnan esityksestä oli sosialiministeriöltä alustavasti anonut 600,000 markan lainaa jaettavaksi kuoletuslainoina omankodin rakentajille, oli mainittu ministeriö evännyt anomuksen, minkä jälkeen sosialilautakunta, jonka mielestä kaupungin itsensä tuli yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastonsa kautta antaa näitä lainoja, esitti kaupunginvaltuustolle, että 573,000 markan ylijäämä siitä määrärahasta, jonka valtuusto aikaisemmin⁴⁾ oli myöntänyt Vallilan ullakkohuoneiden sisustamiseen, siirrettäisiin mainittuun lainarahastoon. Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta myöntyi⁵⁾ valtuusto lautakunnan esitykseen.

Samalla päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto sosialilautakunnan ja rahatoimikamarin esityksestä mainitun lainarahaston⁶⁾ 1, 4 ja 5 §§ siten muutettaviksi, että kuoletuslainoja voitiin myöntää enintään kolme huonetta ja keittiön, kahden huoneen ja keittiön sijasta, käsittäviä pieniä asuinhuoneistoja sisältäviä rakennuksia varten, että yksityiselle henkilölle myönnettävän lainan suurin määrä korotettiin 5,000 markasta 35,000 markkaan sekä että yhtiön, osuuskunnan tai yhdistyksen ollessa lainanottajana, korkein yrityksen osakkaalle maksettava osinko, ennen 6 %, oli oleva 1 % yli sen talletuskoron keskimäärän, minkä pankkiyhdistykseen kuuluvat pankit edellisen vuoden kuluessa olivat suorittaneet talletuksille kuuden kuukauden irtisanomisajoin. Sen ohessa oikeutettiin sosialilautakunnan lainarahaston hallintojaosto toistaiseksi lainoja myönnettäessä laskemaan kiinteistöjen arvot enintään 75 %:ksi rakennuskustannuksista.

Omakotirakennusyritysten rahoittamisen helpottamiseksi esitti sosialilautakunta, että sen yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston hallintojaosto oikeutettaisiin, poiketen lainarahaston säännöistä, myöntämään lainoja omakotirakennusten teettämistä varten Käpylän ja Toukolan omakotialueelle 40—70 % siitä kiinteistönarvosta, joka valtuuston

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 2. 7 §. — ²⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 242. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 17 §. — ⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 39. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 24 §. — ⁶⁾ Ks. kunn. asetuskok. siv. 64.

päätöksen ¹⁾ mukaan pannaan pohjaksi lainamäärää mitattaessa mikä, poikkeus olisi voimassa vain toistaiseksi ja koskisi yksinomaan oman kodin rakentajia mainituilla alueilla. Rahatoimikamarin puoleltua lautakunnan esitystä, valtuusto myöntyi ²⁾ siihen.

Täytetakuu Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilan puolesta. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin ³⁾ valtuutettua rahatoimikamarin Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilan puolesta menemään täytetakuuseen Helsingin säästöpankista otetusta 750,000 markan lainasta ensimmäistä kiinnitystä vastaan erinäisten kaupungin Vallilan korttelista n:o 533 osuuskunnalle vuokraamien tonttien vuokraoikeuteen, oli osuuskunta mainitun korttelin jäljellä olevain tonttien rakennuttamista varten mainitulta säästöpankilta anonut uutta 1,315,000 markan kiinnityslainaa, ja oli säästöpankki tähän myöntynyt sillä ehdolla, että kaupunki sitoutui täytetakuuseen tästä lainasta ja säästöpankki sekä tästä että aikaisemmin myönnetystä lainasta sai kiinnityksen koko alueen vuokraoikeuteen ja alueella oleviin rakennuksiin parhaimmalla oikeudella. Tämän johdosta oli osuuskunta sittemmin anonut, että kaupunki avustaisi puheenalaisen laina-asian järjestämistä, ja oli rahatoimikamari myöntänyt säästöpankille yllämainitun etuoikeuden tonttien kiinnitykseen nähden. Rahatoimikamarin esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto sen jälkeen valtuuttaa kamarin kaupungin puolesta menemään täytetakuuseen tästä uudesta lainasta.

Toimenpiteitä kavalluksen johdosta. Rahatoimikamarin ilmoitettua kaupunginvaltuustolle kamarin asiamiesosaston rahainperijän E. W. Törnströmin tehneen itsensä syypääksi kunnan varojen kavaltamiseen, oli valtuusto vuonna 1922 pannut asian pöydälle ⁵⁾ odotellen kamarin tarkempaa selvitystä asiassa. Tämän jälkeen antamassaan selonteossa ilmoitti rahatoimikamari, että Törnström Turun hovioikeuden tuomion kautta, joka oli saavuttanut lainvoiman, oli tuomittu jatketusta, virkamiehenä tekemästään kavalluksesta pidettäväksi kaksi vuotta kuritushuoneessa ja sen jälkeen olemaan neljä vuotta kelpaamaton maan palvelukseen; samalla oli kaupungille pidetty oikeus saada tehdä ne lisävaatimukset, joihin ehkä aihetta ilmaantui, jos kavallettu määrä myöhemmin todettaisiin suuremmaksi kuin tuomiossa mainitut 83,434: 12 markkaa, minkä Törnström oli tuomittu maksamaan kaupungille takaisin. Tästä määrästä oli suurin osa, eli 66,714: 45 markkaa, tontin lunastuksia ja loput muita saatavia. Tehtyään seikkaperäisesti selkoa siitä miten kavallukset oli tehty lausui kamari, ettei se ollut voinut todeta kenenkään Törnströmiä valvovan viranpitäjän tehneen itsensä syypääksi sellaiseen laiminlyöntiin, että korvausta kaupungille aiheutuneesta vahingosta voitaisiin keltään muulta hakea kuin Törnströmiltä, joka oli havaittu varattomaksi ja niin ollen kykenemättömäksi kavaltamaansa määrää peittämään. Välttääkseen tällaisia tapauksia vastaisuudessa oli kamari heti kavallusten tultua ilmi ryhtynyt erinäisiin toimenpiteisiin. Törnström oli, jo ennenkuin raastuvanoikeus oli julistanut päätöksen häntä vastaan nostetussa jutussa, eroitettu virastaan ja virka jätetty täyttämättä. Sen sijaan oli asiamiesosastolle palkattu tilapäinen apulainen, jolle ei ollut uskottu samanlaista asemaa kuin rahainperijällä johtosäännön mukaan oli, ja itse perimisen toimitti nyttemmin asiamies, joka heti tilitti perityt varat suoraan asianomaiselle toimeksiantajalle. Jokainen perittäväksi lähetetty maksu merkittiin sen ohessa asiamiesosaston dia-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 69. — ²⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 18 §. — ³⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 39. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 15 §. — ⁵⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 46.

rioon, kun sitä vastoin ennen vain vastaavat rästitluettelot ja niiden kokonaisuudet määrät merkittiin silloin käytettyihin korttidiarioihin. Täten oli valvonta huomattavasti helpottunut ja tullut entistään tehokkaammaksi. Kamarin johtosäännön rahainperimistä koskevat säännökset kaipasivat muutoksia ja selvennyksiä, ja pyysi kamari saada lähitulevaisuudessa toisessa yhteydessä antaa tätä koskevan ehdotuksen¹⁾. Kun ainakaan lähimmässä tulevaisuudessa ei ollut toiveita Törnströmiltä saada takaisin kavallettua määrää, ehdotti kamari, että sen saisi poistaa kaupungin tileistä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi²⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Valmistavia toimenpiteitä kaupungin veronkantolaitoksen uudesti järjestämiseksi. Sen johdosta että valmisteluvaliokunta rahatoimikamarin 1923 vuoden ensimmäisen puolivuositaseen käsittelyn yhteydessä oli anonut, että kamari tekisi selkoa niistä toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty verorästien perimiseksi ja tehokkaamman veronkannon aikaansaamiseksi, antoi kamari kaupunginvaltuustolle selonteon³⁾ niistä valmistavista toimenpiteistä, joihin oli ryhdytty kaupungin veronkantolaitoksen uudestaan järjestämiseksi, mikä selonteko pääasiassa oli seuraavan sisältöinen:

Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1921 oli antanut rahatoimikamarille toimeksi⁴⁾ laatia ehdotuksen kannantalaitoksen uudestaan järjestämiseksi, oli kamari s. v. asiaa valmistelemaan asettanut valiokunnan, johon kuuluivat ent. senaattori A. Castrén, johtaja T. Salmio ja kaupunginkamreeri P. J. Björk, joka m. m. kamarin lähettämänä oli ollut Ruotsissa tutustumassa vastaaviin oloihin siellä. Valiokunta oli pian havainnut, että tämä kysymys vaati erittäin suuritöistä valmistelua, mutta hankittuaan lausunnon toiselta kaupunginvoudilta pitänyt erinäisiä käytännöllisiä muutoksia mahdollisina, joihin heti ryhtymällä saataisiin aikaan melkoinen parannus kannantalaitoksen vielä toimissa entisessä kokoonpanossaan ja jotka myös olisivat mahdollisesti uudistetulle kannantalaitokselle hyödyksi. Valiokunnan ehdotuksesta oli kamari ryhtynyt m. m. alempana selosteltuihin toimenpiteisiin mainitussa suhteessa.

Kun verotuksen pohjana olevissa henkikirjoitusluetteloissa oli paljon puutteellisuuksia ja virheitä, mutta henkikirjoittaja turhaan oli anonut lisäämäärärahaa valtionvaroista niiden korjaamiseksi, oli valiokunta kehoittanut henkikirjoittajaa pyytämään rahatoimikamarilta varoja suurimpain puutteellisuuksien korjaamiseksi. Kamari ei kuitenkaan ollut katsonut voivansa puoltaa tätä anomusta mutta sen sijaan tehnyt valtioneuvostolle esityksen puutteellisuuksien poistamiseksi, joka esitys ei kuitenkaan vielä ollut johtanut toimenpiteisiin valtioneuvoston puolelta. Tämän yhteydessä oli valiokunta myöskin kehoittanut poliisiviranomaisia tarmokkaasti valvomaan, että talon-omistajat ja muut ilmoitusvelvolliset täyttivät velvollisuutensa henkikirjoitukseen ja poliisilaitoksen osoitetoimistolle tehtäviin ilmoituksiin nähden sekä asettamaan laiminlyöjät syytteeseen.

Jotta mainitun osoitetoimiston osoiteluettelo edes osaksi saataisiin paremmaksi oli rahatoimikamari kääntynyt kaikkien kaupungin virastojen puoleen kehoittaen niitä vastedes heti ilmoittamaan osoitetoimistolle tietoonsa tulleet osoitteen muutokset, ja sen ohessa lähettänyt eri virastoille tätä tarkoitusta varten painettuja kaavakkeita.

Kun henkilöt, jotka olivat nauttineet kunnan huoltoa tai melkoista avustusta, yleensä oli vapautettu kunnallisverojen suorittamisesta, mutta tämä vapauttaminen yleensä oli tapahtunut verotuksen jälkeen verojen poiston

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 138. — ²⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 7 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — ⁴⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 64.

muodossa, oli rahatoimikamari poistaakseen verotuslautakunnalta ja kantantaviranomaisilta turhaa työtä kehoittanut köyhäinhoitolautakuntaa vuosittain hyvissä ajoin ennen verotustyön alkamista verotusvalmistelukunnalle lähettämään luettelon tuollaisista henkilöistä, jotta heidät voitaisiin jättää verotusluettelosta pois.

Tärkeänä syynä siihen, ettei useille verovelvollisille lainkaan ollut toimitettu verolippuja, oli ollut, ettei verolippuja kirjoitettaessa ollut otettu varteen niitä osoitteita, joita verotusvalmistelukunnalla oli ollut käytettävänä tuloilmoituksissa. Toisen kaupunginvoudin nimenomaisesta esityksestä oli valiokunta anonut, että verotusvalmistelukunta ottaisi harkittavakseen, eikä verotusluetteloa voitaisi täydentää merkitsemällä siihen tuollaiset tuoreet osoitteet, jotta uudet osoitteet voitaisiin kirjoittaa myös verolippuihin. Tätä menettelyä oli jo osaksi noudatettu vuonna 1923 ja aiottiin se seuraavan vuoden verotuksesta lähtien täydellisesti ottaa käytäntöön.

Rästien kannannassa toimittivat ulosottoapulaiset tavallisesti työnsä yksin, mutta kun ulosottolain mukaan ulosmittattaessa tulee olla läsnä todistaja, täytyi ulosottoapulaisten tuollaisissa tapauksissa käyttää toisiaan todistajina tai, ellei siihen ollut tilaisuutta, palkata joku muu todistaja. Kun ei ollut mitään määrärahoja osoitettu tuollaisten todistajain palkkaamiseen vaan ulosottoapulaisten oli täytyntä omista varoistaan maksaa korvaus, oli ollut tavallista, että ulosottoapulaiset olivat toimineet toinen toistensa todistajina. Tämän johdosta oli todistajina mukana olleiden ulosottoapulaisten aika mennyt hukkaan, mikä taas puolestaan oli viivästyttänyt rästien kantantaa. Tilapäisten todistajain palkkaamiseen oli rahatoimikamari sen vuoksi käyttövaroistaan vuodeksi 1923 antanut toisen kaupunginvoudin käytettäväksi 10,000 markan määrän.

Aikaisemmin ei ollut pidetty minkäänlaista aakkosellista luetteloa veronmaksunsa laiminlyöneistä verovelvollisista. Valiokunta oli kuitenkin havainnut tuollaisen luettelon varsin hyödylliseksi, siihen kun voitaisiin tehdä merkintöjä veronsa maksamisen laiminlyöneistä ja rästien kannannan kulusta. Sitä paitsi voitaisiin tästä luettelosta helposti saada merkintöjä kunnalliseen vaaliluetteloon ja siten sovelluttaa se kunnallisen vaalilain säännös, että veronmaksun laiminlyönnistä seuraa äänioikeuden menetys, mitä säännöstä ei siihen saakka ollut voinut Helsingissä noudattaa, kun merkintöjä vaaliluetteloon ei mitenkään ollut ehditty tehdä aakkosellisen rästiluettelon puutteessa. Valiokunta oli pitänyt todennäköisenä, että äänioikeuden menettämishuika vaikuttaisi suotuisasti verojen kannantaan. Samaan aikaan kuin tätä kysymystä pohdittiin valiokunnassa, oli maistraatti tehnyt rahatoimikamarille esityksen tuollaisten merkintöjen tekemisestä vaaliluetteloihin, ja oli kamari tällöin velvoittanut rahatoimikonttorin laatimaan puheenalaista laatua olevan luettelon. Se olikin nyttemmin valmis, ja oli siitä jo kerran tehty maistraatin pyytämät merkinnät, joten vaalilain säännöstä tässä suhteessa ensi kerran oli voitu soveltaa Helsingissä.

Toiselle paikkakunnalle muuttaneilta henkilöiltä oli verot aikaisemmin peritty maistraatin toimesta toisen kaupunginvoudin ilmoituksen jälkeen ja tästä johtuneet mutkallisuudet olivat usein suuresti viivästyttäneet toisen kaupunginvoudin lopputilitystä. Rahatoimikamari oli septähden maistraatilta hankkinut rahatoimikonttorille valtuuden virka-apuasioissa kääntymään suoraan muitten paikkakuntain viranomaisten puoleen ja voitiin muille paikkakunnille lähetettävät veroliput poistaa toisen kaupunginvoudin rästilueteloista heti, kun hän oli ne palauttanut rahatoimikonttoriin ilmoittaen tapahtuneesta muutosta.

Vuosien 1917, 1918 ja 1919 kunnallisverot olivat joutuneet melkein yhtäaikaan perittäviksi, 1917 vuoden verot melkein kaksi vuotta myöhästyneinä, minkä ohessa suuri joukko ylimääräisiä ja varsinaisia valtion veroja oli ollut kunnan viranomaisten perittävinä. Sen aiheuttamasta tavattomasta työn kasautumisesta kaupunginvoudin konttoriin johtui, ettei näiden vuosien kunnallisverojen rästikantoa ollut vielä voitu lopullisesti saada suoritetuksi. Kun tämä oli vaikuttanut sängen epäsuotuisasti seuraavien vuosien rästien kannantaan, oli rahatoimikamari ryhtynyt toimenpiteisiin vanhojen verorästien perimiseksi käyttämällä ylimääräisiä työvoimia. Kaupunginvaltuuston myönnettyä tarvittavat määrärahat oli elokuun 1 p:stä 1923 palkattu kahdeksan ylimääräistä ulosottoapulaista, jotka yksinomaan perivät näitä vanhoja rästejä.

Työnsä kuluessa oli valiokunta saanut sen käsityksen, etteivät kaupungin kannantaviranomaiset enää vastanneet tarkoitustaan yleisten maksujen perijöinä. Yllämainituillakaan toimenpiteillä ei voinut saada verojen perimistä niin nopeaksi ja tehokkaaksi kuin kehitys ja olevat olot vaativat. Verojen ja yleisten maksujen periminen oli, kuten tunnettu, jaettu kahdelle virastolle, joista varsinaisen kannannan suoritti rahatoimikonttori ja rästien kannannan siitä kokonaan riippumaton, maistraatin alainen virasto, nimittäin toisen kaupunginvoudin konttori. Kun itse verotuksen toimitti vielä kolmas viranomaisen, verotusvalmistelukunta, oli verotus ja verojen kannanta jaettu kolmen, toisistaan aivan riippumattoman elimen kesken, vaikka asian luonne ei valiokunnan mielestä suinkaan välttämättä vaatisi tuollaista kolmijakoa. Näissä kolmessa virastossa kerättiin suunnattomat määrät sellaista erillistä ja usein uudesti hankittavaa aineistoa, joka olisi hyödyksi kullekin näistä virastoista. Eri virastojen välinen kirjeenvaihto vaati paljon työtä, ja yhtenäisen johdon puute häiritsi virastojen työtä, puhumattakaan niistä käytännöllisistä asianhaaroista, jotka vaikeuttivat niiden välistä yhteistyötä. Tämän perusteella oli valiokunta tuntenut itsensä yhä halukkaammaksi puoltamaan tämän kolmijaon poistamista ja ehdottamaan sen korvaamista kahdella, toistensa kanssa läheisessä yhteistyössä olevalla virastolla, joiden kesken verotus- ja kannantatoiminta jaettaisiin. Verotusvalmistelukunnan ja sen yhteydessä toimivan verotuslautakunnan ei tulisi toimittaa ainoastaan, kuten tähän saakka, itse verotusta, vaan myöskin saattaa verotustyö niin pitkälle, että kannantavirastolle, jonka muodostaisi esimerkiksi rahatoimikonttori ja siihen liittyvänä osastona toisen kaupunginvoudin konttori, ja joka suorittaisi sekä varsinaisen kannannan että rästien kannon, toimitettaisiin valmiit verokuitit verotusluetteloineen. Millaiseksi valiokunnan lopullinen ehdotus muodostuikin, tulisi sen toteuttaminen joka tapauksessa vaatimaan erinäisten ohje- ja johtosäätöjen muuttamista ja edellyttäisi sitäpaitsi lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joiksi valiokunta aikoi laatia seikkaperäiset ehdotukset. Lisäksi oli valiokunta painostanut, että kannantaviraston kehittäminen tehtävänsä tasalle ehdottomasti edellytti, että henkikirjoitus saatettiin täysin ajanmukaiselle ja tarkoitustaan vastaavalle kannalle, minkä vuoksi uudistus tällä alalla oli mitä kipeimmän tarpeen vaatima.

Edellä kerrotun selonteon yhteydessä esitti rahatoimikamari erinäisiä tilastollisia tietoja m. m. perimättömistä verorästeistä ja niiden poistoista sekä ulosottoviraston työtaakan lisääntymisestä viime vuosina. Sen ohessa kamari lausui mielensä rahatoimenjohtajan tekemän ehdotuksen johdosta, että kunnallisverotus muutettaisiin asteittain kohoavaksi, siten, ettei tätä kysymystä, siihen nähden että meillä oli olemassa varsin lyhytaikainen kokemus tuol-

laisesta verotusjärjestelmästä, olisi otettava käsiteltäväksi, ennenkuin asiasta oli hankittu seikkaperäinen selvitys. Rahatoimenjohtajan niinkään ehdottama toimenpide, että tuloista sallittua vähennystä tuntuvasti kohotettaisiin, kaipasi myöskin huolellista selvitystä siitä, missä määrin mainitun vähennyksen kohottaminen lisäisi veroäyrin suuruutta eli kuinka paljon suurituloisten vero-
taakka tämän johdosta suurensi.

Asiaa esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto, siihen nähden että kuluisi vielä huomattava aika ennenkuin veronkannantalaitoksen uudestijärjestäminen voitiin toteuttaa, kehoittaa budjettivaliokuntaa ottamaan harkittavaksi, eikö 1924 vuoden menosääntöön olisi merkittävä määräraha toisen kaupunginvoudin ulosottoapulaisten luvun väliaikaiseksi lisäämiseksi. Mainitun lautakunnan ehdotuksesta merkitsi ²⁾ valtuusto sittemmin budjetinkäsittelyssä mainittuun menosääntöön 28,800 markan määrärahan tähän tarkoitukseen.

Vähennys verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa. Vahvistaessaan vuodelta 1922 ne vähennykset, mitkä kunnallishallituksesta kaupungissa joulukuun 8 p:nä 1873 annetun asetuksen 55 §:n 3 ja 4 kohdan mukaan, siinä muodossa kuin ne olivat mainitun asetuksen muuttamisesta tammikuun 20 p:nä 1922 annetussa laissa, kunnallisverotuksessa oli tehtävä verovelvollisten henkilöjen tuloista, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto verotusvalmistelukunnan ehdotuksesta, johon rahatoimikamari oli yhtynyt ja jota maistraattikin oli puoltanut, että sellaisista tuloista, milloin ne eivät ylittäneet 9,000 markkaa, sai vähentää 4,000 markkaa sekä että verovelvollinen henkilö kultakin lapselta, jota hän elatusvelvollisuutensa johdosta oli elättänyt ja joka verotusvuoden päättyessä ei ollut täyttänyt 15 vuotta, sai tuloistaan vähentää 1,200 markkaa.

Kunnallisverojen kannanta-ajat. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että 1922 vuoden kunnallisverojen kannanta oli toimitettava neljässä erässä, nimittäin syys-, loka- ja marraskuussa 1923 ja helmikuussa 1924, minkä ohessa oli tehtävä esitys valtioneuvostolle sen laatuisiin toimenpiteisiin ryhtymiseksi, että tulo- ja omaisuusverojen kannanta vastedes toimitettaisiin kahdessa erässä.

Viranpitäjain palkkausjärjestelmän muuttaminen. Rahatoimikamarin esityksen komitean asettamisesta harkitsemaan muutoksia vahvistettuun kaupungin viranpitäjain palkkausjärjestelmään kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾.

Kaupungin viranpitäjain palkkausohjesäännön 3 §:n soveluttaminen. Kun verrattaessa toisiinsa kaupungin viranpitäjain palkkausohjesäännön 3 ja 6 §:n määräyksiä saattoi syntyä epäilystä, saiko viranpitäjain koko palkkausta perheenelatusmaksuja vähennettäessä tai lakkautettaessa alentaa ennen palkkojen järjestelyä ollutta määrää pienemmäksi, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä ilmoittaa, että 3 §:n tätä koskevaa määräystä siinä tapauksessa ei ollut sovellettava ja ettei siis ollut estettä tuollaisen vähennyksen toimittamiseen.

Kaupungin viranpitäjain eläkeperusteet. Rahatoimikamarin vuonna 1922 ⁷⁾ palkkalautakunnan tekemästä ehdotuksesta ⁸⁾ kaupungin viranpitäjain palkkojen järjestelystä ja siihen kuuluvista kysymyksistä lausuntoa antamaan asettama komitea, joka aikaisemmin oli täyttänyt tehtävänsä mikäli koski vakinaisten viranpitäjain ja sivuvirkojen viranpitäjain palkan-

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 19 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 120. — ³⁾ Valt. pöytäk. 24. 1. 42 §. — ⁴⁾ S:n 30. 5. 9 § ja 13. 6. 22 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 11 §. — ⁶⁾ S:n 7. 2. 13 §. — ⁷⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 48. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 42 vuodelta 1921, liite II.

järjestelyä, antoi kamarille mietinnön¹⁾ kaupungin viranpitäjain eläkeperusteiden uudistamisesta. Selosteltuaan voimassa olevaa järjestelmää ja niitä muutoksia, joita osin palkkalautakunta²⁾, osin Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen hallitus kahdessa vuosina 1921 ja 1922 kaupunginvaltuustolle tekemässään esityksessä³⁾ olivat ehdotta neet siihen, siirtyi komitea arvioimaan sekä voimassa olevia eläkeperusteita että muutosehdotuksia ja esitti lopuksi laatimansa ehdotuksen Helsingin kaupungin viranpitäjain eläkesäännöksi⁴⁾.

Yhdyttyään puolestaan komitean ehdotukseen, esitti⁵⁾ rahatoimikamari, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

vahvistaa komitean ehdotuksen Helsingin kaupungin viranpitäjain eläkesäännöksi;

että eläkesääntö on voimassa takenevasti 1923 vuoden alusta, paitsi 5 §:n määräystä eroamispakosta, joka tulisi voimaan tammikuun 1 p:nä 1925; sekä

kehoittaa kamaria aikanaan tekemään ehdotuksen varojen osoittamisesta niiden lisäkustannusten suorittamiseen, joita siirtyminen uuteen eläkejärjestelmään aiheuttaisi.

Valmisteluvaliokunta antoi asian edelleen valmisteltavaksi jaostolle, johon kuuluivat valtuutetut Ramsay, Levonius ja Salovaara, joka tosin pääasiassa yhtyi rahatoimikamarin ehdotukseen, mutta kuitenkin katsoi olevan tekeminen useita muutoksia siihen ja laati sen vuoksi uuden ehdotuksen puheenalaiseksi eläkesäännöksi⁶⁾. Valmisteluvaliokunta yhtyi tähän uuteen ehdotukseen ja esitti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi sen. Sen ohessa ehdotti valiokunta, että valtuusto kehoittaisi rahatoimikamaria ennen heinäkuun 15 p:ä asianomaisilta vakinaisilta viranpitäjiltä hankkimaan ilmoituksen siitä, alistuivatko he uuden eläkesäännön määräyksiin vai halusivatko puolestaan nauttia eläkettä lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistettujen eläkeperusteiden mukaan, ja sen jälkeen ilmoittamaan asiasta valtuustolle.

Asiaa esiteltäessä se ensin pantiin pöydälle⁷⁾. Myöhemmin päätti⁸⁾ valtuusto, ennenkuin asia otettiin lopullisesti ratkaistavaksi, kehoittaa rahatoimikamaria laatimaan ja valtuustolle lähettämään ehdotukset uusiksi eläkesäännöiksi kaupungin töissä oleville työntekijöille ja niille, joita kaupungin viranpitäjain uusi eläkesääntö ei koskenut, sekä esityksen määrärahojen osoittamisesta näihin tarkoituksiin, ja oli mainitut ehdotukset lähetettävä niin hyvissä ajoin, että niistä johtuvat kustannukset voitiin ottaa huomioon 1924 vuoden budjettia laadittaessa. Tämän jälkeen valtuustolle syksyllä esiteltäisiin samalla kertaa sekä nämä ehdotukset että myöskin esillä oleva esitys kaupungin viranpitäjain eläkeperusteiden muuttamisesta ja kamarissa valmisteltavana oleva ehdotus ennen vuotta 1923 myönnettyjen eläkkeiden järjestyksi. Samoissa tilaisuuksissa oli valtuuston otettava käsiteltäväksi⁹⁾ myöskin Helsingin kunnallisyhdistyksen aikaisemmin pöydälle pantu¹⁰⁾ esitys erinäisten muutosten tekemisestä virkavuosien laskutapaan vanhuuseläkettä ja ikäkorotuksia myönnettäessä sekä leski- ja orpoeläkkeiden myöntämisestä.

Kun rahatoimikamari sittemmin lähetti valtuustolle esityksen kaupungin työntekijäin uuden eläkesäännön¹¹⁾ vahvistamisesta sekä jo maksettavina olevien eläkkeiden järjestämisestä¹²⁾, ei valmisteluvaliokunta ehtinyt asiallisesti

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 6, liite I. — 2) S:n n:o 42 vuodelta 1921, liite II. — 3) S:n liitteet II ja III. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 6, liite I. — 5) S:n n:o 6. — 6) Valt. esitys I. 30. 5, asia n:o 3. — 7) Valt. pöytäk. 30. 5. 4 §. — 8) S:n 13. 6. 7 §. — 9) S:n 13. 6. 8 §. — 10) S:n 30. 5. 15 §. — 11) Valt. pain. asiakirj. n:o 21. — 12) S:n n:o 26.

käsitellä näitä asioita, minkä vuoksi valtuusto¹⁾ päätti²⁾ edelleen panna pöydälle viranpitäjain eläkesääntöä koskevan kysymyksen lausuen, että samalla kertaa tehty päätös³⁾ vuodelta 1923 maksettavien eläkkeiden korottamisesta ei käsiteltäessä kysymystä eläkeperusteista, saisi olla ennakkopäätöksenä valtuuston tehdessä päätöstä eläkkeiden korottamisesta.

Myönnettujen kunnallisten eläkkeitten järjestely. Kaupunginvaltuuston, käsitellessään kaupungin viranpitäjain eläkeperusteitten muuttamista koskevaa asiaa, päätettyä³⁾ kehoittaa rahatoimikamaria lähettämään valtuustolle esityksen m. m. määrärahan osoittamisesta, sekä viranpitäjain että työntekijain eläkkeiden järjestelyä varten niin hyvissä ajoin, että siitä johtuvat kustannukset voitiin ottaa huomioon 1924 vuoden budjettia laadittaessa, antoi kamari asian valmisteltavaksi komitealle⁴⁾, joka aikaisemmin oli käsitellyt viranpitäjain palkanjärjestelyä⁴⁾ ja eläkesääntöä⁵⁾ koskevia kysymyksiä. Tämän johdosta laati komitea ehdotuksen kaupungin eläkkeen ja apurahan saajille tällöin suoritettavain määrien⁶⁾ järjestämiseksi, joka soveltuville kohdin perustui komitean laatimiin ehdotuksiin kaupungin viranpitäjain ja työntekijain eläkeperusteiden muuttamiseksi. Tässä ehdotuksessa olivat eläkkeensaajat, luvultaan 158, jaetut kolmeen ryhmään, nimittäin: 1) ent. kunnalliset viranpitäjät (38 henkeä), jotka olivat saaneet eläkettä kaupungin viranpitäjain eläkkeisiin nähden vuonna 1918 vahvistettujen perusteiden mukaan, 2) ent. kunnan työntekijät (25 henkeä), jotka saivat eläkettä vuonna 1913 vahvistetun kaupungin työläisten eläkeohjesäännön mukaan, sekä 3) henkilöt (kaikkiaan 95), jotka eivät mainittujen ohjesääntöjen mukaan olleet oikeutettuja eläkkeeseen vaan joille oli annettu elinkautisapuraha erinäisten kaupunginvaltuuston päätösten johdosta. Komitean ehdottamat eri eläkemäärien järjestelyt tuottivat ensimmäisessä ryhmässä korotusta kaikkiaan 168,719:42:sta 439,698 markkaan, toisessa 102,343:53:sta 137,798:53 markkaan ja kolmannessa 285,450:85:stä 539,425 markkaan eli yhteensä korotusta 556,513:80:sta 1,116,921:53 markkaan ja oli komitean mielestä järjestely oleva takeneva 1923 vuoden alkuun. Rahatoimikamari yhtyi komitean ehdotukseen semmoisenaan ja esitti⁷⁾ kaupunginvaltuustolle:

1) että kaikki sitä ennen myönnettyt kunnalliset eläkkeet olisi vuodelta 1923 maksettava komitean ehdottamin määrin;

2) että näiden eläkkeiden tulisi 1924 vuoden alusta 1926 vuoden loppuun, tai kunnes kaupunginvaltuusto toisin päätti, seurata, samoin kuin kunnalliset palkatkin, Helsingin virallisten elinkustannusindeksilukujen vaihteluita, jolloin ne, milloin IV palkka-asteikkoa sovellettiin, maksettaisiin yllämainitun määrin ja muita palkka-asteikkoja sovellettaessa korotettaisiin tai alennettaisiin prosentissa näistä määristä $8\frac{1}{3}$, $16\frac{2}{3}$ ja 25 %:lla;

3) että vuoden tilierotuksesta osoitettaisiin eläkkeitten korottamista varten vuonna 1923 558,000 markkaa;

4) että 1924 menosääntöön Myönnettyt eläkkeet ja apurahat nimiselle tilille merkittäisiin korotettuja eläkkeitä vastaava määrä, jonka komitea oli laskenut 1,215,749:20 markaksi; sekä

5) että 1924 vuoden menosääntöön Vuoden varrella lisäksi tulevat eläkkeet ja apurahat nimiselle tilille merkittäisiin 270,000 markkaa.

Edelläolevista ponsista hyväksyi¹⁾ kaupunginvaltuusto asiaa esiteltäessä 1:sen ja 3:nen, edellisen kuitenkin sillä ehdolla, ettei päätöksen eläkeperus-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 11 §. — ²⁾ Ks. alempana. — ³⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 7 §. — ⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 48. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 74. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 26, liite. — ⁷⁾ S:n n:o 26.

teiden myöhemmässä käsittelyssä katsottaisi olevan ennakkopäätöksenä valtuuston tehdessä päätöstä eläkemääräin korottamisesta. Sen ohessa päätti valtuusto 1924 vuoden menosääntöön eläkkeitten ja apurahain korotukseen merkitä erityisen 800,000 markan määrärahan, mutta panna pöydälle 2) kohdassa esitetyn ehdotuksen, jota valmisteluvaliokunta ei ollut ehtinyt asiallisesti käsitellä.

Kansakouluopettajain palkan- ja ikäkorotuksen maksuperusteet. Kun suomenkielisten kansakoulujen tarkastaja kansakoulutoimen kustannuksista huhtikuun 15 p:nä 1921 annetun lain 16 ja 24 §:n nojalla oli myöntänyt lastensuojelulautakunnan alaisissa laitoksissa toimiville, aikaisemmin toisilla paikkakunnilla palvelleille, kansakoulunopettajille ikäkorotusta tuollaisesta palveluksesta, oli lautakunta kaupunginvaltuustolta anonut määrärahaa mainittujen ikäkorotusten maksamiseen. Tämän johdosta päätti valtuusto 1) viitaten aikaisemmin kesäkuun 7 p:nä 1922 2) tekemäänsä päätökseen määrätä, että kaupungin palveluksessa oleva kansakoulunopettaja, joka haluaa kantaa palkkaa yllämainitun lain säännösten mukaan, saa alimman palkan ja ne ikäkorotukset, mitkä mainitaan puheenalaisen lain 15 ja 16 §:ssä.

Siirtyminen toiseen palkka-asteikkoon kaupungin viranpitäjain palkkauksessa. Rahatoimikamari ilmoitti 3), sittenkun Helsingin elinkustannusindeksin keskimäärä maalisi-, huhti- ja toukokuulta oli alentunut 1,046.2:een, määränneensä, että kunnallisten viranpitäjain palkat oli 1923 vuoden kolmannelta neljännekseltä maksettava III palkka-asteikon mukaan. Niinikään ilmoitti 4) kamari puheenalaisen keskimäärän syys-, loka- ja marraskuulta noustua 1,101.9:ään, että mainitut palkat 1924 vuoden ensi neljännekseltä maksettaisiin IV palkka-asteikon mukaan.

Ylimääräisten kalliinajanlisäysten myöntäminen kaupungin viranpitäjille ja työntekijöille. Yhteisessä, kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä olivat Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistys, Svenska folkskolans tjänstemannaförening i Helsingfors, Helsingforsskretsen av Finlands allmänna svenska folkskolläro- och -lärarinneförening, Helsingin kunnan työnjohtajaliitto ja Helsingin opettajaliitto anoneet, että kaupungin viranpitäjille myönnettäisiin yhden kuukauden palkkaa vastaava ylimääräinen kalliinajanlisäys (n. s. kolmannentoista kuukauden palkka), maksettavaksi ennen 1923 vuoden loppua. Samanlaisia tai samansuuntaisia esityksiä olivat rahatoimikamarille tehneet Helsingin kaupungin kunnantyöntekijäin keskusneuvosto, joka anoi vaihtoehtoisesti kaupungin työntekijäin palkkain korottamista 10 %:lla tai n. s. kolmannentoista kuukauden palkan myöntämistä heille, ja Helsingin kunnallisyhdistys, joka myöskin oli anonut »kolmannentoista kuukauden palkan» myöntämistä alemmipalkkaisille viranpitäjille ja sen lisäksi heidän palkkainsa maksamista IV palkka-asteikon mukaan lokakuun 1 p:stä. Rahatoimikamarin annettua lausuntonsa näistä asioista päätti 5) kaupunginvaltuusto evätä kaikki edellämainitut esitykset.

Hyväksytyt kunnallisten viranpitäjain palkankorotusesityksiä. Kaupunginvaltuusto päätti siirtää seuraavat vakinaisella palkkasäännöllä olevat kunnalliset viranpitäjät ylempään palkkaluokkaan, nimittäin:

maistraatin reistraattorinapulaisen ja vahtimestarin, edellisen 3:sta 4 palkkaluokkaan ja jälkimmäisen 1:stä 2 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien 6);

1) Valt. pöytäk. 22. 8. 21 §. — 2) Ks. 1922 vuod. kert. siv. 59. — 3) Valt. pöytäk. 22. 8. 11 §. — 4) S:n 19. 12. 7 §. — 5) S:n 19. 12. 23 §. — 6) S:n 19. 12. 22 §.

toisen kaupunginvoudin 11:stä 13 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾ sekä ensimmäisen kaupunginvoudin ja rikostuomioiden toimeenpanijan palveluksessa olevat vakinaiset ulosottoapulaiset 5:stä 7 ja toisen kaupunginvoudin palveluksessa olevat ulosottoapulaiset 3:sta 5 palkkaluokkaan, huhtikuun 1 p:stä 1923 lukien ²⁾;

rahatoimikamarin kanslian notaarin 12:sta 13 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

rahatoimikonttorin kassaosaston konttorikirjurin, ensin 3:sta 4 ³⁾ ja sittemmin 4:stä 5 ¹⁾ sekä rahatoimikonttorin kamreeriosaston konttorikirjurit 4:stä 5 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

satamahallituksen sihteerin sivuvirkain 5:stä 7 ja kanslia-apulaisen 1:stä 3 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

satamaliikennekonttorin ilmoitusosaston johtajan 5:stä 6 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

tilastokonttorin johtajan 13:sta 14 sekä konttorin ensimmäisen aktuaarin, toisen aktuaarin ja amanuensin 10:stä, 8:stä ja 6:sta 11, 9 ja 7 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

työnvälitystoimiston vahtimestarin 4:stä 5 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

asuntotarkastajan apulaiset, miesapulaisen 5:stä 7 ja naisapulaisen 4:stä niinkään 7 palkkaluokkaan tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

sairaalan tiliviraston inventausapulaisen 2:sta 4 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien ⁴⁾;

Marian-, kulkutauti- ja Nikkilän mielisairaalan ensimmäiset koneenkäyttäjät 5:stä 6, samojen sairaalan toiset koneenkäyttäjät 4:stä 5, kulkutautisairaalan autonkuljettajan 3:sta 4 ja Kivelän sairaalan avustavan työnhajattaren 1:stä 2 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien ⁴⁾;

köyhäinhuoltolautakunnan sihteerin 13:sta 14 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

köyhäinhoidon kassaviraston konttoriapulaisen 1:stä 2 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, jolloin nimitys muutettiin kirjurinapulaiseksi ⁵⁾;

kunnalliskodin ensimmäisen koneenkäyttäjän 5:stä 6 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾;

lastensuojelulautakunnan tarkastusapulaisen 2:sta 3 palkkaluokkaan, heinäkuun 1 p:stä 1922 lukien ⁶⁾ sekä kasvattilasten hoidon valvontalääkärin 6:sta 9 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, josta päivästä lähtien hänelle tulevat ylimääräiset palkkiot lakkautettiin ⁷⁾;

kasvatuslaitosten lääkärin 6:sta 8 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, josta päivästä hänelle tulevat ylimääräiset palkkiot lakkautettiin ⁷⁾;

valmistavan poikain ammattikoulun vakinaiset opettajat 8:sta 9, työnhajattajat 5:stä 6 ja alityönjohtajat 4:stä 5 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien ⁸⁾; sekä

kaupunginkirjastonhoitajan 13:sta 14 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien ¹⁾).

Evätyjä kunnallisten viranpitäjien palkankorotusanomuksia. Kaupungin-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 22 §. — ²⁾ S:n 7. 2. 27 § ja 13. 6. 15 §. — ³⁾ S:n 7. 2. 27 §. — ⁴⁾ S:n 21. 3. 22 §. — ⁵⁾ S:n 28. 11. 9 §. — ⁶⁾ S:n 21. 2. 14 §. — ⁷⁾ S:n 3. 10. 8 §. — ⁸⁾ S:n 7. 3. 23 §.

valtuusto epäsi siirtoa ylempään palkkaluokkaan koskevat esitykset, joita seuraavat kunnalliset viranpitäjät olivat tehneet, nimittäin:

- maistraatin kaupunginpalvelijat ¹⁾;
- raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijat ¹⁾;
- ensimmäisen kaupunginvoudin kassanhoitajatar ²⁾;
- rahatoimikamarin asiamies ¹⁾;
- kaupunginkassanhoitaja ja rahatoimikonttorin avustavat kassanhoitajat ¹⁾
- sekä rahatoimikonttorin kamreeriosaston konttorikirjurit ²⁾;
- satamaliikennekonttorin kannantaosaston kirjuri ja kassanhoitaja ¹⁾;
- satamakannantakonttorin vanhempi ja nuorempi kirjuri, vanhempi ja nuorempi kassanhoitaja, vanhempi kirjanpitäjä, vanhempi- ja nuorempi konttorikirjuri, vaakamestari ja vaakamestarinapulaiset ¹⁾;
- terveydenhoitolautakunnan kanslia-apulainen ja mainitun lautakunnan näytteidenottaja A. Luoto ¹⁾;
- kaupungineläinlääkäri ¹⁾;
- sairaalan tiliviraston konttoriapulainen ja konekirjoittaja ³⁾;
- Marian-, kulkutauti- ja Nikkilän mielisairaalan ruokalan johtajattaret ⁴⁾
- ja Kivelän pesulaitoksen hoitajattaren apulainen ³⁾;
- vesijohtolaitoksen kemisti ⁵⁾; sekä
- puhtaanapitolaitoksen tarkastaja ⁶⁾.

Myönnettyjä henkilökohtaisia palkanlisäyksiä. Rahatoimikonttorin apulaiskamreerille O. Paldanille ja satamakapteeni A. Lindforsille, jotka molemmat kuuluivat 14 palkkaluokkaan myönnettiin ¹⁾ henkilökohtaisesti, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, palkka 15 palkkaluokan mukaan ikäkorotuksineen niin kauan kuin kesäkuun 7 p:nä 1922 vahvistettu kaupungin viranpitäjän palkkausjärjestelmä on voimassa.

Lopuksi myönnettiin ¹⁾ terveydenhoitolautakunnan toimiston päivystäjälle rouva M. Snellmanille ja köyhäinhoitolautakunnan järjestysmiehelle K. H. Arolle kummallekin henkilökohtainen 2,400 markan palkanlisäys vuodessa niinikään tammikuun 1 p:stä 1924 lukien.

Raastuvanoikeuden seitsemän osaston puheenjohtajan palkkionkorotus. Kaupunginvaltuusto korotti ⁷⁾ raastuvanoikeuden toisen—kahdeksannen osaston puheenjohtajain palkkion 2,000:sta 6,000 markkaan vuodessa, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, ja otti tähän tarkoitukseen tarvittavan määrärahan mainitun vuoden menoarvioon.

Määräraha ylimääräisten ulosottoapulaisten palkkaamiseksi toiselle kaupunginvoudille. Kahdeksan ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaamiseksi toisen kaupunginvoudin konttoriin kuuden kuukauden ajaksi myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto yleisistä käyttövaroistaan 57,600 markan määrärahan.

Määräraha ulosottoapulaisten palkkain korotukseen. Ulosottoapulaisten palkkain korotuksesta ⁹⁾ olevain kustannusten suorittamista varten myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 114,800 markan määrärahan.

Kaupunginjohtajan ja avustavien kaupunginjohtajain palkka. Sittenkun kaupunginjohtaja ja avustavat kaupunginjohtajat olivat ilmoittaneet suostuvansa palkkaan nähden luopumaan kaupungin kanssa tekemistään sopimuksista, päätti ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto, peruuttamalla mainitun välikirjan, että heidän palkkansa, vuoden 1923 alusta lukien maksettaisiin val-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 22 §. — ²⁾ S:n 7. 2. 27 §. — ³⁾ S:n 21. 3. 22 §. — ⁴⁾ S:n 21. 3. 22 § ja 19. 12. 22 §. — ⁵⁾ S:n 7. 3. 23 §. — ⁶⁾ S:n 21. 3. 19 § ja 2. 5. 22 §. — ⁷⁾ S:n 19. 12. 5 §. — ⁸⁾ S:n 13. 6. 19 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 78. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 15 §. — ¹¹⁾ S:n 4. 4. 12 §; vrt. 1921 vuod. kert. siv. 91 ja 1922 vuod. kert. siv. 59.

tuuston kesäkuun 14 p:nä 1922 vahvistaman palkkaluokituksen mukaan, jossa kaupunginjohtaja on otettu 19 ja avustavat kaupunginjohtajat 17 palkkaluokkaan.

Satamaliikennekonttorin kirjurin 1922 vuoden palkan järjestely. Satamahallitus oli rahatoimikamarilta anonut satamaliikennekonttorin virkaatekeväälle kirjurille A. Sundmanille osoitettavaksi 9,166: 80 markkaa, eli hänelle tulevan kannantaprosentin vuodelta 1922, minkä anomuksen kamari oli evännyt, mikäli koski mainitun vuoden heinäkuun 1 p:n jälkeistä aikaa, koska mainittu kirjuri silloin toimeenpannun palkanjärjestelyn mukaan ei enää saanut mitään kannantaprosenttia. Tämän johdosta esitti satamahallitus, että kirjurin 1922 vuoden palkka vahvistettaisiin 21,300 markaksi ynnä 7,117: 92 markaksi kannantaprosenttia sekä että virka 1923 vuoden alusta lukien siirrettäisiin 9 palkkaluokkaan. Kamarin antamassaan lausunnossa ilmoitettua aikovansa toisessa yhteydessä ottaa käsiteltäväksi kysymyksen ehdotetusta siirrosta ja muutoin ehdotettua esityksen evättäväksi, kaupunginvaltuusto epäsi¹⁾ sen.

Satamakatsantomiehentoimen palkanjärjestely. Sittenkun satamahallitus kaupunginvaltuuston kehoituksesta²⁾ oli lähettänyt ehdotuksen siihen saakka yhteismäärärahasta palkattujen satamakatsantomiesten palkkaeduista, päätti³⁾ valtuusto lukea yhden heistä, joka toimisi esimiehenä, sivuvirkain 2 ja kolme muuta 1 palkkaluokkaan kuuluviksi.

Eteläisen alueen aluelääkärin palkan korotus. Aluelääkärien virkapiirejä uudesti järjestettäessä⁴⁾ päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto, huhtikuun 1 p:stä lukien siirtää eteläisen alueen aluelääkärinviran 5:stä 8 palkkaluokkaan sekä samalla oikeuttaa viranhaltijan, lääketieteellisensiaatti O. F. Hästeskon, ikäkorotuksiin nähden viimeainitussa palkkaluokassa lukemaan hyväkseen aluelääkärinä jo palvelemana aika; näistä päätöksistä aiheutuneet kustannukset oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

Palkkio Humaliston sairaalan taloudenhoidosta. Kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ Kivelän sairaalan toimitsijalle P. Swanljungille henkilökohtaisen 3,000 markan palkkion vuodessa, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, Humaliston sairaalan taloudenhoidosta.

Keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan ylihoitajattaren ja hoitajattaren virkain järjestäminen sääntöpalkkiaisiksi. Terveystoimikunta oli kaupunginvaltuustolle esittänyt, että keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan ylihoitajattaren- ja hoitajattarenvirat järjestettäisiin sääntöpalkkiaisiksi, jolloin ylihoitaja luettaisiin 6:een ja muut hoitajattaret 4:een palkkaluokkaan. Rahatoimikamarin annettua lausuntonsa asiasta, päätti⁷⁾ valtuusto myöntyä esitykseen, kuitenkin siten, että ehdotettu muutos toimeenpantaisiin 1924 vuoden alusta.

Kaupungineläinlääkärin päivärahan korotus. Kaupunginvaltuusto korotti⁸⁾ kaupungineläinlääkärin päivärahan virkamatkoista 15:stä 50 markkaan.

Lihantarkastusaseman nuoremman tarkastuseläinlääkärin palkka. Terveystoimikunta, joka oli myöntänyt lihantarkastusaseman vanhemmalle tarkastuseläinlääkärille A. Schalienille hänen pyytämänsä eron, huhtikuun 1 p:stä lukien, ja kaupunginvaltuuston vuonna 1922 tekemän päätöksen⁹⁾ perusteella valinnut nuoremman tarkastuseläinlääkärin H. Tallqvistin vanhemmaksi tarkastuseläinlääkäriksi, oli, kun nuoremman tarkastuseläinlää-

¹⁾ Valt. pöytäk. 14. 11. 20 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 154. — ³⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 22 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 142. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21. 3. 15. §. — ⁶⁾ S:n 17. 10. 15 §. — ⁷⁾ S:n 7. 3. 12 §. — ⁸⁾ S:n 22. 8. 24 §. — ⁹⁾ Ks. 1922. vuod. kert. siv. 170.

kärinvirkaa hakijain puutteessa ei ollut voitu täyttää ja pätevää hakijaa ei ollut odotettavissa, ellei palkkaetuja korotettu, kaupunginvaltuustolta anonut kuukautista 1,500 markan lisäystä budjettiin tätä varten merkittyyn määrärahaan, maksettavaksi yllämainitusta päivästä ja suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista terveydenhoitoa varten. Rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntyä terveydenhoitolautakunnan esitykseen ja samalla kehoittaa lautakuntaa ottamaan valmisteltavaksi kysymyksen lihantarkastusaseman tarkastuseläinlääkärinvirkojen uudestijärjestämisestä.

Köyhäinhoitolautakunnan virkain uudestijärjestäminen. Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien, muuttaa lautakunnan siihen saakka yhteismäärärahasta palkatun toisen apulaisjohtajanviran sääntöpalkkaiseksi 11 palkkaluokkaan sekä lakauttaa lautakunnan yhden kirjuriapulaisiston. Sitävastoin epäsi valtuusto lautakunnan samalla tekemän ehdotuksen, että täten uudestijärjestetyn toisen apulaisjohtajanviran haltijaksi valittaisiin silloinen apulaisjohtaja R. Rudolph ja kehoitti lautakuntaa tavallisessa järjestyksessä julistamaan viran haettavaksi.

Suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan palkka. Revisionikonttori oli suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle tehnyt muistutuksen sen johdosta, että johtokunta, uuden palkanjärjestelyn heinäkuun 1 p:nä 1922 astuttua voimaan, oli mainittujen kansakoulujen taloudenhoitajalle maksattanut tämän järjestelyn mukaisen palkan, vaikka virka konttorin mielestä oli katsottava sivutoimeksi, josta olisi maksettava palkkaa ennen palkanjärjestelyä voimassa olleiden perusteiden mukaan ja sittemmin vaatinut, että taloudenhoitajan nostama liikapalkka maksettaisiin takaisin kaupunginkassa. Johtokunnan ja rahatoimikamarin antamissaan lausunnoissa m. m. huomautettua, että puheenalainen virka 1922 vuoden palkanjärjestelyn jälkeen, jolloin se oli luettu 13 palkkaluokkaan kuuluvaksi, oli katsottava pääviraksi, minkä vuoksi revisionikonttorin muistutus oli ollut aiheeton, sekä revisionikonttorin alistettua kysymyksen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, että konttorin esitys ei aiheuttanut enempää toimenpiteitä.

Ruotsinkielisten kansakoulujen veistonopettajanapulaisen merkileminen vakinaiseen menosääntöön. Huomauttaen, että yksi ruotsinkielisten kansakoulujen palveluksessa oleva veistonopettaja aikaisemmin ⁴⁾ oli merkitty vakinaiseen menosääntöön ja tällöin sijoitettu 3 palkkaluokkaan, oli mainittujen kansakoulujen johtokunta kaupunginvaltuustolle esittänyt, että sama etu myönnettäisiin mainittujen koulujen toisellekin veistonopettajanapulaiselle sekä molemmat oikeutettaisiin nauttimaan ikäkorotusta kymmenen vuoden palveluksesta. Valtuusto myöntyi ⁵⁾ tähän ja oli ikäkorotukset suoritettava tammikuun 1 p:stä 1923 lukien.

Kansakoulujen tuntiopettajain palkkioiden korotus. Kansakoulujohtokunnat olivat sen johdosta, että kansakoulujen vakinaisessa palveluksessa oleva opettajenkilökunta oli heinäkuun 1 p:stä 1922 saanut korotetut palkat, esittänyt, että kansakoulujen tuntiopettajain palkkio korotettaisiin 12:sta 15 markkaan ja jatkokoulujen tuntiopettajain 16:sta 20 markkaan tunnilta, tammikuun 1 p:stä 1923. Sitteñkun palkkalautakunta ja rahatoimikamari

¹⁾ Valt. pöytäk. 4. 4. 14 §. — ²⁾ S:n 28. 11. 9 §. — ³⁾ S:n 16. 5. 13 §. — ⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 167. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 21. 3. 20 §.

olivat puoltaneet esitystä; päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto korottaa tuntiopettajain palkkiot ehdotettuihin määriin jo lokakuun 1 p:stä 1922 lukien, sekä myönsi tästä aiheutuvien kustannusten suorittamiseen, mikäli ne kohdistuivat vuoteen 1922, suomenkieliselle kansakoulujohtokunnalle 17,188 markan lisämäärärahan ja ruotsinkieliselle kansakoulujohtokunnalle 7,945 markkaa, suoritettaviksi mainitun vuoden tilierotuksesta, sekä vastaavien kustannusten suorittamiseksi vuodelta 1923, edelliselle johtokunnalle 68,750 markan ja jälkimmäiselle 31,780 markan lisämäärärahan viimemainitun vuoden budjettiin uusien virkain palkkoja varten merkitystä määrärahadista.

Työväenopiston luennoitsijain ja tuntiopettajain palkkioiden korotus. Työväenopiston yhteisen johtokunnan esityksestä päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto syyslukukauden 1923 alusta lukien korottaa opiston luennoitsijain palkkion 90:stä keskimäärin 100 ja enintään 125 markkaan luentotunnilta sekä kevätlukukauden 1923 alusta lukien opiston tuntiopettajain palkkion 20:sta keskimäärin 25 ja enintään 28 markkaan tunnilta, kaikki kuitenkin edellyttäen, ettei menosääntöön puheenalaista tarkoitusta varten merkittyjä määrärahoja ylitetty.

Puhtaanapitohallituksen kirjanpitäjän palkkaamistapa. Sittenkun revisionikonttori oli tehnyt useita muistutuksia sen johdosta, ettei puhtaanapitolaitoksen kirjanpitäjää W. Nyströmiä ollut merkitty laitoksen palkkasääntöön vaan kantoi hän palkkaa laitoksen työmäärärahadista, anoi puhtaanapitohallitus 24,120 markan määrärahan mainitun kirjanpitäjän palkkaamiseen vuodelta 1923 ja ilmoitti samalla, että kysymys uuden vakinaisen kirjanpitäjänviran perustamisesta laitokseen esitettäisiin kaupunginvaltuustolle 1924 vuoden budjetinjärjestelyssä. Rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ³⁾ valtuusto, että kirjanpitäjä Nyström vuonna 1923 saatiin palkata puhtaanapitolaitoksen työmäärärahadista.

Maatalouskonttorin kirjanpitäjänviran merkitseminen vakinaiseen menosääntöön. Maatalouslautakunta oli kaupunginvaltuustolle esittänyt, että maatalouskonttorin kirjanpitäjän- ja kassanhoitajanvirat merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön, edellinen 7:een ja jälkimmäinen 6:een palkkaluokkaan, minkä ohessa molempien virkain haltijat olisi oikeutettava saamaan vapaan asunnon, valon ja lämmön. Rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon päätti ⁴⁾ valtuusto, että kirjanpitäjänvirka, 1923 vuoden alusta lukien, oli merkittävä vakinaiseen menosääntöön 8 palkkaluokkaan ollen haltijalla oikeus kaupungilta saada asunto voimassa olevan palkkausohjesäännön määräämillä ehdoilla; sitävastoin epäsi valtuusto esityksen mikäli se koski kassanhoitajanvirkaa.

Oikeus virkavapauden aikana nauttia palkkaelua. Kaupunginvaltuusto oikeutti seuraavat viranpitäjät kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi sairauden vuoksi myönnetyn virkavapauden aikana nauttimaan täydet palkkaedut alempana mainitulta ajalta:

kaupunginvaltuuston notaarin K. V. Puuskan kahdelta kuukaudelta, helmikuun 1 p:stä lukien ⁵⁾ ja lisäksi kolmelta kuukaudelta, huhtikuun 1 p:stä lukien ⁶⁾;

satamakannantokonttorin vanhemman kassanhoitajan A. Wellingkin yhdeltä kuukaudelta, elokuun 1 p:stä lukien ⁷⁾;

tilastokonttorin laskuapulaisen G. Fontellin kahdelta kuukaudelta, maaliskuun 1 p:stä lukien ⁸⁾;

¹⁾ Valt. pöytäk. 24. 1. 19 §. — ²⁾ S:n 7. 3. 19 §. — ³⁾ S:n 31. 10. 15 §. — ⁴⁾ S:n 7. 2. 23 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 32 §. — ⁶⁾ S:n 21. 3. 23 §. — ⁷⁾ S:n 17. 10. 17 §. — ⁸⁾ S:n 4. 4. 9 §.

kaupunginkirjaston amanuenssin E. Savosen yhdeltä kuukaudelta, kesäkuun 1 p:stä lukien ¹⁾);

Marian sairaalan koneenkäyttäjän E. Nybergin kahdelta kuukaudelta maaliskuun 1 p:stä lukien ²⁾);

sähkölaitoksen mittariosaston konttoriapulaisen Hj. Friskin kahdelta kuukaudelta, maaliskuun 1 p:stä lukien ³⁾);

rakennuskonttorin tiliviraston konttoriapulaisen S. Berggrenin yhdeltä kuukaudelta, helmikuun 15 p:stä lukien ⁴⁾ ja vielä kahdelta kuukaudelta, maaliskuun 15 p:stä lukien ⁵⁾);

rakennuskonttorin piirustajan G. Zschauerin kolmelta kuukaudelta, elokuun 15 p:stä lukien ⁶⁾); sekä

rakennuskonttorin apulaistyöpäällikön, insinööri B. Weckmanin neljältä kuukaudelta, maaliskuun 1 p:stä lukien ⁷⁾).

Kansakoulunopettajat H. Groundstroemin kaupunginvaltuusto oikeutti ⁸⁾ hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana marraskuun 15 p:stä 1922 mainitun vuoden syyslukukauden loppuun saamaan puolet palkkaeduistaan. Sama oikeus myönnettiin ⁹⁾ opettajat Groundstroemille pitennetyn virkavapauden aikana maaliskuun 15 p:stä 1923 mainitun kuukauden loppuun. Lopuksi hänet oikeutettiin ¹⁰⁾ vielä pitennetyn virkavapauden aikana huhtikuun 1 p:stä kevätlukukauden loppuun ja myöhemmin myöskin myönnetyn virkavapauden aikana koko syyslukukautena ¹¹⁾ saamaan ikäkorotuksensa.

Sjötörpin kasvatuslaitoksen johtajat E. Antin oikeutettiin ¹²⁾ hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana lokakuun 1 p:stä 1922 mainitun vuoden loppuun saamaan ikäkorotuksensa ja sen lisäksi 1,500 markkaa kuukaudessa, ja oli viimemainittu määrä suoritettava 1922 vuoden tilierotuksesta.

Kansakoulunopettajat A. Koljonen oikeutettiin ¹³⁾ hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana maaliskuun 15 p:stä kevätlukukauden loppuun saamaan puolet palkkaeduistaan sekä hänelle vielä myönnetyn virkavapauden aikana seuraavana syyslukukautena saamaan ¹⁴⁾ ikäkorotuksensa.

Edelleen oikeutettiin kansakoulunopettajat A. G. Johansson sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana saamaan puolet palkkaeduistaan huhtikuun 4 p:stä toukokuun loppuun ¹⁵⁾ samoinkuin kansakoulunopettajat E. Ekholm ensin maaliskuun 15 p:stä saman kuukauden loppuun ¹⁶⁾ ja sitten huhtikuun 1 p:stä toukokuun loppuun ¹⁷⁾).

Myöskin raastuvanoikeuden rikosasiainnotaari G. Leopold oikeutettiin ¹⁸⁾ hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana ensin maaliskuun 20 p:stä toukokuun 20 p:än ja sitten marraskuun 7 p:stä joulukuun 7 p:än ¹⁹⁾ saamaan puolet palkkaeduistaan.

Sama oikeus myönnettiin ²⁰⁾ kansakoulunopettaja O. Dannholmille maaliskuun 15 p:stä toukokuun loppuun.

Niinikään oikeutettiin ²¹⁾ Kivelän sairaalan assistenttilääkäri, lääketieteellisensiaatti R. Lagus hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn

¹⁾ Valt. pöytäk. 22. 8. 25 §. — ²⁾ S:n 2. 5. 18 §. — ³⁾ S:n 18. 4. 16 §. — ⁴⁾ S:n 24. 1. 13 §. — ⁵⁾ S:n 21. 3. 21 §. — ⁶⁾ S:n 12. 9. 15 §. — ⁷⁾ S:n 21. 3. 13 §. — ⁸⁾ S:n 24. 1. 21 §. — ⁹⁾ S:n 7. 3. 8 §. — ¹⁰⁾ S:n 16. 5. 21 §. — ¹¹⁾ S:n 3. 10. 21 §. — ¹²⁾ S:n 7. 2. 24 §. — ¹³⁾ S:n 7. 3. 9 §. — ¹⁴⁾ S:n 31. 10. 19 §. — ¹⁵⁾ S:n 18. 4. 7 §. — ¹⁶⁾ S:n 18. 4. 8 §. — ¹⁷⁾ S:n 16. 5. 22 §. — ¹⁸⁾ S:n 16. 5. 23 §. — ¹⁹⁾ S:n 12. 12. 40 §. — ²⁰⁾ S:n 13. 6. 36 §. — ²¹⁾ S:n 13. 6. 40 §.

vir kavapauden aikana toukokuun 1 p:stä elokuun loppuun saamaan puolet palkkaeduistaan.

Sama oikeus myönnettiin ¹⁾ kunnalliskodin konttoriapulaiselle J. Josefsonille elokuulta.

Kansakoulunopettajatar rouva A. Suviranta, jolle raskauden vuoksi oli myönnetty vir kavapaus koko syyslukukaudeksi, oikeutettiin ²⁾ tämän vir kavapauden kahdelta ensimmäiseltä kuukaudesta saamaan täydet palkkaetunsa ja vir kavapauden jäljellä olevalta osalta ikäkorotuksensa.

Kaupungin kirjaston amanuenssi E. Savonen oikeutettiin ³⁾ hänelle sairauden vuoksi kolmeksi kuukaudeksi myönnetyn pitennety vir kavapauden aikana, elokuun 1 p:stä lukien, saamaan puolet palkkaeduistaan.

Kansakoulunopettajatar J. Fredenberg oikeutettiin ⁴⁾ hänelle sairauden vuoksi myönnetyn pitennety vir kavapauden aikana marraskuun 4 p:stä vuoden loppuun saamaan puolet palkastaan ikäkorotuksineen.

Rakennuskonttorin piirustaja G. Zschauer oikeutettiin ⁵⁾ hänelle sairauden vuoksi kolmeksi kuukaudeksi myönnetyn pitennety vir kavapauden aikana, marraskuun 15 p:stä lukien, saamaan puolet palkkaeduistaan.

Myönnettyjä vir ansijaisuuspalkkioita. Alempana mainittujen vir anpitäjän vir kavapauden aikaisten vir ansijaisten palkkaamiseksi myönsi kaupunginvaltuusto seuraavat määrät:

rikosasiainnotaarin G. Leopoldin vir ansijaiselle marraskuun 7 p:n ja joulukuun 7 p:n väliseltä ajalta puolet hänen palkastaan mainitulta ajalta sekä 687:50 markkaa ⁶⁾, jotka osoitettiin määrärahasta sairauden aikaisten vir ansijaisten palkkioita varten;

kaupunginvaltuuston kanslian notaarin K. V. Puuskan vir ansijaiselle, kahden kuukauden aikana, helmikuun 1 p:stä lukien, 6,000 markkaa ⁷⁾ sekä edelleen kolmelta kuukaudesta, huhtikuun 1 p:stä lukien, 9,000 markkaa ⁸⁾, ja oli kumpikin rahamäärä suoritettava määrärahasta sairauden aikaisten vir ansijaisten palkkioita varten;

satamakannantokonttorin vanhemman kassanhoitajan A. Wellingkin vir ansijaiselle elokuun aikana 1,600 markkaa ⁹⁾ valtuuston yleisistä käyttövaroista;

kunnalliskodin konttoriapulaisen J. Josefssonin vir ansijaiselle elokuun aikana 1,000 markkaa ¹⁰⁾ valtuuston yleisistä käyttövaroista;

rakennuskonttorin apulaistyöpäällikön, insinööri B. Weckmanin vir ansijaiselle neljän kuukauden aikana, maaliskuun 1 p:stä lukien, budjettiin ylimääräistä insinööriä varten merkity määrärahan lisäksi 2,800 markan lisäyksen ¹¹⁾ määrärahasta sairauden aikaisten vir ansijaisten palkkioita varten.

Hyv äksylytj ä anomuksia vir kavuosien lukemisoikeudesta ik äkorotuksiin nähden. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹²⁾ holhouslautakunnan sihteerin I. Groundstroemin, joka toukokuun 9 p:stä 1906 syyskuun 1 p:än 1918 oli ollut vir an vakinaisena haltijana, helmikuun 1 p:stä 1920 s. v:n lokakuun 1 p:än vir ansijaisena hoitanut sitä sekä joulukuun 29 p:stä 1920 lähtien taas toiminut holhouslautakunnan vakinaisena sihteerinä, tammikuun 1 p:stä 1923 saamaan ikäkorotuksen 10 vuoden palveluksesta, ja oli päätöksestä johtuvat menot suoritettava tililtä Uusien vir kain palkat.

Vuonna 1921 oikeutti ¹³⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitos-

¹⁾ Valt. pöytäk. 3. 10. 12 §. — ²⁾ S:n 3. 10. 20 §. — ³⁾ S:n 31. 10. 17 §. — ⁴⁾ S:n 28. 11. 14 §. — ⁵⁾ S:n 19. 12. 25 §. — ⁶⁾ S:n 12. 12. 40 §. — ⁷⁾ S:n 24. 1. 32 §. — ⁸⁾ S:n 21. 3. 23 §. — ⁹⁾ S:n 17. 10. 17 §. — ¹⁰⁾ S:n 3. 10. 12 §. — ¹¹⁾ S:n 21. 3. 13 §. — ¹²⁾ S:n 7. 2. 15 §. — ¹³⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 89.

ten sihteerin I. Savoniuksen, tammikuun 1 p:stä 1919 kantamaan ikäkorotuksen 5 vuoden palveluksesta. Tämän päätöksen perusteella oli sihteerin Savonius, joka vuonna 1911 tuli virkaansa, mutta vuonna 1918 nautti virkavapautta, helmikuun 1 p:stä 1922 kantanut ikäkorotuksen 10 vuoden palveluksesta. Rahatoimikamari oli kuitenkin 1923 vuoden menosääntöön puheenalaista viranpitäjää varten merkinnyt ikäkorotuksen ainoastaan 6 vuoden palveluksesta, koska kamarin mielestä kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen mukaan saavutettaisiin 10 palvelusvuotta puheenalaisessa tapauksessa vasta 5 vuoden kuluttua tammikuun 1 p:stä 1919, mutta sittemmin esitti kamari, että valtuusto uudella päätöksellä oikeuttaisi sihteerin Savoniuksen edelleen saamaan ikäkorotuksen 10 vuoden palveluksesta. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ esitykseen.

Kaupunginvaltuusto oikeutti²⁾ puhtaanapitolaitoksen johtajan J. Sjöholmin ja saman laitoksen varastonhoitajan O. Aarron ikäkorotusten saamiseksi 1923 vuoden alusta lukemaan hyväkseen aika, minkä he ennen puhtaanapitolaitoksen uudestijärjestämistä olivat palvelleet rakennuskonttorissa, edellinen konttorin puhtaanapito-osaston johtajana ja jälkimmäinen mainitun osaston kaitsijana; tätä tarkoitusta varten osoitettiin 11,970 markan määrä valtuuston käyttövaroista puhtaanapitoa varten.

Köyhäinhuoltolautakunnan esityksestä oikeutti³⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat köyhäinhoidon palveluksessa olevat viranpitäjät ikäkorotuksiin nähden silloisissa viroissa lukemaan virkavuotia alempana mainituista ajankohdista: apulaisjohtaja J. Jakobssonin tammikuun 1 p:stä 1914, josta lähtien hän lopullisesti oli hoitanut virkaansa, vaikka köyhäinhuoltokunnan pöytäkirjaan oli väärin merkitty, että hänen määräyksensä olisi ollut vain toistaiseksi;

kanslianjohtajanapulaisen, rouva E. Mellbergin ja kanslia-apulaisen neiti J. Johanssonin huhtikuun 1 p:stä 1919, kirjurinapulaiset neidit E. Ekholmin toukokuun 1 p:stä 1918, N. Johanssonin kesäkuun 1 p:stä 1918 ja V. Paulinin lokakuun 1 p:stä 1918, vahtimestari K. Lehtisen kesäkuun 1 p:stä 1918, jotka kaikki viranpitäjät oli otettu toimiinsa ylimääräisinä yllämainituista ajankohdista lukien ja sittemmin 1920 vuodesta lukien merkitty vakinaiseen menosääntöön; sekä

kunnalliskodin konttoristin J. Josefssonin heinäkuun 1 p:stä 1918. Herra Josefsson oli virkaatekevänä hoitanut virkaansa tammikuun 1 p:n ja elokuun 31 p:n 1918 välisenä aikana ja vakinaisena viimeainitusta päivästä toukokuun 15 p:n 1920 sekä, palveltuaan välillä rakennuskonttorin varasto-osaston kirjanpitäjänä, taas toiminut kunnalliskodin vakinaisena konttoristina joulukuun 5 p:stä 1921.

Sittenkun nuorempi oikeusneuvosmies C. A. Timgren, joka yhteisen raastuvanoikeuden määräyksestä oli hoitanut vanhemman oikeusneuvosmiehen A. Candolinin virkaa siitä lähtien kuin hän heinäkuun 1 p:stä 1920 virantoimituksen johdosta lainvalmistelukunnassa oli estynyt hoitamasta sitä, oli rahatoimikamarilta anonut oikeutta saada hänelle vanhemman oikeusneuvosmiehenvirasta tulevan palkan lisäksi ikäkorotuksen saman palkkaluokan mukaan, mutta kamari oli evännyt hänen anomuksensa, teki yhteinen raastuvanoikeus, joka oli havainnut kamarin palkkausohjesäännön tulkinnan tässä kohden vääräksi, kaupunginvaltuustolle esityksen, että oikeusneuvosmies oikeutettaisiin, heinäkuun 1 p:stä 1923 lukien, kantamaan ainakin nuoremmalle oikeusneuvosmiehelle tulevan ikäkorotuksen kolmen vuoden palveluksesta. Raha-

¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 4. 21 §. — ²⁾ S:n 3. 10. 17 §. — ³⁾ S:n 28. 11. 7 §.

toimikamarin ehdotuksesta, joka pysyi palkkausohjesäännön puheenalaisen kohdan tulkinnessaan, mutta katsoi kohtuussyiden kehoittavan myöntymään oikeuden esitykseen, päätti ¹⁾ valtuusto myöntyä esitykseen siinä muodossa, että nuorempi oikeusneuvosmies oikeutettiin, mainitusta päivästä lukien ja niinkauan kuin hän yhteen jaksoon hoiti vanhemman oikeusneuvosmiehen Candolinin virkatehtäviä raastuvanoikeudessa, kantamaan, paitsi mainittua virkaa seuraavaa johtajanpalkkaa, nuoremmalle oikeusneuvosmiehelle kolmen vuoden palveluksesta tulevaa ikäkorotusta vastaava korvaus ja oli määräraha mainittuun tarkoitukseen suoritettava vuodelta 1923 yhteisen raastuvan-oikeuden palkkaustililtä.

Evättyjä esityksiä virkavuosien lukemisoikeudesta ikäkorotuksiin nähden. Sairaalaylihallituksen sihteerin K. R. Saloviuksen anomuksen saada ikäkorotuksiin nähden lukea hyväkseen virantoimituksensa sairaalaylihallituksen sihteerinä helmikuun 13 p:stä 1920 lähtien, kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾, siihen nähden ettei hakijaa ollut katsottava puheenalaisen viran vakinaiseksi haltijaksi.

Niinikään epäsi ³⁾ kaupunginvaltuusto köyhäinhuoltohallituksen sihteerin W. A. Eloniemen anomuksen saada ikäkorotuksiin nähden lukea hyväkseen aika, minkä hän virkaatoimittavana oli hoitanut puheenalaista virkaa.

Kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾ myöskin kansakoulunopettaja L. Pohjanvuoren anomuksen saada virkavuosia lukiessaan ikäkorotuksiin nähden laskea hyväkseen aika, minkä hän ennen asevelvollisuuden suorittamista oli palvelut kaupungin suomenkielisten kansakoulujen virkaatoimittavana opettajana.

Kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾ myöskin lastensuojelulautakunnan esityksen, että kanslianjohtajattaret neiti C. Nyström ja rouva A. Aminoff sekä kanslisti rouva D. Kangas oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen aika, minkä he vakinaisina viranpitäjinä, vaikkakin yhteismäärärahasta palkattuina, olivat palvelleet lautakunnassa.

Satamahallituksen esityksen, että satamakapteeninapulainen C. V. Nygrén ikäkorotuksiin nähden oikeutettaisiin lukemaan hyväkseen se aika, minkä hän virkaatoimittavana oli virkaa hoitanut, kaupunginvaltuusto niinikään epäsi ⁶⁾.

Niinikään epäsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto kansakoulunopettaja J. L. Birckin anomuksen saada ikäkorotuksiin nähden lukea hyväkseen muulla paikkakunnalla kansakoulunopettajana palvelemana ajan.

Maatalouslautakunnan esityksen, että maatalouskonttorin kirjanpitäjä Å. Ullner oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen se aika, minkä hän oli virkaa hoitanut, ennenkuin se muutettiin sääntöpalkkaiseksi, kaupunginvaltuusto epäsi ⁸⁾.

Kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾ terveydenhoitolautakunnan esityksen, että kaitsija R. Lönnfors oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen se aika, minkä hän virkaatoimittavana oli puheenalaista tointa hoitanut.

Sairaalaylihallituksen esityksen ikäkorotuksen myöntämisestä sairaalataarkastaja G. Palanderille, joka nautti palkkaa sopimuksen mukaan ¹⁰⁾, kaupunginvaltuusto niinikään epäsi ¹¹⁾.

Määräraha ikäkorotuksiin. Erinäisten sairaalain palveluksessa olevain viranpitäjain ikäkorotuksiin vuodelta 1922 myönsi ¹²⁾ kaupunginvaltuusto

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 24 §. — ²⁾ S:n 7. 2. 18 §. — ³⁾ S:n 7. 2. 28 §. — ⁴⁾ S:n 7. 2. 26 §. — ⁵⁾ S:n 21. 2. 14 §. — ⁶⁾ S:n 21. 3. 16 §. — ⁷⁾ S:n 22. 8. 20 §. — ⁸⁾ S:n 12. 9. 7 §; vrt. tätä kert. siv. 82. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 14. 11. 18 §. — ¹⁰⁾ Ks. 1922. vuod. kert. siv. 170. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 11 §. — ¹²⁾ S:n 16. 5. 10 §.

sairaalaylihallituksen anomuksesta käyttövaroistaan sairaanhoitoa varten 7,764 markkaa.

Virka-asunnon käyttö. Marian sairaalan kirurgisen osaston ylilääkäri H. Bardy ja saman osaston alilääkäri H. Elving olivat vallitsevaan asuntopulaan nähden kaupunginvaltuustolta anoneet, että edellinen oikeutettaisiin heidän kesken sovituin ehdoin toistaiseksi asumaan jälkimmäiselle kuuluvassa mainitussa sairaalassa sijaitsevassa virka-asunnossa, tämän asuessa kaupungilla. Sairaalaylihallituksen puoleltua anomusta kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ siihen.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkio. Kaupunginvaltuusto määräsi ²⁾ valtuutetuille vuonna 1923 kaupunginvaltuutetun tehtävästä tulevan korvauksen 40 markaksi kokoukselta sekä puheenjohtajan palkkion 80 markaksi kokoukselta.

Majoituslautakunnan virkailijoiden 1922 vuoden palkkiot. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ säädetyssä järjestyksessä Uudenmaan läänin maaherralta anoa majoituslautakunnan virkailijoiden palkkioiden vahvistamista niihin määriin, jotka heille 1922 vuoden menosäännön mukaan oli suoritettu, eli kaikkiaan 8,290 markkaan.

Maaherra vahvisti puheenalaiset palkkiot maaliskuun 19 p:nä, minkä maistraatti ilmoitti ⁴⁾ valtuustolle.

Vuokrantarckkailulautakunnan jäsenten palkkion korotus. Vuokrantarckkailulautakunnan esityksestä korotti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan jäsenten palkkion 35:stä 40 markkaan kokoukselta, vuoden alusta lukien.

Tuulaakimaksun vahvistaminen. Valtioneuvoston päätöksen, että tuulaakimaksua oli vuonna 1923 Helsingissä kannettava 2 % tuulaakiverotuksen alaisen tavaran tullimaksun määrästä, kaupunginvaltuusto ilmoitti ⁶⁾ rahoitoimikamarin tiedoksi.

Satamamaksujen palauttaminen. Det Bergenske Dampskibsselskab niminen laivanvarustamoliike oli anonut matkailijalaivansa Meteorin suorittamien 2,260:80 markan satamamaksujen palauttamista, ja tällöin huomauttanut, että tuollaiset matkailijalaivat muissa maissa olivat vapautetut kaikista maksuista, että rahatalousministeriö oli vapauttanut höyrylaivan loisto- ja majakkamaksuista sekä että se ei ollut tuonut lastia Suomeen ja myöskin sieltä lähtenyt lastitta. Sittenkun m. m. matkailijayhdistys oli lausunut mielensä asiasta, päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, että suoritettavat satamamaksut oli mainitulle toiminimelle palautettava.

Palkkasoutajien ja koneella kulkevien vuokraveneiden kuljettajien uudet järjestyssäännöt ja uusi taks. Sittenkun maistraatti lausunnon saamiseksi oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt satamahallituksen maistraatin anomuksesta laatiman ehdotuksen kaupungin palkkasoutajien uusiksi järjestyssäännöiksi ja taksaksi, mutta rahatoimikamari, jolle valtuuston valmisteluvaliokunta oli lähettänyt asian, oli tehnyt erinäisiä muistutuksia ehdotuksia vastaan, oli satamahallitus lähettänyt maistraatille uudet ehdotukset mainituiksi järjestyssäännöiksi ja taksaksi. Tämän johdosta anoi maistraatti valtuustolta lausuntoa niistä. Kamarin uudestaan annettua lausuntonsa asiasta ja laadittua kolmannen ehdotuksen puheenalaisiksi järjestyssäännöiksi päätti ⁸⁾ valtuusto puolestaan ehdottaa maistraatille, että se vahvistaisi kamarin ehdotuksen järjestyssäännöiksi ja satamahallituksen jälkimmäisen ehdotuksen taksaksi,

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 2. 17 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 7 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 8 §. — ⁴⁾ S:n 2. 5. 6 §. —

⁵⁾ S:n 7. 3. 17 §. — ⁶⁾ S:n 21. 2. 1 §. — ⁷⁾ S:n 14. 11. 13 §. — ⁸⁾ S:n 16. 5. 3 §.

viimemainitun pienellä lisäyksellä sekä että niitä sovellettaisiin kesäkuun 1 p:stä.

Toukokuun 26 p:nä vahvisti maistraatti palkkasoutajain ja koneella kulkevain vuokraveneiden järjestyssäännöt¹⁾ ja taksan²⁾.

Kiinteistön omistajain suoritettavain makkien puhtaanapitomaksujen perusteet. Puhtaanapitohallituksen ja rahatoimikamarin esityksestä vahvisti³⁾ kaupunginvaltuusto kiinteistönomistajain suoritettavain makkien puhtaanapitomaksujen uudet perusteet noudatettaviksi maaliskuun 1 p:stä⁴⁾.

Lausuntoja pika-ajuritaksan muutoksista. Maistraatille osoitetussa esityksessä oli Suomen ajurien liiton Helsingin osasto anonut sellaista voimassa olevan pika-ajuritaksan muutosta, että siinä määrättyjen piirien alaa supistettaisiin, piirien lukua lisättäisiin ja maksuja pitkiä matkoista melkoisesti korotettaisiin. Poliisimestarin ja rahatoimikamarin tämän jälkeen antamissaan lausunnoissa esittämistä syistä päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto lausunnossaan maistraatille puolestaan ehdottaa esityksen evättäväksi.

Sittenkun mainittu yhtymä oli maistraatille tehnyt uuden esityksen asiassa ja poliisimestari antanut siitä uuden lausunnon, päätti⁶⁾ valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta uudessa lausunnossaan maistraatille esittää, että voimassa oleva pika-ajuritaksa, epämällä tätä nykyä hakijain esitys, vahvistettaisiin noudatettavaksi vuoden loppuun, mutta että maistraatti ryhtyisi toimenpiteisiin pika-ajuri- ja vuokra-autotaksan perusteelliseksi tutkimiseksi ja uudistamiseksi niin hyvissä ajoin, että uudet taksat ehkä voisivat astua voimaan 1924 vuoden alusta.

Kaasunhinnan huojistaminen ja hinnanalennusten myöntäminen. 1924 vuoden budjettiehdotuksensa perustelussa huomautti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että aikaisemmin toimeenpantu kaasunhinnan liiallinen korotus oli aiheuttanut kulutuksen vähennyksen sitä seuraavine tappioineen, mikä seikka vuonna 1922 sai kaupunginvaltuuston huojistamaan kaasun pohjahinnan⁷⁾ 1:50 markaksi m³:ltä. Hintaa voitaisiin kuitenkin edelleen huojistaa, koska kaasulaitos, siirryttyään kivihiilikaasun valmistukseen, suosuisain liikesuhteiden johdosta ja käyttäen kaasua generaattorien polttoaineena, tuotti nyttemmin hyvän taloudellisen tuloksen. Hinnan huojistuksen avulla voisi kaasua saavuttaa lujan aseman kilpailussa muiden polttoaineiden kanssa ja kaasunkuluttajat pääsisivät nauttimaan sitä etua, joka oli heille aiottu kaasulaitoksen kunnallistuttamisella. Hallitus ehdotti senvuoksi, että kaasun pohjahinta 1924 vuoden alusta huojistettaisiin 1:30 markaksi m³:ltä, ja ilmoitti samalla, että sen kaasulaitoksen budjetti oli laadittu täten alennetun kaasun hinnan pohjalla.

Erityisessä esityksessä rahatoimikamarille huomautti mainittu hallitus, että oli odotettavissa kulutuksen lisääntymistä teollisuuden tarpeisiin, jos suurten kuluttajain maksettava kaasunhinta voitiin määrätä kyllin pieneksi, jotavastoin voimassa olevien tariffien pysyttäminen entisellään aiheuttaisi eräitä kuluttajia siirtymään muun polttoaineen käyttöön. Tämän johdosta esitti hallitus, että alempana olevan määräisestä kaasun kuukausikulutuksesta mittaria kohti 1924 vuoden alusta myönnettäisiin seuraavat alennukset:

1) Ks. kunn. asetuskok. siv. 49. — 2) S:n siv. 50. — 3) Valt. pöytäk. 24. 1. 9 §. — 4) Ks. kunn. asetuskok. siv. 5. — 5) Valt. pöytäk. 7. 3. 2 §. — 6) S:n 13. 6. 4 §. — 7) Ks. 1922 vuod. kert. siv. 79.

Kuukausi- kulutus, m ³ .	Alennus %	1:30 markan kaasun- hinnalle laskettu alennus, Smk.
300— 999	7.0	0:09
1,000—1,999	14.0	0:18
2,000—3,999	21.0	0:27
4,000—	24.5	0:32

Kaupungin omalle kaasunkulutukselle katuväläistusta varten ehdotti hallitus 20 %:n alennuksen. Alennus, jonka kaasulaitos aikaisemmin oli ollut oikeutettu myöntämään kuluttajille, jotka keittämiseen nähden olivat yksinomaan kaasusta riippuvaisia, olisi samalla edelleen pysyttävä.

Sittenkun rahatoimikamari, joka oli erottanut kaasun pohjahintaa koskevan kysymyksen budjetinvalmistelusta ja ottanut sen käsiteltäväksi alennuskysymyksen yhteydessä, oli yhtynyt molempiin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen tekemiin ehdotuksiin ¹⁾, hyväksyi ²⁾ kaupunginvaltuusto ne kaikilta kohdilta.

Raitiotiealennuslippujen hinnan huojistaminen. Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön johtokunta oli ilmoittanut yhtiön huhtikuun 15 p:stä aikovan alentaa raitiotiealennuslippujen hinnan 66 $\frac{2}{3}$:sta 62 $\frac{1}{2}$ penniin kappaleelta, jolloin alennuslippuja myytäisiin 4 lippua käsittävinä vihkoina 2:50 markasta, 8 lippua käsittävinä vihkoina 5 markasta ja 16 lippua käsittävinä vihkoina 10 markasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ tämän toimenpiteen.

Muista kunnista kotoisin olevain kansakouluoppilasten koulunkäynnistä suoritettavan maksun korotus. Kansakoulujohtokuntien tehtyä kaupunginvaltuustolle esityksen muista kunnista kotoisin olevain kansakouluoppilasten käynnistä kaupungin kansakouluissa suoritettavan korvauksen korottamisesta päätti ⁴⁾ valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta syyslukukauden 1923 alusta lukien korottaa mainitun maksun 640:sta 850 markkaan lukuvuodelta.

Siirto määrärahaista tilapäisten lainain korkoja varten leima- y. m. verojen määrärahaan. Koska rahatoimikamarin kaupungin tilapäisen luoton järjestyksessä oli täytynyt suorittaa leimaveroa 36,000 markkaa ja kun vuoden varrella edelleen oli odotettavissa mainitun laatuksia menoja 64,000 markan määrä, esitti ⁵⁾ kamari, että määrärahaista tilapäisten lainain korkoja varten, jonka kohdalla nähtävästi syntyisi melkoinen säästö, siirrettäisiin 100,000 markkaa leima- y. m. verojen määrärahaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁶⁾ tähän esitykseen.

Lisämääräraha kunnallisia y. m. vaaleja varten. Maistraatin anomuksesta osoitti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto 1922 vuoden tilierotuksesta 5,071:60 markan lisäyksen mainitun vuoden menosääntöön kunnallisia y. m. vaaleja varten merkittyyän määrärahaan.

Lisämääräraha raastuvanoikeudelle. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksestä myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto 25,000 markan lisäyksen raastuvanoikeuden tarverahain määrärahaan, suoritettavaksi valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Rikostuomioiden toimeenpanokustannukset. Maistraatin aloitteesta, joka oli katsonut olevan kaupungin puolelta tekeminen valtioneuvostolle alistus, että valtio korvaisi sakkojen perimisestä olevat kustannukset tai ainakin ottaisi

¹⁾ Ks. kunn. asetuskok. siv. 91. — ²⁾ Valt. pöytäk. 31. 10. 5 §. — ³⁾ S:n 4. 4. 16 §. —

⁴⁾ S:n 2. 5. 23 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22, liite I. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 19 §. —

⁷⁾ S:n 18. 4. 2 §. — ⁸⁾ S:n 31. 10. 10 §.

osaa kustannuksiin rikostuomioiden toimeenpanosta kaupungissa oli rahatoimikamari ottanut tätä koskevan kysymyksen käsiteltäväkseen ja myöskin puolestaan havainnut puheenalaisten kustannusten olevan sen laatuksia, että valtion olisi ne suoritettava. Kamari oli tällöin lähtenyt siitä, että tuomioiden toimeenpano oli ainoastaan osa valtion asiana olevaa oikeudenhoitoa. Tosin oli oman ulosottolaitoksen voimassapito niitä erikoisoikeuksia, jotka vanhaan kuuluivat kaupunkikunnille, mutta suuri osa näistä erikoisoikeuksista oli aikain kuluessa käynyt sellaisten rasitusten luontoisiksi, joista kaupungeilla oli ainoastaan vähän tai ei lainkaan hyötyä. Näin oli erityisen suuressa määrin laita juuri kaupunkien ulosottolaitoksen puheenalaisen osan, nimittäin rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin, sillä sen kautta perityt sakkovarajat, jotka nousivat miljooniin, tulivat nyttemmin yksinomaan valtiolle. Kun Helsingin rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin voimassapito vuonna 1923, vuokraa, lämpöä, valaistusta y. m. lukuunottamatta, maksoi kaupungille 370,381 markkaa, ei ollutkaan kyseessä mikään vähäpätöinen menoerä. Kamari puolestaan tahtoi astua askeleen pitemmälle kuin maistraatti katsoen, että valtion tuli suorittaa rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin kaikki kustannukset. Oli nimittäin mahdotonta ilmoittaa, miten kustannukset jakautuivat sakkotuomioiden ja muiden rangaistustuomioiden toimeenpanon kesken, minkä ohessa olisi huomattava, että sakkojen periminen oli konttorin päätyönä. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti tehdä valtioneuvostolle alistuksen, että valtioneuvosto ottaisi harkittavaksi, eikö valtion vastedes olisi suoritettava kaikkia kaupungin rikostuomioiden toimeenpanosta johtuvia kustannuksia.

Lisämääräraha kaupunginvaltuuston kanslialle. Kaupunginvaltuuston kanslian esityksestä osoitti²⁾ valtuusto vuoden tilierotuksesta 65,000 markan lisäyksen kanslian tarverahain määrärahaan.

Lisämäärärahoja rahatoimikonttorille. Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ rahatoimikonttorin ylittämään 1922 vuoden määrärahan palovakuutusmaksuja varten 180,000 markalla, määrärahan uusia puhelimia ja puhelinmaksuja, varten 45,000 markalla sekä määrärahan asevelvollisten perheiden avustamista varten sillä määrällä, millä valtion mainitusta avustuksesta suorittama korvaus ylittäisi tulosäännössä arvioidun määrän ja oli nämä rahamäärät suoritettava 1922 vuoden tilierotuksesta.

Myöhemmin oikeutettiin⁴⁾ rahatoimikonttori ylittämään 1922 menosäännön määräraha uusien osakkeiden merkintää varten Etelä-Suomen voimaosakeyhtiössä 80,000 markalla sekä samaan menosääntöön 1892 vuoden obligatiolainan korkoja varten merkitty määräraha 2,250 markalla.

Lisämäärärahoja halkokonttorille. Halkotoimikunnan anomuksesta oikeutti⁵⁾ kaupunginvaltuusto halkokonttorin ylittämään 1922 vuoden määrärahan hirsimetsän ostoa, kaatoa ja ajoa varten 1,462:40 markalla sekä määrärahan kuljetuskustannuksia varten 300,000 markalla, ja oli nämä rahamäärät suoritettava mainitun vuoden tilierotuksesta.

Toimenpiteitä halkokonttorin lakkauttamisen johdosta. Rahatoimikamari ilmoitti⁶⁾ kaupunginvaltuustolle, että kaupungin halkokonttori, valtuuston vuonna 1922 tehtyä päätöksen⁷⁾ sen lakkauttamisesta, oli suorittanut yksinomaan liikkeen selvittelytoimia ja olivat ne edistyneet niin pitkälle, että konttori oli ilmoittanut aikovansa tehdä tilinpäätöksen lokakuun 31 p:nä ja samalla

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 8 §. — ²⁾ S:n 19. 12. 15 §. — ³⁾ S:n 24. 1. 15 §. — ⁴⁾ S:n 21. 3. 11 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 26 §. — ⁶⁾ S:n 19. 12. 6 §. — ⁷⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 94.

ehdottanut, että se saisi kamarille jättää niiden toimenpiteiden suorituksen, joista ei vielä ollut voitu päätöstä tehdä. Tähän myöntyen oli kamari marraskuun 1 p:nä ottanut haltuunsa halkokonttorin vielä lopettamattomat liikeasiat ja luovuttanut niiden hoidon kamarin asiamiesosaston notaarille S. A. Puraselle, joka aikaisemmin oli toiminut halkokonttorin v. t. johtajana ja oli oikeutettu tätä tarkoitusta varten avatulta n. s. lopettamistililtä maksettavaksi hyväksymään laskuja ja toimintaansa varten käyttämään etuantivaroja enintään 50,000 markkaa.

• *Lisämäärärahoja keskuskeittolalle.* Keskuskeittolan johtokunnan esityksestä osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto yleisistä käyttövaroistaan 75,000 markan lisäyksen keskuskeittolan käyttövaroihin ja 78,596:97 markan lisäyksen määrärahaan keskuskeittolan laajentamista varten.

Kaupungin työtupien rahoittaminen vuonna 1923. Rahatoimikamari ilmoitti ²⁾ naisten työtupien johtokunnan esityksestä oikeuttaneensa mainitun johtokunnan, kuten aikaisemminkin, käyttämään kertyneet varat menojensa suorittamiseen sekä edellistä vuosipuoliskoa varten antaneensa johtokunnan käytettäväksi 400,000 markan määrän, jota vastoin loput menosääntöön työtupia varten merkitystä määrärahasta eli 250,000 markkaa annettaisiin johtokunnalle jälkimmäistä vuosipuoliskoa varten.

Satamajäänsärkijän ostamista koskevan päätöksen vahvistus. Kaupunginvaltuuston vuonna 1922 mainitun vuoden obligatiolainasta osoitettua ³⁾ 1,500,000 markkaa satamajäänsärkijän ostoa ja sen kuntoonpanoa varten sekä alistettua tätä koskevan päätöksensä valtioneuvoston harkittavaksi ja vahvistettavaksi, vahvisti sisäasiainministeriö mainitun päätöksen tammi-kuun 22 p:nä 1923, mistä maistraatti lähetti ⁴⁾ valtuustolle ilmoituksen.

Lisämäärärahoja satamakannantokonttorille. Satamahallituksen esityksestä osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 15,000 markan lisäyksen satamakannantokonttorin määrärahaan lämpöä ja valaistusta varten sekä 3,500 markan lisäyksen konttorin tarverahan määrärahaan.

Poliisilaitoksen voimassapitomäärärahan ylitys. Uudenmaan läänin maaherran ilmoitettua, että kaupungin osuus poliisilaitoksen voimassapitomenoista vuonna 1922 oli 4,643,731:70 markkaa, oli rahatoimikamari määrännyt rahatoimikonttorin maksamaan mainitun rahamäärän, mikä 594,531:70 markalla ylitti kaupungin 1923 vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkityn määrärahan. Ylitys oli johtunut pääasiassa siitä, että poliisilaitoksen viranpitäjille oli maksettu n. s. kolmannentoista kuukauden palkka. Rahatoimikamarin anomuksesta ⁶⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁷⁾ tämän toimenpiteen.

Menosääntö poliisilaitoksen erinäisiä menoja varten. Maistraatin välityksellä saatiin kaupunginvaltuuston tietoon sisäasiainministeriön ilmoitus, että ministeriö oli vahvistanut Helsingin poliisilaitoksen erinäisiä menoja varten vuodeksi 1923 seuraavan menosäännön:

Erinäisiä menoja.

Puhtaaksikirjoitus ja tarverahat	Smk	80,000:—
Talousmenot	»	40,000:—
Puhelimien kunnossapito	»	64,000:—

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 10. 10 §. — ²⁾ S:n 7. 3. 4 §. — ³⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 46. —
⁴⁾ Valt. pöytäk. 21. 2. 4 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 17 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22, liite I. —
⁷⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 19 §.

Poliisimiehistön aseistus ja tamineet	Smk	10,000: —
Raitiotielippujen hankkiminen poliisimiehille	»	41,000: —
Hevosten hoito, niiden täydentäminen ja hevostamineet ..	»	220,000: —
Poliisikoirain elättäminen	»	6,000: —
Voimavaunujen, moottori- ja pelastusveneiden hoito ..	»	50,000: —
Menoja poliisitoimeen valmistamista varten	»	8,000: —
Antropometrisen toimiston kustannukset	»	6,000: —
Vahingoittuneiden vaatteiden korvaamiseen	»	5,000: —
Pidätettyjen henkilöjen ruoka-annoksiin	»	55,000: —
Lääkkeisiin ja sideaineisiin	»	5,000: —
Siivoojien palkkukseen	»	70,000: —
Maaherran käytettäväksi	»	6,000: —
Poliisimestarin käytettäväksi arvaamattomiin menoihin virantoimituksessa	»	8,000: —
Etsivän osaston johtajan käytettäväksi	»	3,000: —
<hr/>		
Yhteensä Smk		677,000: —

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ hyväksyä menosäännön ja saattaa sen rahatoimikamarin tietoon.

Moottoriveneen ostaminen poliisilaitokselle. Kaupungin poliisimestarin esityksestä oli sisäasiainministeriö oikeuttanut poliisilaitoksen 1922 vuoden palkkaustilistä säästyneestä 1,592,430:68 markan määrästä²⁾ käyttämään 150,000 markkaa uuden moottoriveneen ostamiseen laitoksen tarpeisiin. Ostokustannuksiin oli kaupunki velvollinen ottamaan osaa $\frac{2}{7}$:lla. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ puolestaan hyväksyä ministeriön toimenpiteen.

Uuden moottoripyörän hankkiminen poliisilaitokselle. Lääninhallituksen vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa poliisimestarin esityksestä, että poliisilaitoksen tarpeisiin hankittaisiin uusi moottoripyörä sivuvaunuineen, jonka kustannukset oli laskettu 25,000 markaksi, ja rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon, päätti⁴⁾ valtuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:lla ottamaan osaa puheenalaisten menojen suorittamiseen.

Lisämääräraha poliisilaitokselle. Kaupungin poliisimestari oli maaherralle huomauttanut, että menosääntöön poliisilaitoksen autojen sekä moottori- ja pelastusveneiden y. m. kunnossapitoa varten merkitty määräraha tulisi osoittamaan 35,000 markan vajauksen, mikä osin johtui siitä että laitoksen autossa oli tehty suurenlainen korjaus, osin siitä, että poliisilaitoksen käytettävänä olevan uuden moottoriveneen⁵⁾ käyttö kävi melkoista kalliimmaksi kuin aikaisemmin käytetyn, minkä lisäksi tuli, että venettä miltei joka yö käyttivät raittiudenvalvojat saaristossa tekemiään pitkiä matkoja varten. Rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto lausunnossaan maaherralle ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:lla ottamaan osaa mainittuihin lisäkustannuksiin. Sisäasiainministeriö antoi marraskuun 28 p:nä⁷⁾ luvan edellämainitulla määrällä ylittää määrärahan, ja tuli kaupungin $\frac{2}{7}$:lla ottaa osaa näiden lisäkustannusten suorittamiseen.

Määräraha hengenpelastusveneitä varten. Poliisimestarin esityksestä myönsi⁸⁾ kaupunginvaltuusto yleisistä käyttövaroistaan 12 uuden jääneen hankkimiseen 24,000 markan määrärahan.

1) Valt. pöytäk. 7. 3. 1 §. — 2) Ks. tätä kert. siv. 155. — 3) Valt. pöytäk. 4. 4. 3 §. —
4) S:n 14. 11. 4 §. — 5) Ks. edellä. — 6) Valt. pöytäk. 31. 10. 3 §. — 7) S:n 19. 12. 2 §. —
8) S:n 12. 9. 8 §.

Sairaalan budjetin suoranaisten menomomenttien hyvyitys. Sairaalarakastajan esityksestä oli sairaalaylihallitus tehnyt kaupunginvaltuustolle anomuksen oikeuden myöntämisestä sairaalan budjetin suoranaisten menomomenttien hyvittämiseen. Sittenkun rahatoimikonttorin kamreeriosasto ja rahatoimikamarin kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön uudistamista koskevaa kysymystä valmistelemaan asettama komitea olivat antaneet lausuntonsa asiasta sekä kamari mainitun komitean ehdotuksesta oli oikeuttanut sairaalat hyvittämään ruuanpitomäärärahoja myydyistä ruuanjätteistä saaduilla tuloilla, päätti¹⁾ valtuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti, ettei ylihallituksen esitys aiheuttanut enempiä toimenpiteitä.

Lisämäärärahoja sairaaloille ja sairaanhoitajatarkoululle. Sairaalaylihallituksen esityksestä myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat lisäykset alempana oleviin sairaaloihin ja sairaanhoitajatarkoulua varten merkittyihin budjettimäärärahoihin, nimittäin määrärahaan Mariansairaalan rakennusten korjauksia ja vuokria varten 8,000 markkaa, määrärahaan saman sairaalan vedenkulutusta varten 7,500 markkaa, määrärahaan saman sairaalan erilaatuisia menoja varten 1,800 markkaa, määrärahaan kulkutautisairaalan vedenkulutusta varten 8,000 markkaa, määrärahaan Kivelän sairaalan desinfioimisaineita varten 3,000 markkaa sekä määrärahaan sairaanhoitajatarkoulun kaluston kunnossapitoa varten 500 markkaa, eli kaikkiaan 28,800 markkaa, suoritettaviksi valtuuston käyttövaroista sairaanhoitoa varten.

Määrärahoja Marian sairaalalle. Sekalaisia Marian sairaalassa suoritettavia töitä varten myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja kaikkiaan 60,000 markkaa; tästä määrästä osoitettiin valtuuston käyttövaroista yleisiä töitä varten 30,000 markkaa uuden pesukoneen hankkimiseen ja pystyttämiseen sairaalan talousrakennuksessa olevaan pesulaitokseen sekä valtuuston käyttövaroista sairaanhoitoa varten 10,000 markkaa uuden varastohuoneen sisustamiseen samaan rakennukseen, 15,000 markkaa erinäisiä ammattientarkastajan vaatimia töitä varten, kuten pukeutumishuoneen sisustamiseen ynnä vaatekaappien, pesukojien y. m. hankkimiseen taloushenkilökunnalle, niinkään talousrakennukseen, ja 5,000 markkaa väliseinän rakentamiseen kirurgisen paviljongin röntgenosaston edessä kulkevaan käytävään.

Terveystenhoitovalvonta Käpylässä. Terveystenhoitolautakunnan esityksen 600 markan määrärahan myöntämisestä terveystenhoitovalvonnan järjestämistä varten Käpylässä kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta epäsi⁴⁾.

Lisämääräraha ammattientarkastusta varten. Terveystenhoitolautakunnan esityksestä osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 17,505 markan lisäyksen määrärahaan tilapäistä ammattientarkastusta varten.

Lisämäärärahoja lihantarkastusasemalle. Lisäyksenä lihantarkastusaseman tarverahain määrärahaan myönsi⁶⁾ kaupunginvaltuusto terveystenhoitolautakunnan esityksestä käyttövaroistaan terveystenhoitoa varten 18,000 markan määrärahan.

Myöhemmin osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto, niinkään terveystenhoitolautakunnan esityksestä, vuoden tilierotuksesta 2,000 markan lisäyksen lihantarkastusaseman kalustomäärärahaan sekä 6,000 markan lisäyksen sen tarverahain määrärahaan.

Lisämääräraha mielenrikaisten hoitoa varten. Köyhäinhoitolautakunnan

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 19 §. — ²⁾ S:n 12. 12. 27 §. — ³⁾ S:n 7. 2. 19 §. — ⁴⁾ S:n 24. 1. 22 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 32 §. — ⁶⁾ S:n 13. 6. 39 §. — ⁷⁾ S:n 12. 12. 25 §.

esityksestä, jonka toimesta tavallista enemmän henkilöitä oli siirretty mielisairaaloihin hoidettaviksi, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto määrärahaan varattomien mielenvikaisten hoitokustannuksia varten 250,000 markan lisäyksen, mistä määrästä 165,000 markkaa valtuuston käyttövaroista köyhäinhoitoa varten ja 85,000 markkaa vuoden tilierotuksesta.

Lisämäärärahoja keuhkotautisten tiedonantotoimistolle ja poliklinikalle. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 1922 vuoden tilierotuksesta terveydenhoitolautakunnalle 16,100 markan lisämäärärahan kahden ylimääräisen hoitajattaren palkkaamiseksi keuhkotautisten tiedonantotoimistoon ja poliklinikkaan kesäkuun 1 p:stä 1922 mainitun vuoden loppuun.

Edelleen myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 1922 vuoden tilierotuksesta lisämäärärahoja terveydenhoitolautakunnalle keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan tarpeisiin kaikkiaan 10,650 markan määrän, mistä 4,500 markkaa kaluston ostoon, 2,450 markkaa keuhkotautitapausten rekisteröimiseen ja 3,700 markkaa tarverahoihin.

Määräraha keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan ja tuberkulosikotien kaluston ostoon. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnalle 71,000 markan määrärahan keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan sekä tuberkulosikotien kaluston ostamiseen, ja oli mainitusta määrärahasta rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti 41,000 markkaa suoritettava valtuuston käyttövaroista terveydenhoitoa varten ja 30,000 markkaa valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Määräraha keskussairaalamitalle. Rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto myöntää yleistä ohjelmaa n. s. keskussairaala-alueen käyttämiseksi laatimaan asetetulle komitealle ⁶⁾ 75,000 markan määrärahan, merkittäväksi 1924 vuoden budjettiin.

Lisäys köyhäinhoitolautakunnan vuokramäärärahaan. Köyhäindoidon kansliahuoneistojen vuokrien korotuksen johdosta myönsi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan köyhäinhoitoa varten 44,170 markan määrärahan lisäyksenä köyhäinhoitolautakunnan vuokramäärärahaan.

Lisäys köyhäinhoitolautakunnan hautausmäärärahaan. Köyhäinhoitolautakunnan esityksestä osoitti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan köyhäinhoitoa varten 10,000 markan lisäyksen lautakunnan määrärahaan hautauskustannuksia varten.

Määräraha hellan hankkimiseksi Toivolan lastenkotiin. Kaupungin keskuskeittolalle kuuluvan hellan korjausta sekä sen kuljetusta ja sijoittamista varten Toivolan lastenkotiin myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lastensuojelutoimintaa varten 15,000 markan määrärahan.

Lisämääräraha lastenkotien ja kasvatustilojen lääkinhoitoa varten. Eri-näisten lastensuojelulautakunnan alaisten lastenkotien ja kasvatustilojen lääkinhoitoa varten myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lastensuojelutoimintaa varten 10,800 markan lisämäärärahan.

Lisämäärärahoja lastensuojelutoimintaa varten. Rahatoimikamarin esityksestä myönsi ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat lisäykset alempana mainittuihin lastenkoteja ja kasvatustiloja varten merkittyihin budjettimäärärahoihin, nimittäin määrärahaan elatusta varten 20,000 markkaa, koulutarpeita varten 200 markkaa, vaatetuksen ja kaluston hankintaa varten 7,000 markkaa, niitten kunnossapitoa varten 2,000 markkaa, määrärahaan pesua varten 8,000

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 29 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 16 §. — ³⁾ S:n 7. 2. 9 §. — ⁴⁾ S:n 30. 5. 10 §. — ⁵⁾ S:n 12. 9. 7 §. — ⁶⁾ Ks. tätä kert. siv. 164. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 3. 10. 13 §. — ⁸⁾ S:n 31. 10. 10 §. — ⁹⁾ S:n 22. 8. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 12. 9. 19 §. — ¹¹⁾ S:n 12. 12. 18 §.

markkaa, korjauksia varten 4,000 markkaa, lämpöä ja valaistusta varten 9,500 markkaa, vuokria varten 57,000 markkaa sekä sekalaisia menoja varten 6,000 markkaa eli kaikkiaan 113,700 markkaa, suoritettaviksi valtuuston käyttövaroista lastensuojelutoimintaa varten.

Määrärahoja sivistys- y. m. samantapaisiin tarkoituksiin elintarvevoimikunnan voittovaroista. Lopullisesti käsitellessään edellisenä vuonna pöydälle pantua ¹⁾ valiokunnan mietintöä ²⁾ ehdotuksineen elintarvevoimikunnan voittovaroista sivistys- y. m. samantapaisiin tarkoituksiin myönnetyn määrärahan ¹⁾ jakamiseksi, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto jakaa käytettävissä olevan 350,000 markan rahamäärän siten, että Helsingin opettajaliiton kesävirkistystoimikunnalle myönnettiin 125,000 markkaa pohjarahaksi suomenkielisten kansakouluoppilaiden kesäsiirtolaksi sopivan palstan tai tilan ostamista varten, Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening yhdistykselle 75,000 markkaa samalla tavalla käytettäväksi ruotsinkielisten kansakouluoppilasten hyväksi ja Helsingin kasvatustaloudellinen talouskoulu nimiselle säätiölle 100,000 markkaa oman huoneiston hankkimiseen sekä osoitettiin lisänä kunnan uimahallin rakennuttamisrahastoon 50,000 markkaa.

Lisämäärärahoja tyttöjen ammattikoululle. Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan esityksestä ⁴⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 9,234:60 markan lisäyksen tuntiopettajain palkkausmäärärahaan ja 6,000 markan lisäyksen mainitun koulun ruuanpitolisämäärärahaan.

Lisämäärärahoja kansakouluille. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto lisäyksiä suomenkielisten kansakoulujen lämpö- ja valaistusmäärärahaan sekä määrärahaan samojen koulujen varattomien oppilaiden raitiotie- y. m. ajomaksuja varten 250,000 ja 7,000 markkaa, joista edellinen oli suoritettava 1923 vuoden tilierotuksesta ja jälkimmäinen valtuuston käyttövaroista opetus- ja sivistyslaitoksia varten. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 20,000 markan lisäyksen koulutarvikkeiden määrärahaan ja 1,600 markan lisäyksen vuokramäärärahaan, molemmat ruotsinkielisille kansakouluille.

Kouluikäisten lasten luettelon laatiminen. Ruotsinkielisen kansakoulujohtokunnan esityksen 6,500 markan myöntämisestä kouluikäisten lasten luettelon laatimiseksi kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾.

Samaa tarkoittavan uudistetun anomuksen valtuusto niinkään epäsi ⁸⁾.

Lisämäärärahoja kansanlastentarhoille. Kansanlastentarhain johtokunnan esityksestä osoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 28,505 markan lisämäärärahan erinäisten kansanlastentarhain vuokrien korotuksesta olevain kustannusten suorittamiseksi. Myöhemmin myönsi ¹⁰⁾ valtuusto edelleen vuoden tilierotuksesta 3,500 markan lisämäärärahan Pienolan kansanlastentarhan korotetun vuokran suorittamiseen.

Lisämääräraha kansanlastentarhain opettajatarten eläkkeisiin. Lisäyksenä määrärahaan kansanlastentarhain opettajatarten eläkkeitä varten myönsi ¹¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan opetus- ja sivistyslaitoksia varten 5,000 markan määrärahan.

Lisämäärärahoja kaupunginkirjastolle. Kaupunginkirjaston johtokunnan esityksestä osoitti ¹²⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 12,000 mar-

¹⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 93. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 28 vuodelta 1922. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7. 2. 31 §. — ⁴⁾ S:n 12. 12. 26 §. — ⁵⁾ S:n 3. 10. 19 §. — ⁶⁾ S:n 12. 12. 19 §. — ⁷⁾ S:n 22. 8. 29 §. — ⁸⁾ S:n 28. 11. 12 §. — ⁹⁾ S:n 17. 10. 22 §. — ¹⁰⁾ S:n 12. 12. 31 §. — ¹¹⁾ S:n 12. 9. 20 §. — ¹²⁾ S:n 12. 12. 30 §.

kan lisäyksen kaupunginkirjaston määrärahaan painatus- ja sidontakustannuksia varten ja 4,000 markan lisäyksen tarverahain määrärahaan.

Teknillisten laitosten määrärahan ylityksiä. Kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ teknilliset laitokset alempana mainituilla rahamäärillä ylittämään seuraavat 1922 vuoden menosääntöön merkityt määrarahat, nimittäin:

Vesijohtolaitos.

	Lisämääräraha.	
Vanhankaupungin laitoksen lämmitys	Smk	12,915: 51
Putkiverkon korjaus	»	1,294: 82
Työpajarakennusten korjaus	»	3,185: 43
Kauppatorin suihkukaivon käyttö ja hoito.....	»	573: 74
Työpajarakennusten lisärakennus	»	3,856: 29
Yhteensä	Smk	21,825: 79

Kaasulaitos.

Tarverahat	Smk	1,205: 73
Korjaus ja kunnossapito	»	57,626: 06
Sähkövoima ja -valo	»	3,421: 63
Mittarien lukeminen ja rahainperintä	»	3,667: 65
Kaasumittarien kunnossapito	»	8,753: 27
Jakeluosaston tarverahat	»	1,240: 89
Katuvalaistus, henkilökunnan palkkaukset	»	8,226: 20
Yhteensä	Smk	84,141: 43

Sähkölaitos.

Akkumulaattorin happo ja tislattu vesi	Smk	5,492: 27
Asemarakennusten kunnossapito	»	4,038: 34
Eräiden kattilain muuttaminen hiilillä lämmitettäväksi ..	»	11,367: 72
Johtotöiden tarkastus	»	1,619: 50
Tapaturmavakuutus, lääkärit ja sairaanhoito	»	9,554: 72
Yhteensä	Smk	32,072: 55

Niinikään oikeutti ¹⁾ kaupunginvaltuusto sähkölaitoksen ylittämään 1921 vuoden budjettiin merkityn määrärahan 1,500 kilowatin muuntajakonetta varten Kasarmintorin asemalle 52,138: 62 markalla. Kaikki edellämainitut rahamäärät oli suoritettava laitosten 1922 vuoden voittovaroista.

Koneiden hankkiminen kaasulaitokseen bensoolin valmistamista varten. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus huomautti, että kaupungin kaasulaitoksessa kivihillen kuivadestillation avulla valmistettiin valo- ja keitto-kaasua, joka sisälsi bensoolia ja muita arvokkaita hiilivetyjä, jotka, jos ne otettiin talteen, saattoivat olla laitokselle hyvänä tulolähteenä. Näitä bensoolihiilivetyjä käytettiin enemmän tai vähemmän puhtaassa muodossa, n. s. moottoribensoolia, räjähdyskoneiden polttoaineena ja sitäpaitsi erittäin tärkeänä raaka-aineena erällä kemiallisen teollisuuden aloilla, esim. ruudinvalmistuksessa, minkä lisäksi sitä käytettiin tavallisena liuotusaineena tär-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 2. 17 §.

pätin ja hartsin valmistuksessa. Koko maassa käytetty bensoolihiilivety-määrä oli tätä ennen tuotettu ulkomailta, missä useihin kaasulaitoksiin jo oli hankittu laitteita bensoolin talteenottamista varten. Jos osa tai koko kaasulaitoksen käytettävissä oleva bensoolin määrä otettaisiin talteen, voitaisiin sillä tyydyttää melkoinen osa maan tarpeesta tätä nykyä. Kaasun mukana paloi nimittäin n. 150,000 kg bensoolia vuodessa. Näitten bensoolivety-määrien talteen ottaminen ei sen vuoksi olisi tärkeä ainoastaan kaasulaitoksen talouden kannalta vaan olisi sillä myös kansantaloudellinen merkitys.

Hallituksen toimenpiteestä oli kaasulaitos jo vaatinut tarjouksia erinäisiltä konetoiminimiltä, jotka valmistivat bensoolilaitteita, ja kävi niistä ilmi, että bensoolilaitte n. 150,000 kg:n bensoolimäärän valmistamista varten vuodessa aiheuttaisi n. 400,000 markan kustannukset.

Suunniteltua bensoolin valmistusta varten oli hallitus laatinut kannattavaisuuslaskelman, jossa vuotuiset menot oli laskettu 310,000 markaksi ja vuotuiset tulot 535,000 markaksi. Vuosivoitoksi jäisi siis 225,000 markkaa, mikä määrä olisi kaasulaitoksen bensoolin valmistuksesta laskettu varsinainen nettosäästö. Mutta tämän lisäksi saattaisi laitokselle koitua välillistä voittoa sen johdosta, että kaasu vapautuisi suureksi osaksi bensoolipitoisuudestaan. Bensoolit aiheuttavat nimittäin sen, että kaasu palaa valaisevalla s. o. neutravalla liekillä, joka peittää käyttökoneet ja hehkuverkon noella, joka aiheuttaa useasti toistuvan kalliin koneiden puhdistuksen ja tarkistuksen sekä tekee välttämättömäksi asettaa uusia hehkukappaleita lamppuihin. Hallitus esitti, että kaupunginvaltuusto tarpeellisten koneiden hankkimiseksi ja pystyttämiseksi kaasulaitokseen bensoolin valmistamista varten myöntäisi 400,000 markan määrärahan.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta myöntyi¹⁾ kaupunginvaltuusto esitykseen, ja oli rahamäärä suoritettava etuantina kaupunginkassasta sekä merkittävä 1924 vuoden menosääntöön.

Toimenpiteitä katuvalaistuksen parantamiseksi. Katuvalaistuksesta tehtyen valitusten johdosta, oli rahatoimikamari valaistusolojen selvittämiseksi kaupungin eri osissa toimituttanut katselmuksen. Tällöin oli käynyt ilmi, ettei katuvalaistusta, joka sotavuosisista lähtien oli ollut hyvin supistettu, yleensä voinut pitää tyydyttävänä, ja että useita asuintaloja oli viime aikoina rakennettu kokonaan vailla valaistusta olevien katujen varsille. Epätyydyttävimmät olivat valaistusolot XIII kaupunginosassa Länt. Viertotien varrella, Käpylän puutarhaesikaupungissa ja omakotialueella sekä Brändön sillalle johtavan tien varrella. Suurimpain epäkohtain poistamiseksi olivat katselmusmiehet ehdottaneet ryhdyttäväksi seuraaviin toimenpiteisiin:

1) n. s. puoliyölamppujen, jotka sammutettiin klo 10—10.30 i. p. poltto-aika olisi ulotettava klo 12:een sydänyöllä ja pienehkö määrä puoliyölamppuja (etusijassa It. Viertotien varrella Hermannin ja Vanhankaupungin välillä) muutettava kokoyön lamppuiksi;

2) 127 sammutettua kaasulyhtyä olisi sytytettävä ja vähäinen määrä lamppuja muutettava suuremman valovoiman omaaviin;

3) 4 uutta kaasulyhtyä olisi asetettava;

4) osa sammutetuista sähkölamppuista olisi sytytettävä ja vähäinen määrä lamppuja vaihdettava suuremman valovoiman omaaviin;

5) edelleen olisi noin 90 uutta sähkölamppua asetettava.

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 3. 15 §.

Kustannuksia olisi edellämainituista parannuksista lokakuun 15 p:stä vuoden loppuun alempana olevat määrät:

Kaasuvalaistuksesta.			
Perustamiskustannuksia	Smk	6,475: —	
Kaasunkulutus kustannuksia	»	41,603: —	
» » puoliyölämp-			
pujen polttoajan lisäämisestä	»	3,100: —	51,178: —
Sähkövalaistuksesta.			
Perustamiskustannuksia	Smk	48,400: —	
Sähkövoimankulutus kustannuksia	»	13,610: —	
» » puoliyölämp-			
pujen polttoajan lisäämisestä	»	10,700: —	72,710: —
	Yhteensä Smk	123,888: —	

Vuotuisten lisäkustannusten oli likimäärin laskettu nousevan kaasuvai-
laistuksesta 100,000 markkaan ja sähkövalaistuksesta 85,000 markkaan. Asian
kiireelliseen laatuun nähden oli kamari, joka puolsi katselmusmiesten ehdotta-
mia parannuksia, kehoittanut kaupungin teknillisten laitosten hallitusta viipy-
mättä aloittamaan edellämainitut työt ja vähitellen lisäämään valaistusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kamarin toimenpiteen asiassa ja myösi
1923 vuoden tilierotuksesta 124,000 markan määrärahan tähän tarkoitukseen.

*Sähkölaitoksen oikeuttaminen tileistään poistamaan eräs kurssitappiona
merkitty määrä.* Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä ja
rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon oikeutti²⁾ kaupunginvaltuusto
sähkölaitoksen tileistään poistamaan 1921 vuoden tilinpäätökseensä kurssitap-
piona merkitsemänsä 1,281,567:52 markan määrän, johon nähden valtuusto
aikaisemmin³⁾ oli määrännyt, että määräraha oli merkittävä 1922 vuoden
budjettiin, ja joka kurssitappio koski vuonna 1915 hankittua 5,000 kilowatin
höyryturbiinia, joka oli viety kirjoihin ilman kurssitappiota ja jota jo useana
vuonna oli kuoletettu.

Uuden turbogeneraattorin ostaminen sähkölaitokseen. Siihen nähden että
sähkölaitoksen huippukuormitus vuosittain lisääntyi lähes 1,000 kilowatilla ja
vaara oli tarjona, että laitos suurenlaisen konevammian sattuessa jäisi ilman
riittävää konevoimaa, oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus pitänyt
välttämättömänä, että sähkölaitoksen pääasemalle hankittiin uusi 7,000 kilo-
watin voimainen höyryturbogeneraattori, jonka kustannukset olisivat n.
3,850,000 markkaa. Edellyttäen sähkölaitoksen saavan kohtuullisen hinnan
750 kilowatin turbogeneraattorista, jonka laitos aikoi myydä, anoi hallitus,
että kaupunginvaltuusto oikeuttaisi sähkölaitoksen ryhtymään toimenpiteisiin
uuden turbogeneraattorin hankkimiseksi sekä myöntäisi tähän tarkoitukseen
3,650,000 markan määrärahan, merkittäväksi 1924 vuoden menosääntöön.
Valtuusto myöntyi⁴⁾ hallituksen esitykseen.

Lisämäärärahoja ent. seurahuoneen hoitoon. Rahatoimikamarin esityk-
sestä osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta seuraavat lisäykset
alempana olevain kaupunkitalojen kunnossapitoa varten myönnettyihin bud-
jettimäärärahoihin, nimittäin määrärahaan lämpöä varten 94,000 markkaa,

¹⁾ Valt. pöytäk. 31. 10. 12 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 18 §. — ³⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 75. —
⁴⁾ Valt. pöytäk. 3. 10. 15 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 22 §.

vedenkulutusta varten 6,500 markkaa ja sisäkorjauksia varten 13,500 markkaa, eli kaikkiaan 114,000 markkaa, mitkä lisämäärärahat tarvittiin ent. seurahonetta varten, etusijassa siellä olevan keskuskeittolan tarpeisiin.

Lisämäärärahoja kunnan työväenasuntojen kunnossapittoa y. m. varten. Sosialilautakunnan esityksestä osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta seuraavat lisäykset alempana mainittuihin kaupunkitalojen kunnossapittoa varten myönnettyihin budjettimäärärahoihin, mikäli ne olivat lautakunnan käytettävissä, nimittäin määrärahaan valoa varten 1,500 markkaa, vedenkulutusta varten 7,000 markkaa, palovakuutusta varten 12,909:49 markkaa sekä sekalaisia menoja varten 7,400 markkaa, eli kaikkiaan 28,809:49 markkaa, mitkä lisämäärärahat olivat tarpeen Hietaniemenkadun, Someron-, Kangasalan- ja Karstulantien varrella sekä Harakan saarella olevia kunnan työväenasuntoja varten. Kun erinäiset sekalaisia menoja varten olevan määrärahan menot olivat johtuneet oikeudenkäynneistä, jotka olivat syntyneet erinäisten työväenasuntojen vuokralaisten irtisanomisesta, päätti valtuusto tämän yhteydessä huomauttaa sosialilautakunnalle, ettei lautakunnalla olisi pitänyt olla näitä menoja, kun rahatoimikamarin asiamies oli velvollinen pyynnöstä viran puolesta avustamaan ja hänellä oli käytettävissään tarvittavia varoja tähän tarkoitukseen.

Lisämääräraha katutyötä varten. Kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ 1922 vuoden tilierotuksesta kaupungin yleisten töiden hallitukselle 35,000 markan lisämäärärahan Pääskylänkadun täyttämistyön loppuun suorittamista varten.

Lisämääräraha Länt. Viertotien kunnossapittoon. Poliisimestarin ilmoitettua rahatoimikamarille, että Länt. Viertotie n. s. viidenpennintullista alkaen Huopalahden kylään saakka, runsaiden sateiden ja vilkkaan liikenteen johdosta oli melkein kelpaamaton liikennöitäväksi, oli kaupungin yleisten töiden hallitus, voidakseen syksyllä jatkaa viertämistyötä siellä, rahatoimikamarilta anonut saada ylittää viertoteiden korjausmäärärahan, ja oli kamari asian kiireelliseen laatuun nähden valtuuttanut hallituksen tähän tarkoitukseen käyttämään enintään 50,000 markkaa mainitun määrärahan lisäksi. Kamarin esityksestä päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto, hyväksyen viimeainitun toimenpiteen, vuoden tilierotuksesta osoittaa tähän tarkoitukseen enintään 50,000 markan lisäyksen puheenalaiseen määrärahaan.

Lisämääräraha kaupunginistutusten kunnossapittoon. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä myönsi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto määrärahaan istutusten ja puutaimistojen kunnossapittoa varten 120,000 markan lisäyksen, suoritettavaksi vuoden tilierotuksesta.

Lisämääräraha kaupungin yleisten töiden hallituksen tarverahoihin. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 10,000 markan lisäyksen hallituksen tarverahain määrärahaan.

Lisämäärärahoja rakennuskonttorin maanmittaustöiden osastolle. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto rakennuskonttorin maanmittaustöiden osastolle 2,000 markan lisäyksen sen määrärahaan tarveaineita ja apuripäivätöitä varten mittauksissa sekä 3,000 markan lisäyksen sen määrärahaan kaupungin maatilain kartallepanoa ja korkeusmittauksia varten, suoritettaviksi vuoden tilierotuksesta.

Kahden kiertonosturin hankkiminen Eteläsalamaan. Kaupungin yleisten

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 20 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 14 §. — ³⁾ S:n 12. 12. 13 §. — ⁴⁾ S:n 12. 12. 14 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 15 §. — ⁶⁾ S:n 12. 12. 16 §.

töiden hallituksen esityksestä sekä satamahallituksen, satamaliikennekonttorin, sähkölaitoksen ja rahatoimikamarin annettua lausuntonsa asiasta, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto, että vuoden menosääntöön merkitty 900,000 markan määräraha isohkon nosturin ostoa ja paikallepanoa varten saatiin käyttää kahden 5 tonnin, nostokouralla varustetun ja yhden raiteen poikki kulkevan kokokiertonosturin hankkimiseen, jotka nosturit sijoitettaisiin Rahapajarantaan tavarasuojain n:o 9 ja 10 välille, sekä myönsi 1924 vuoden menosääntöä nosturien pystyttämistä varten 100,000 markan lisämäärärahan samoin kuin vaihtovirran korkeajännitteiskaapelin laskemista varten Katajanokalle syksyllä ja muuntajan paikallepanoa varten 200,000 markan määrärahan.

Hietalahden laivatelakka- ja konepaja osakeyhtiön omistaman rautatieraitteen lunastus. Rahatoimikamarista oli Hietalahden laivatelakka ja konepaja osakeyhtiö tiedustellut, oliko kaupunki halukas lunastamaan yhtiön rakentaman²⁾, satamaradalta Merikadun kohdalla yhtiön VI kaupunginosan korttelissa n:o 178 sijaitsevalle tehdasalueelle johtavan rautatieraitteen. Sittenkun kaupungin yleisten töiden hallitus ja satamaliikennekonttori olivat puoltaneet mainittua lunastusta, mutta satamahallitus sitä vastustanut, esitti rahatoimikamari äänestettyään, että kaupunginvaltuusto puheenalaisen rautatieraitteen ostoa varten myöntäisi yleisistä käyttövaroistaan 60,000 markkaa. Valtuusto päätti³⁾ panna asian pöydälle, kunnes valtuustolle oli esitetty kysymys satamaradan ottamisesta kaupungin haltuun, joka kysymys oli valmisteltavana rahatoimikamarin asettamassa valiokunnassa ja jonka yhteydessä myöskin oli kaikin puolin selvitettävä satamarataan kuuluvain sivuraiteiden omistusoikeus.

N. s. pikkukatukivikoneen hankkiminen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen anottua rahatoimikamarilta saada jo syksyllä 1923 ostaa n. s. pikkukatukivikoneen, jota varten hallitus 1924 vuoden budjettiehdotukseensa oli merkinnyt 40,000 markan määrärahan, oli kamari valtuuttanut hallituksen tekemään mainitun kaupan. Kamarin esityksestä hyväksyi⁴⁾ kaupunginvaltuusto kamarin toimenpiteen asiassa.

Tarjouksia myydä kaupungille veistokuvateoksia. Kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto ostaa kuvanveistäjä V. Malmbergin valmistaman »Vedenkantajatar» nimisen, hänen kaupungille lunastettavaksi tarjoamansa veistokuvateoksen, joka sijoitettaisiin Katajanokan puistikkoon, sekä tähän tarkoitukseen myöntää 60,000 markan määrärahan, merkittäväksi 1924 vuoden menosääntöön.

Kuvanveistäjä G. Winterin tarjouksen valmistamansa, »Aliluokan terveys» nimisen veistokuvateoksen myymisestä kaupungille 100,000 markan hinnasta, jonka veistoksen hän aikaisemmin oli tarjonnut kaupungille 110,000 markan hinnasta⁶⁾, kaupunginvaltuusto sitävästoin epäsi⁷⁾.

Lisämäärärahoja puhtaanapitolaitokselle. Kaupunginvaltuusto myönsi⁸⁾ puhtaanapitohallitukselle lisämäärärahoja 56,400 markkaa vahtien palkkaukseen, 50,000 markkaa rautatierahteja varten, 10,000 markkaa sairaspua ja 5,000 hautauspua varten, suoritettaviksi vuoden tilierotuksesta.

Erään Annankadun osan puhtaanapito. Sittenkun Jordbrukarenas mjölcentral aktiebolag yhtiö Annankadun tonttien n:ojen 39—41 omistajana oli anonut, että kaupunki ottaisi tehtäväkseen lihan tukkukaupan toripaikaksi

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 12 §. — ²⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 27. — ³⁾ Valt. pöytäk. 18. 4. 5 §. — ⁴⁾ S:n 12. 12. 33 §. — ⁵⁾ S:n 14. 11. 16 §. — ⁶⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 46. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 14. 11. 17 §. — ⁸⁾ S:n 17. 10. 19 §.

luovutetun, Salomonin ja Etel. Rautatiekadun välisen Annankadun osan puhtaanapidon, oli rahatoimikamari päättänyt, että kaupunki suorittaisi mainitun katuosan puhtaanapidosta johtuvat lisäkustannukset, 1,620 markkaa vuodessa, jotka aiheutuivat lihakaupasta, sekä että nämä kustannukset oli suoritettava kaupungin yleisestä puhtaanapitomäärärahasta. Tämän johdosta huomautti puhtaanapitohallitus, että lihantarkastusaseman oikeastaan pitäisi suorittaa puheenalaiset lisäkustannukset ja anoi, että kaupunginvaltuusto mainitussa suhteessa oikaisisi kamarin päätöksen. Hankittuaan kamarin lausunnon antoi ¹⁾ valtuusto kuitenkin asian raueta.

Ylitettyjä maatalouslautakunnan määrärahoja. Kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ maatalouslautakunnan alempana mainituilla määrillä ylittämään seuraavat 1922 vuoden menosääntöön merkityt määrärahat, nimittäin kalustoa ja kunnossapitoa varten 25,832:44 markalla, maanviljelystä varten 37,144:75 markalla, veroja ja vakuutusmaksuja varten 6,214:27 markalla sekä korkoja varten kaupunginkassaan 20,591:09 markalla.

Lisämääräraha maatalouslautakunnalle. Maatalouslautakunnan esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto 90,000 markan lisäyksen määrärahaan työvoiman palkkaamiseksi lautakunnan hoitamille tiloille, suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista kaupungin kiinteää omaisuutta varten.

Lisämääräraha Korkeasaaren eläintarhaa varten. Kansanpuistojen valvojan esityksestä osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 12,000 markan lisäyksen määrärahaan Korkeasaaren eläintarhaa varten.

Lisämäärärahoja uusia eläkkeitä ja apurahoja varten sekä eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäyksiä varten. Sen johdosta että uusia eläkkeitä vuoden varrella oli myönnetty kaikkiaan niin suuri määrä, että se ylitti tähän tarkoitukseen merkityn määrärahan, ja sen vuoksi eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäysten määrärahakin oli ylitetty, osoitti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä vuoden tilierotuksesta 9,000 markan lisäyksen määrärahaan uusia eläkkeitä ja apurahoja varten sekä 22,000 markan lisäyksen määrärahaan eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäyksiä varten.

Lisämääräraha sairauden aikaisten viransijaisten palkkioihin. Rahatoimikamarin esityksestä osoitti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto yleisistä käyttövaroistaan 25,000 markan lisäyksen määrärahaan sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten.

Oikeus perheenhuoltoavustusmäärärahan ylittämiseen. Rahatoimikamarin anomuksesta ⁷⁾ päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa kamarin ylittämään vuoden menosääntöön merkityn perheenhuoltoavustusmäärärahan.

Moottoripyörän osto raittiuslautakunnan tarpeisiin. Raittiuslautakunnan esityksen 20,000 markan määrärahan myöntämisestä moottoripyörän ostoon raittiuden valvojain käytettäväksi kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾.

Määräraha ulkoilmasoittoa varten. Musiikkilautakunnan esityksestä myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto ulkoilmakonserttien järjestämiseksi kesän aikana 9,600 markan määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista opetus- ja sivistyslaitoksia varten.

Esityksiä liukuvan palkkajärjestelmän soveltamisen lakkauttamisesta kaupungin työntekijäin palkkioihin nähden ja niiden korottamisesta. Kaupungin

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 3. 20 §. — ²⁾ S:n 21. 3. 18 §. — ³⁾ S:n 12. 12. 28 §. — ⁴⁾ S:n 12. 12. 21 §. — ⁵⁾ S:n 12. 12. 36 §. — ⁶⁾ S:n 31. 10. 10 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 22, liite I. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 19 §. — ⁹⁾ S:n 31. 10. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 13. 6. 27 §.

teknillisten laitosten työntekijät olivat, sittenkun kaupungin työntekijäin palkat kaupunginvaltuuston hyväksymän liukuvan palkkajärjestelmän¹⁾ mukaisesti oli alennettu heinäkuun 1 p:stä, valtuustolta anoneet mainitun järjestelmän tarkistamista ja palkkojen palauttamista ennen mainittua aikaa maksettuihin määriin. Viimemainitun suuntaisen esityksen oli myöskin Helsingin kaupungin kunnantyöntekijäin keskusneuvosto tehnyt. Niinikään olivat teknillisten laitosten putkityöntekijät anoneet palkkojensa korottamista yksityisliikkeiden maksamain palkkain tasalle ja sen ohessa irtisanoutuneet kaupungin palveluksesta säädetyn irtisanomisajan kuluttua.

Antamassaan lausunnossa huomautti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että keväällä 1922, jolloin suunniteltiin kaupungin viranpitäjäin palkkojen järjestämistä elinkustannusindeksin perusteella liukuvan asteikon mukaan, oli työläispiirien edustajain taholta vaadittu, että työntekijäinkin palkat järjestettäisiin samalla tavalla, mikä kaupunginvaltuuston s. v:n kesäkuun 7 p:nä tekemällä päätöksellä²⁾ olikin toteutettu. Työntekijäin palkat oli siitä lähtien määrätty mainitun indeksiluvun perusteella, riippumatta työn ja työvoiman kysynnästä ja tarjonnasta. Indeksilukujen vaihtelujen johdosta oli palkat täten korotettu lokakuun 1 p:stä 1922 ja maksettu IV palkka-asteikon mukaan sekä heinäkuun 1 p:stä 1923 taas alennettu ja suoritettu III palkka-asteikon mukaan. Putkityöntekijäin anomus osoitti kuitenkin, että kaupungin työntekijät, kun työtä on runsaasti tarjolla ja yksityisliikkeet maksavat suurempia palkkoja kuin kaupunki, jättävät kaupungin työt. Siitä kävi ilmi, että elinkustannusindeksin mukaan liukuva palkkaus oli epäkäytännöllinen, ainakin niin kauan kuin kaikki saman alan työnantajat eivät sitä seuranneet. Kun vesijohto- ja kaasulaitos ehdottomasti tarvitsivat putkityöntekijöitä ja yksityisliikkeissä tällä alalla harjaantuneet työntekijät voivat ansaita n. 1:50 markkaa suuremman tuntipalkan kuin kaupungin voimassa oleva palkka-asteikko salli ja kun kaupungin myöntämiä muita etuja ei arvosteltu mainittavan suuriksi, oli kaupungin hallituksen mielestä pakko luopua voimassa olevasta palkkajärjestelmästä ja, kuten aikaisemmin, maksaa palkkaa vallitsevien olosuhteiden mukaan. Hallitus ehdotti senvuoksi, että palattaisiin entiseen palkkajärjestelmään, jonka mukaan palkkain määrääminen oli ollut asianomaisten johtajain ja hallitusten asiana.

Rahatoimikamari, joka oli käsitellyt edellämainitut esitykset toistensa yhteydessä, huomautti, että kysymyksen ydin oli etsittävä siitä, voiko kaupungin viranpitäjille vahvistettua palkkajärjestelmää liukuvain palkoin yleensä soveltaa työntekijäin palkkoihin. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli vastannut kysymykseen epävästi, jota vastoin kaupungin yleisten töiden hallitus, jota asian kiireellisen laadun vuoksi ei tässä yhteydessä ollut kuultu, jonkun verran aikaisemmin antamassaan lausunnossa oli huomauttanut, että eräviä mielipiteitä liukuvan palkkajärjestelmän käytäntöön ottamisesta oli hallituksessa ilmennyt jo järjestelmän käytäntöön saattamisaikaan sekä että vaikeudet siitä lähtien olivat lisääntyneet, mutta ettei vielä ollut aika sen poistamiseen; samansuuntaisen mielipiteen oli kaupungininsinööri lausunut. Omasta puolestaan yhtyi kamari kaupungin teknillisten laitosten hallituksen kantaan. Liukuvan palkkausjärjestelmän käytäntöön ottaminen oli ollut pulakauden toimenpide myöskin viranpitäjiin nähden, jotka kuitenkin olivat kaupungin palveluksessa kiinteämmin kuin työntekijät ja joiden palkkaa ei samassa määrässä kuin jälkimmaisten säädellyt kysynnän ja tarjonnan laki.

¹⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 50 ja 92. — ²⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 92.

Keino henkilökohtaisilla palkanlisäyksillä järjestellä yksityisten, kaupungille erittäin välttämättömien palkansaajain palkkaetuja voi tuskin tulla kysymyksen työntekijöihin nähden. Liukuvassa palkkajärjestelmässä pysyminen työntekijöihin nähden voi johtaa siihen, että korotettujen palkkain vaatiminen yksityisille työntekijäryhmille, jotka sillä kertaa saivat korkeamman palkan yksityisiltä työnantajilta, pakottaisi korottamaan palkkoja yleensä, mistä taas aiheutuisi, että toiset ryhmät saisivat parempia palkkoja kaupungin kuin yksityisten työnantajain palveluksessa. Edelleen olisi huomattava, että elinkustannukset, vaikka ne vaihtelivatkin enemmän kuin säännöllisissä oloissa, kuitenkin olivat melkoisesti vakiintuneet. Kamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi, että syyskuun 1 p:stä 1923 alkaen ei enää ollut sovellettava liukuvaa palkka-asteikkoa työntekijäin palkkoihin nähden vaan että asianomaiset laitokset ja hallitukset oikeutettiin määräämään palkat. — Eriävän mielipiteen kamarissa lausui kamarin jäsen Grotenfelt, joka oli sitä mieltä, että hiljattain puolueitten keskenään tekemän sopimuksen nojalla päätöksestä liukuvan palkkajärjestelmän soveltamisesta työväen palkkoihin ei olisi luovuttava ensimmäisessä tilaisuudessa, jolloin tämä järjestelmä aiheutti palkkain alentamisen.

Puheenalaisia asioita esiteltäessä päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa rahatoimikamarin edellämainitun valtuuston kesäkuun 7 p:nä 1922 tekemän päätöksen estämättä asianomaisen hallituksen esityksestä määrättyyn työläisryhmään nähden tekemään tarpeelliseksi havaitun muutoksen vahvistettuun alkupalkkaan.

Kaupungin työntekijäin eläkeperusteet. Helsingin kaupungin työntekijäin ammattiosasto oli vuonna 1921 tehnyt ehdotuksen ²⁾ eräiksi muutoksiksi kaupungin työntekijäin vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen perusteihin sekä että vahvistettaisiin säännökset sairias- ja hautausavun myöntämisestä puheenalaisille työntekijöille ynnä eläkkeen antamisesta heidän leskilleen ja lapsilleen. Sittenkun sosialilautakunta rahatoimikamarin kehotuksesta vuonna 1922 oli antanut lausunnon ³⁾ asiasta, lähetti kamari sen edelleen valmisteltavaksi komitealle ⁴⁾, joka aikaisemmin oli antanut mietinnön palkanjärjestelystä ⁴⁾ ja kaupungin viranpitäjän eläkesäännöstä ⁵⁾. Komitea laati senjälkeen ehdotuksen Helsingin kaupungin työntekijäin eläkesäännöksi ⁶⁾, johon rahatoimikamari ⁷⁾ kaikilta kohdin yhtyi ja lähetti sen kaupunginvaltuustolle vahvistettavaksi.

Asiaa esiteltäessä kaupungin viranpitäjän eläkesääntöä ja jo maksettavina olevien eläkkeitten järjestelyä koskevien asioiden yhteydessä päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto, koska valmisteluvaliokunta ei ollut ehtinyt asiallisesti käsitellä asioita, panna pöydälle kysymyksen puheenalaisesta eläkesäännöstä lausuen, ettei samanaikaisesti tehdyn päätöksen ⁹⁾ vuonna 1923 maksettavien eläkkeiden korottamisesta kysymystä eläkeperusteista käsiteltäessä saanut katsoa säätelevän valtuuston päätöstä eläkemääräin korottamisesta.

Puhtaanapitolaitoksen n. s. yksityisajurien palkat. Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto oli kaupunginvaltuustolta anonut, että puhtaanapitolaitoksen n. s. yksityisajureille myönnettäisiin heinäkuun 1 p:stä 1922 palkankorotusta samassa suhteessa kuin muiden kunnan työntekijäin palkkoja oli korotettu mainitusta ajankohdasta, sekä että puhtaanapitolaitok-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 11 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21, liite III. — ³⁾ S:n liite II. — ⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 48. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 74. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 21, liite I. — ⁷⁾ S:n n:o 21. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 11 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 76.

sen ajotöissä käytettäisiin vain yhden hevosen omaavia ja itse sillä työskenteleviä ajureita. Puhtaanapitolaitoksen ja rahatoimikamarin annettua lausuntonsa asiasta epäsi¹⁾ valtuusto esityksen.

Anomus päästä uudelleen kaupungin palvelukseen. Työmies E. J. Wassman, joka kesäkuussa 1922 oli erotettu kaupungin palveluksesta, oli kaupunginvaltuustolta anonut päästä takaisin kaupungin palvelukseen. Esityksestä antamassaan lausunnossa huomautti rahatoimikamari, että työntekijäin ottaminen kaupungin yleisiin töihin ja niistä erottaminen oli rakennuskonttorin asia. Asian kaupunginvaltuusto jätti²⁾ huomioon ottamatta.

Lisämääräraha kaupungin työntekijöille maksettavaa sairasapua varten. Lisäyksenä kaupungin työntekijäin sairasapumäärärahaan myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksestä vuoden tili-erotuksesta 20,000 markan määrärahan.

Määräraha kaupungin työntekijäin tapaturmavakuutusta varten vuosina 1920 ja 1921. Sittenkun Suomen Teollisuudenharjoittajain keskinäinen tapaturmavakuutusyhdistys, jonka kanssa kaupunki oli tehnyt sopimuksen⁴⁾ työntekijäinsä tapaturmavakuutuksesta vuosina 1920 ja 1921, oli rahatoimikamarille lähettänyt lopputilin mainittuina vuosina lopullisesti järjestämättömistä vahingonkorvauksista, esitti kamari, että yhdistyksen kaupungilta saatavan määrän, 253,287:56 markan, suorittamiseksi, merkittäisiin mainitun suuruinen rahamäärä 1924 vuoden menosääntöön. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁵⁾ tähän.

Toimenpiteitä työttömäin hyväksi. Työttömäin kokouksen valtuutetut olivat kaupunginvaltuustolta anoneet, että heti järjestettäisiin työtä kaikille työtä hakeville elinkustannuksia vastaavin palkoin, jolloin etusijassa olisi ryhdyttävä rakentamaan uusia asuntoja, että ryhdyttäisiin senlaatuisiin toimenpiteisiin, ettei työttömiä voitaisi häätää asunnoistaan ja ettei heidän suorittamatta jääneitä verojaan ulosmittauksen avulla perittäisi, sekä että heti järjestettäisiin avustusten jakaminen niille, joille ei kyllin nopeasti voitu työtä hankkia. Sittenkun kaupungin yleisten töiden hallitus, köyhäinhuoltohallitus ja rahatoimikamari olivat antaneet lausuntonsa asiasta epäsi⁶⁾ valtuusto esityksen siihen nähden, että yleisiin töihin myönnetty määrärahat tekevät asianomaisille kunnan viranomaisille mahdolliseksi niinä vuoden aikoina, jolloin suurenlaista työttömyyttä ilmaantui, teettää yleisiä töitä.

Hätäaputöiden järjestäminen. Helsingin ammatillinen keskusneuvosto r. y. oli kaupunginvaltuustolta anonut ryhdyttäväksi kiireellisiin toimenpiteisiin työttömyydestä aiheutuneen hädän poistamiseksi, jolloin m. m. oli ryhdyttävä rakennustöihin, etusijassa uusien työväenasuntojen rakennuttamiseen. Kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rahatoimikamarin annettua lausuntonsa asiasta päätti⁷⁾ valtuusto kehoittaa rahatoimikamaria jouduttamaan sen komitean työn loppuun suorittamista, jonka kamari ja sosialilautakunta yhteisesti olivat asettaneet valmistelemaan kunnallisen asuntoluotannon ohjelmaa, mutta muilta kohdin jättää esityksen huomioon ottamatta.

Kaupungin naisten työtupien työläisille hätäaputöissä maksettavat palkat. Suomen vaatetustyöntekijäin liiton osasto n:o 23 oli esittänyt, että kaupungin naisten työtupien hätäaputöissä maksettavat tuntipalkat korotettaisiin 2:sta 3 markkaan sekä että urakkatyötä tekeville työntekijättäritille taattaisiin vastaava minimiansio. Naisten työtupien johtokunnan ja rahatoimikamarin

¹⁾ Valt.pöytäk. 24. 1. 37 §. — ²⁾ S:n 24. 1. 39 §. — ³⁾ S:n 12. 9. 10 §. — ⁴⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 241. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 31. 10. 7 §. — ⁶⁾ S:n 24. 1. 36 §. — ⁷⁾ S:n 21. 3. 24 §.

annettua lausuntonsa asiasta, oli kaupunginvaltuusto sitä mieltä ettei sillä ollut aihetta pidättää itselleen määräämisoikeutta palkkausasioissa, minkä vuoksi valtuusto jätti¹⁾ asian kamarin ratkaistavaksi.

Lihakaupan valvominen. Valtioneuvoston evättyä kaupunginvaltuuston esityksen määräysten antamisesta kaupunkiin tuodun lihan jälkitarkastuksesta²⁾ esitti terveydenhoitolautakunta valtuustolle, että jollekin sopivalle henkilölle koetteeksi vuoden loppuun annettaisiin toimeksi valvoa, että kaupunkiin tuotu tarkastamaton liha tarkastettiin sekä että toisella paikkakunnalla tarkastettu liha, joka myytiin tukuttain, oli kelvollista. Tämä tehtävä olisi 600 markan kuukausipalkkiosta annettava jollekin lihantarkastusaseman kaitisijalle. Tähän myöntyen osoitti³⁾ valtuusto tähän tarkoitukseen 1,200 markan määrän yleisistä käyttövaroistaan.

Maidontarkastuksen laajentaminen. Kaupungineläinlääkärin tehtyä ehdotuksen maidontarkastuksen laajentamisesta, jotta se saataisiin tehokkaammaksi, oli terveydenhoitolautakunta tätä kysymystä valmistelemaan asettanut komitean, johon kuuluivat ensimmäinen kaupunginlääkäri F. Hisinger, kaupungineläinlääkäri W. Ehrström ja lääkintähallituksen eläinlääkintälaboratorin esimies R. Hindersson. Sittenkun tämä komitea oli terveydenhoitolautakunnalle lähettänyt mietinnön⁴⁾ asiasta, yhtyi lautakunta komitean siinä tekemään laajasti perusteltuun ehdotukseen että, heinäkuun 1 p:stä 1923 lukien, laajennettaisiin maidontarkastusta toimimaan yhteistyössä Helsingin maidontarkastusyhdistyksen kanssa, jota tarkoitusta varten m. m. olisi suuremman laboratorin tarpeisiin vuokrattava huoneisto Maanviljelijäin maitokeskusosakeyhtiöltä. Laajennettu tarkastus 1923 vuoden jälkipuoliskolla vaatisi komitean laskelman mukaan 57,575 markan lisämäärärahan jaettuna seuraaviin eriin:

Laboratorikaluston uudistaminen.....	Smk	15,000:—
Ylimääräistä palkkiota kaupungin palveluksessa olevalle eläinlääkärille laboratorin valvonnasta 6 kuukaudelta à Smk 1,500:—.....	»	9,000:—
Näytteenottajan palkka 6 kuukaudelta à Smk 1,450:—....	»	8,700:—
Bakteerilaskijattaren palkka samalta ajalta à Smk 500:—	»	3,000:—
Pesijättären palkka samalta ajalta à Smk 750:—.....	»	4,500:—
Vuokra ja lämpö 7 kuukaudelta (kesäkuun 1 p:stä).....	»	7,000:—
Kemikaliot ja tarvikkeet	»	8,000:—
Kaasu ja valaistus	»	2,000:—
Raitiotievuosikortti näytteenottajalle	»	375:—
Yhteensä	Smk	57,575:—

Kaupungin todelliset lisämenot maidontarkastuksesta olisivat kuitenkin, jos tutkituista maidonnäytteistä olevain tulojen lisäännys otettiin huomioon, ainoastaan 29,175 markkaa.

Komitean perusteluun viitaten esitti⁵⁾ terveydenhoitolautakunta m. m., että kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen myöntäisi 57,575 markan määrärahan sekä antaisi lautakunnalle toimeksi tehdä sopimuksen yhteistyöstä Helsingin maidontarkastusyhdistyksen kanssa tämän laajennetun maidon-

¹⁾ Valt. pöytäk. 7. 3. 22 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 143. — ³⁾ Valt. pöytäk. 31. 10. 8 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4, liite II. — ⁵⁾ Sn, liite I.

tarkastuksen toteuttamiseksi, jolloin yhdistyksen olisi suoritettava 50 pennin maksu jokaisesta näytteestä, joka on otettu tuottajan lähettämästä maidosta sen saapuessa kaupunkiin.

Rahatoimikamarin annettua asiasta lausunnon¹⁾ päätti²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan terveydenhoitoa varten myöntää terveydenhoitolautakunnalle pyydetyn määrärahan sekä kehoittaa lautakuntaa laatimaan ehdotuksen yllämainituksi sopimukseksi, jonka ehdotuksen pohjalla rahatoimikamari tekisi lopullisen sopimuksen Helsingin maidontarkastusyhdistyksen kanssa; sen ohessa kehoitti valtuusto lautakuntaa hyvissä ajoin ennen seuraavaa budjetinkäsittelyä tekemään ehdotuksen maidontarkastuksesta aiheutuvaksi viranpitäjien toiminnan järjestämiseksi sekä antoi kamarille toimeksi ryhtyä kaikkiin muihin asiasta aiheutuviin toimenpiteisiin.

Viitaten kaupunginvaltuuston päätökseen teki terveydenhoitolautakunta, joka oli havainnut käytäntöön otetun järjestelmän erittäin tehokkaaksi, myöhemmin kaupunginvaltuustolle esityksen, että samanlaisen ja yhtä laajan tarkastustoiminnan jatkamiseksi vuonna 1924 mainitun vuoden menosääntöön merkittäisiin 92,220 markan määräraha sekä että tarkastusmaksu maidon näytettä kohti saman vuoden alusta korotettaisiin 50:stä 75 penniin, jossa tapauksessa maidontarkastuksesta olevat tulot vuoden varrella voitaisiin laskea 48,000 markaksi.

Sittenkun rahatoimikamari oli puoltanut näitä ehdotuksia, hyväksyi³⁾ kaupunginvaltuusto ne.

Avustus »Risatautisten lasten parantolayhdistykselle». »Risatautisten lasten parantolayhdistys» oli kaupunginvaltuustolta anonut, että Helsingin kaupunki suorittaisi kustannukset viiden sairassijan ylläpidosta yhdistyksen Högsandin parantolassa, jotka sijat luovutettaisiin n. s. kirurgista tuberkulosia poteville sairaille, jotka lähetetään sinne Marian sairaalasta. Sairaalaylihallituksen, terveydenhoitolautakunnan ja rahatoimikamarin annettua lausuntonsa asiasta päätti⁴⁾ valtuusto mainittuun tarkoitukseen vuodeksi 1923 tilitystä vastaan myöntää yhdistykselle avustusta laskien enintään 25 markkaa sairashoitopäivää kohti ja sitä varten käyttövaroistaan sairaanhoitoa varten osoittaa 26,750 markan määrärahan.

Lisämäärärahoja kansakouluoppilaiden kesäsiirtolain ylläpitämiseksi. Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunnan ja Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening yhdistyksen anomuksesta myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto edelliselle 35,000 markan lisämäärärahan kansakouluoppilaiden kesäsiirtolain ylläpitoon ja jälkimmäiselle 38,000 markan lisämäärärahan samaan tarkoitukseen; molemmat määrärahat oli suoritettava valtuuston käyttövaroista opetus- ja sivistyslaitoksia varten.

Kaupunkilähetykselle myönnetty määräraha työskentelyn järjestämiseksi lapsille ja nuorisolle. Kun lapset ja nuoriso kaupungin Sörnäsissä ja Vallilassa omistamissa taloissa tarvitsivat tehokkaampaa hoitoa ja kasvatusta sen johdosta, että vanhemmat päivät päästään olivat työssä kodin ulkopuolella, oli rahatoimikamari ottanut harkittavaksi, minkälaisiin toimenpiteisiin kaupungin ehkä tulisi ryhtyä kotikasvatuksen tehokkaaksi tukemiseksi. Tällöin oli kamari kääntynyt kaupunkilähetyksen puoleen, joka oli tarjoutunut, jos saatiin avustusta kaupunginvaltuustolta, entisten samansuuntaisten toimenpiteittensä lisäksi palkkaamaan kaitsijan lapsia varten sekä vuokraamaan

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — ²⁾ Valt. pöytäk. 4. 4. 20 §. — ³⁾ S:n 31. 10. 13 §. — ⁴⁾ S:n 21. 2. 15 §. — ⁵⁾ S:n 13. 6. 37 §.

kokoussalin, jonne lapset ja nuoriso saisivat kokoontua käsitoita tekemään ja äylyllistä toimintaa harjoittamaan. Kamarin tämän johdosta tekemän ehdotuksen, että 1924 vuoden menosääntöön merkittäisiin 20,000 markan määräraha kaupunkilähetykselle työskentelyn järjestämiseksi lapsille ja nuorisolle, valtuusto hyväksyi ¹⁾.

Apuraha vajarakennuksen teettämistä varten Seurasaaren ulkomuseon tarpeisiin. Muinaistieteellisen toimikunnan kolmannen kerran ²⁾ tekemän anomuksen apurahan myöntämisestä vajarakennuksen teettämistä varten ulkomuseon vahtimestarin tarpeisiin, jonka rakennuksen teettämisen kustannukset nyttemmin oli laskettu 39,500 markaksi, kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾.

Korvaus Helsingin hiihtoklubille sille Alppilan viereisestä hiihtomäestä koituneista kustannuksista. Sittenkun kysymys, millä määrällä kaupungin olisi korvattava Helsingin hiihtoklubin kustannukset Alppilan viereisestä hiihtomäestä, oli annettu sovintolautakunnan ⁴⁾ ratkaistavaksi, oli se, samalla kun kaupungille oli yksinään myönnetty omistusoikeus hiihtomäkeen, määrännyt korvauksen 30,000 markaksi. Tämän johdosta päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä osoittaa vuoden tilierotuksesta mainitun rahamäärän tähän tarkoitukseen.

Avustus laulujuhlaa varten. Suomen työväen musiikkiliiton anottua 50,000 markan avustusta Helsingissä kesäkuun 8—10 p:nä toimeenpantavan, toisen, koko maata käsittävän, työväen laulujuhlan järjestämisen kustannusten suorittamiseen päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto musiikkilautakunnan ehdotuksesta, että kaupunki sitoutuisi, siinä tapauksessa että laulujuhla tuotti taloudellista tappiota, enintään 35,000 markalla avustamaan tappion peittämistä, ja oli rahamäärä suoritettava valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Avustus talvikisoja varten. Sittenkun »Suomen talvikisain 1923» keskuskomitea oli anonut 15,000 markan avustusta mainitun nimisten Helsingissä helmikuun 10—18 p:nä toimeenpantavien yleispohjoismaisten talviurheilukilpailujen järjestämisestä johtuvien kustannusten suorittamiseksi, joiden kisain ohjelmaan kuuluisi hiihto, mäenlasku, luistelu, jääpalloilu, voimistelu, ampuminen, raviurheilu, ratsastus, autonajo, lentourheilu ja sotilasurheilu päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupunki sitoutuisi, siinä tapauksessa että talvikisat tuottivat taloudellista tappiota, enintään yllämainitulla määrällä avustamaan tappion peittämisessä, ja oli rahamäärä suoritettava valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Määräraha kaupungin edustusta varten eri tilaisuuksissa. Kaupunginvaltuuston Tukholman kaupungintalon vihkiäisiin ja siellä pidettävään kunnalliseen neuvottelukokoukseen ⁸⁾ lähetettävään edustajien matkakustannusten suorittamiseen myönsi ⁹⁾ valtuusto yleisistä käyttövaroistaan 16,000 markan määrärahan.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁰⁾ että heidän edustajilleen Viipurin ⁸⁾ kaupunkipäivillä maksettaisiin heidän matkakulunsa sekä päivärahaa 100 markkaa valtuuston yleisistä käyttövaroista.

Määräraha kaupungin osanottoa varten kansainväliseen kaupunginrakennusnäyttelyyn Göteborgissa. Kaupungin yleisten töiden hallitus oli kaupunginvaltuustolta anonut 20,000 markan määrärahan myöntämistä hallitukselle Helsinkiä koskevan aineiston valmistelua ja järjestämistä varten, joka sopisi

¹⁾ Valt. pöytäk. 28. 11. 5 §. — ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 43 ja 1922 vuod. kert. siv. 98. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7. 2. 25 §. — ⁴⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 24. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12. 12. 24 §. — ⁶⁾ S:n 24. 1. 34 §. — ⁷⁾ S:n 24. 1. 35 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 165. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 18. 4. 12 §. — ¹⁰⁾ S:n 16. 5. 8 §.

pantavaksi näytteille Gööteporin riemujuhanäyttelyn yhteyteen suunnitellussa kaupunginrakennusnäyttelyssä heinäkuun 27 p:n ja elokuun 12 p:n välisenä aikana. Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta osoitti ¹⁾ valtuusto yleisistä käyttövaroistaan tähän tarkoitukseen 15,000 markkaa.

Suomen kaupunginrakentajaliiton anomuksesta myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto tämän yhteydessä liitolle 6,000 markan määrärahan edellämäinitun näyttelyainehiston kuljetusta ja vakuutusta sekä sen järjestämistä varten Gööteporissa, niinikään käyttövaroistaan.

Matka-apuraha käyntiä varten Gööteporin riemujuhanäyttelyssä. Taide-teollisuuskeskuskoulun johtokunnan tekemän ja rahatoimikamarin puoltaman anomuksen 10,000 markan avustuksen myöntämisestä tilaisuuden varaamiseksi keskuskoulun oppilaille käydä Gööteporin riemujuhanäyttelyssä kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾.

Lisäys kaupungin Suomen kaupunkiliiton jäsenmaksuun. Suomen kaupunkiliiton johtokunta, joka Viipurissa pidetyssä kaupunkikokouksessa oli oikeutettu liiton jäseniltä kantamaan lisämaksua 10 markkaa 100 asukkaalta, oli kaupunginvaltuustolta anonut mainitun lisämaksun suorittamista 15,498 markalla. Tämän johdosta myönsi ³⁾ valtuusto yleisistä käyttövaroistaan 12,948 markan lisäyksen puheenalaista jäsenmaksua varten vuoden menosääntöön merkittyyn määrärahaan, jota ei ollut kokonaan käytetty.

Yleishöydyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Kaupunginvaltuuston ehdotusta menosääntöön merkityn yleishöydyllisten yritysten ja laitosten avustamäärärahan jakamiseksi laatimaan asettama valiokunta ⁴⁾ ilmoitti antamassaan mietinnössä ⁵⁾, että anottujen avustusten kokonaismäärä nousi 1,224,913: 81 markkaan, jota vastoin käytettävissä oleva määräraha oli vain 700,000 markkaa. Valiokunnan oli sentähden täytynyt asettua epäavalle tai kovasti tinkivälle kannalle niihinkin anomuksiin nähden, joiden tarkoitus oli valiokunnasta näyttänyt kannatusta ansaitsevalta. Tässä oli valiokunta katsanut olevan noudattaminen periaatetta, että määrärahoja oli etusijassa myönnettävä sellaisille yrityksille ja laitoksille, joita kunta oli aikaisemmin avustanut, jota vastoin suunniteltuja uusia yrityksiä ja laitoksia vasta toisessa sijassa oli katsottu voitavan ottaa huomioon. Haettuja anomuksia pakosta vähentäessään valiokunta niinikään oli koettanut mahdollisimman vähän tinkiä lastenhoitotarkoituksiin anotuista avustuksista.

Valiokunnan ehdotuksesta myönsi ⁶⁾ kaupunginvaltuusto seuraavat avustukset:

Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening yhdistys kesäsiirtoloiden voimassapitoon	Smk	45,000: —
Keuhkotautisten ja risatautisten oppilaiden virkistyskodin voimassapitoon	»	12,000: —
Helsingin kuuromykkäyhdistys kansanvalistustyölleen kuuromykkäin keskuudessa	»	1,000: —
Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta kou- lun voimassapitoon	»	3,000: —
Ungdomsförbundet Fylgia iltakursseilleen	»	4,000: —
Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta köyhäin ja sairaalloisten oppilaiden kesäsiirtoloille	»	145,000: —
Arbetets vänner, emäyhdistys, lasten kesätyöskentelyä varten	»	1,500: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 2. 5. 14 §.—²⁾ S:n 2. 5. 13 §.—³⁾ S:n 31. 10. 11 §.—⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 164.—⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5.—⁶⁾ Valt. pöytäk. 18. 4. 14 §.

Arbetets vänner, Sörnäsins haaraosasto, lasten kesätyöskentelyä varten	Smk	1,500: —
Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys tyttöjen työtuvan voimassapitoon ja opetuksen laajentamiseen	»	10,000: —
Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys veistotyön ja työnvälityksen järjestämiseen toimeettomille pojille sekä urheilun ja kesätyöskentelyn järjestämiseksi alakäisille katuammattilaisille	»	20,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta lasten koulu- puutarhojen ylläpitämiseksi	»	9,000: —
Finlands allmänna svenska folkskolläro- och lärarinneförening, Helsingin piiri, puutarhatöiden ja käsityökursien järjestämiseksi lapsille	»	7,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten koulupuutarhan ylläpitämiseksi	»	5,000: —
Valkonauha yhdistys tyttökotinsa voimassapitoon ja yhdistyksen entisestä poikakodista jäljellä olevien poikien elatukseen ja opetukseen	»	18,000: —
Säätiö Helsingin poikakoti poikakotinsa ylläpitämiseksi ..	»	8,000: —
Lasten työkotiyhdistys toimintaansa varten vuonna 1923, leivän ostoon lapsille ja kotien aukipitämiseksi ilta-päivisinkin	»	90,000: —
Helsingin rouvasväen yhdistys lastenkotinsa voimassapitoon	»	8,000: —
Neiti Tilly Soldan Grankullan lastenhoito-opiston voimassapitoon	»	10,000: —
Yhdistys Koteja kodittomille lapsille lasten vastaanottokodin ylläpitämiseksi	»	10,000: —
Yhdistys lasten ja nuorison hyväksi leikkikenttätöiminnan järjestämiseen ja valvomiseen	»	5,000: —
Risatautisten lasten parantola-yhdistys Högsandin parantolan voimassapitoon	»	10,000: —
Maitopisara-yhdistys maidon ostoon lapsille ja äideille	»	45,000: —
Suomen lastenhoidon edistämisyhdistys toimintansa hyväksi	»	48,000: —
Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto Lastenlinnan neuvonta-aseman voimassapitoon	»	8,000: —
lasten päiväkodin ylläpitämiseksi	»	15,000: —
Valkonauha-yhdistys Espoossa olevan tyttöjen vastaanottokodin ja kaupunkiin palvelupaikkaa etsimään saapuneiden maalaistyttöjen kodin voimassapitoon ..	»	4,000: —
Martta-yhdistyksen Helsingin osasto ruuanlaittokoulunsa voimassapitoon	»	2,000: —
Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys palvelijatarkotinsa voimassapitoon	»	10,000: —
Suomen vankeusyhdistys toimintansa hyväksi	»	3,000: —
Helsingin työväenyhdistys lainakirjastonsa laajentamiseksi ja täydentämiseksi	»	4,000: —
Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys kolmen lasten kesäsiirtolan voimassapitoon sekä rautatielippuihin ja kalustonrahdin kustantamiseksi kesäsiirtoloihin	»	28,000: —

Fredriksperin lastenseimen toimikunta lastenseimen voimassapitoon	Smk	9,000:—
Rouva Nora Krogerus ruotsalaisen työtuvan voimassapitoon It. Viertotien 3:ssa	»	5,000:—
Helsingin Maria-yhdistys iäkkäiden palvelijatarten kodin voimassapitoon	»	10,000:—
Pelastusarmeija kahden lastenkotinsa, Mustikkamaan äiti-siirtolan, Nummelan kesäsiirtolan, Väinölän pelastuskodin, Sörnäsän lastenseimen ja armeijan slummikeskuksen voimassapitoon	»	50,000:—
Helsingin kaupunkilähetys tyttöjen vastaanottokodin, kesäsiirtoloiden, Korson lastenkodin ja Fredriksperin lastensuojelun voimassapitoon, hädänalaisten naisten auttamiseksi kotityöllä y. m.	»	25,000:—
Helsingin sokeainyhdistys työaineiden hankkimiseen ja työnvälitystoiminnalleen	»	10,000:—
F. F. yhdistyksen (Förbundet för fysisk fostran för Finlands kvinnor) leikki- ja urheiluvaiokunta urheiluharjoitusten järjestämiseksi sekä täysikasvuksille henkilöille että oppikoulujen oppilaille	»	1,000:—
		Yhteensä Smk 700,000:—

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksesta:

1) että kaikki hakijat, joille avustusta annetaan, varain asianmukaiseen käyttöön nähden alistetaan semmoisen valvonnan alaisiksi, mikä säädetään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskeissa säännöissä, siten että:

Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening, Helsingin kuuromykkäyhdistys, Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta ja Ungdomsförbundet Fylgia ovat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset,

Helsingin opettajaliiton kesävirikistystoimikunta on suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen,

Arbetets vänner yhdistys haaraosastoineen, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta, Finlands allmänna svenska folkskollärary- och lärarinneförening yhdistyksen Helsingin piiri, Töölön koulu-puutarha, Valkonauha-yhdistys tyttökotinsa ja huoltoonsa ottamien poikien hoidon puolesta, säätiö Helsingin poikakoti, Lasten työkotiyhdistys, rouvasväenyhdistys, Grankullan lastenhoito-opisto, yhdistys Koteja kodittomille lapsille sekä yhdistys lasten ja nuorison hyväksi ovat lastensuojelulautakunnan alaiset,

Risatautisten lasten parantolayhdistys ja Maitopisara, lastenhoitoyhdistys sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto ovat terveydenhoitolautakunnan alaiset,

Valkonauha-yhdistys Espoossa olevan tyttöjen vastaanottokotinsa ja palveluspaikkaa etsivien maalaistyttöjen kotinsa puolesta, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys, vankeusyhdistyks ja Helsingin työväenyhdistys ovat sosialilautakunnan alaiset,

Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys, Fredriksperin lastenseimi ja ruotsalainen työtupa ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset,

Helsingin Maria-yhdistys, pelastusarmeija, Helsingin kaupunkilähetys ja Helsingin sokeainyhdistys ovat köyhäinhuoltolautakunnan alaiset sekä

F. F. F. yhdistys leikki- ja urheiluvaliokunta urheilulautakunnan alainen, ollen mainitut lauta- ja johtokunnat velvolliset helmikuun kuluessa 1924 valtuustolle antamaan selonteon puheenalaisen valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

2) että lisäehtoina avustusten nauttimiseen nähden määrätään alempana mainittujen apurahansaajain noudatettavaksi:

a) Helsingin nuorten naisten kristillisen yhdistyksen, että yhdistys työtuvassaan tulevan syyslukukauden aikana käsityöopetuksen ohella antaa myös talousopetusta;

b) Lasten työkotiyhdistyksen, että yhdistys tulevan syyslukukauden alusta kotien aukioloaikaan laster ruokintaan, käsitöiden ohjaukseen ja kotien sisäiseen järjestelyyn nähden toimeenpanee lastensuojelulautakunnan vaatimat muutokset;

c) Risatautisten lasten parantolayhdistyksen, että yhdistys seuraavana kesänä vähintään 3½ kuukauden ajaksi maksutta luovuttaa vähintään seitsemän sijaa Högsandin parantolasta köyhäinhuoltolautakunnan sinne ehdottamille lapsille;

d) Helsingin työväenyhdistyksen, että sen kirjastoapuraha käytetään tieteellisen ja ammattikirjallisuuden ostamiseen; sekä

e) kaikkien apurahansaajain, jotka vastaavaa korvausta saamatta myöntävät tarvitseville henkilöille apua, että niiden, samalla kuin niiden on sopivissa tapauksissa tehtävä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevain henkilöjen välillä, tulee jokaisessa tapauksessa köyhäinhuoltolautakunnan rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, sekä avustusten myöntämiseen ja käytön valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhuoltolautakunta voi katsoa tarpeelliseksi antaa; sekä

3) että asianomaisille johto- ja lautakunnille annetaan kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä tieto niiden asiaan oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Avustus Helsingin vuokralaisyhdistykselle. Helsingin vuokralaisyhdistyksen anottua kaupunginvaltuustolta 10,000 markan avustusta sen tappion peittämiseksi, joka oli aiheutunut yhdistykselle sen toiminnasta asunnon hankkimiseksi asuntoa vailla oleville perheille kesällä ja syksyllä 1922, päätti ¹⁾ valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta tähän tarkoitukseen yleisistä käyttövaroistaan mainitulle yhdistykselle myöntää enintään 10,000 markan määrärahan, ja oli rahatoimikamarin määrättävä avustusmäärän suuruus tarkastettuaan yhdistyksen puheenalaista asunnonhankintaa koskevat tilit.

Avustus Helsingin sokeainyhdistykselle. Sokeain työnvälitysliikkeen ylläpitämiseksi oli Helsingin sokeainyhdistys kaupunginvaltuustolta anonut vuotuisen 30,000 markan apurahan myöntämistä. Rahatoimikamarin ehdotuksesta epäsi ²⁾ valtuusto yhdistyksen anomuksen, mikäli koski vuotuista apuraha, mutta lähetti sen lausunnon ³⁾ saamista varten apurahan myöntämisestä kuluva vuodeksi menosääntöön merkityn yleishyödyllisten yritysten

¹⁾ Valt. pöytäk. 21. 2. 24 §. — ²⁾ S:n 21. 2. 22 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 164.

ja laitosten avustusmäärärahan jakamiskysymystä valmistelemaan asetettuun valiokuntaan.

Yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustaminen. Alempana mainitut rakennusyhtymät olivat anoneet saada osin valtioneuvoston helmikuun 3 p:nä 1922 vahvistamin¹⁾ ehdoin vuokrata rakennuspaikkaa suunnittelemlleen rakennuksille sekä myönnettäväksi mainittuihin tarkoituksiin avustuslainoja kaupungin varoista ja hankittavaksi avustus- ja kuoletuslainoja yleisistä varoista, osin ainoastaan myönnettäväksi ja hankittavaksi lainoja puheenalaisiin tarkoituksiin. Sosialilautakunnan puolettua anomuksia ja sosialiministeriön rahatoimikamarin tiedustelun johdosta alustavasti luvattua myöntää lainoja yleisistä varoista sekä kamarin yhdyttyä sosialilautakunnan ehdotukseen päätti²⁾ kaupunginvaltuusto:

1) alempana mainituille osakeyhtiöille sosialiministeriöltä anoa myönnettäväksi kuoletuslainoja valtioneuvoston sellaisiin lainoihin nähden vahvistamin ehdoin¹⁾ seuraavat määrät, nimittäin:

Bostadsaktiebolaget Floravägen 4 Asunto-osakeyhtiölle 316,800 markkaa, Bostadsaktiebolaget Floravägen 6—8 asunto-osakeyhtiölle 475,200 markkaa,

Asunto-osakeyhtiö Kaiulle Käpylässä 32,400 markkaa ja

Asunto-osakeyhtiö Tyynelle 55,000 markkaa;

2) alempana mainituille rakennusyhtymille sosialiministeriöltä anoa myönnettäväksi avustus- ja kuoletuslainoja valtioneuvoston vahvistamin ehdoin¹⁾ ja lisäksi myöntää niille kaupungin varoista avustuslainoja, suoritettaviksi budjettimäärärahasta rakennusyritysten avustuslainoja varten seuraavat määrät, nimittäin:

Asunto-osuuskunta Käpy r. l:lle yleisistä varoista avustuslainana 97,200 markkaa ja kuoletuslainana 64,800 markkaa sekä kaupungin varoista 48,600 markkaa,

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l:lle yleisistä varoista avustuslainana 518,000 markkaa ja kuoletuslainana 345,600 markkaa sekä kaupungin varoista 259,200 markkaa,

Oma-asunto osakeyhtiölle yleisistä varoista avustuslainana 259,200 markkaa ja kuoletuslainana 172,800 markkaa sekä kaupungin varoista 129,600 markkaa, sekä

Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja Sampsantie 40 — Aktiebolaget Tjänstemannabostäder Sampsavägen 40 nimiselle osakeyhtiölle avustuslainana yleisistä varoista 400,000 markkaa ja kaupungin varoista 200,000 markkaa;

3) alempana mainituille rakennusyhtymille 1 pennin vuosivuokrasta m²:ltä vuokrata 50 vuoden ajaksi seuraavat korttelit tai tontit, kaikki Käpylästä, nimittäin:

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylä r. l:lle anomusasiakirjojen oheiseen asemakaavaan merkityn osan korttelista n:o 825;

Oma-asunto-osakeyhtiölle korttelin n:o 860 kokonaisuudessaan ja korttelin n:o 869 tontit 5, 6, 13, 15 a ja 15 b; sekä

Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja Sampsantie 40 — Aktiebolaget Tjänstemannabostäder Sampsavägen 40 nimiselle osakeyhtiölle korttelin n:o 804 tontin n:o 40; sekä

4) valtuuttaa rahatoimikamarin sosialilautakuntaa kuultuaan ryhtymään kaikkiin edellä mainituista päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin.

¹⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 99. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 13 §.

Sosiaalilautakunnan esityksestä ja hankittuaan rahatoimikamarilta lausunnon päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto Bostadsaktiebolaget Runeberggatan 25 nimiselle osakeyhtiölle sosialiministeriöltä anoa 748,000 markan kuoletuslainaa valtioneuvoston tuollaisiin lainoihin nähden vahvistamin ehdoin, kuitenkin edellyttäen, että yhtiö, ennenkuin laina myönnettiin, näytti toteen suorittaneensa mainitun tontin maksamattoman kauppahinnan osan.

Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä. Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeen alempana mainituin määrin:

a) lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistettujen kaupungin viranpitäjän eläkeperusteiden mukaan:

ulosottoapulaiselle J. Hytöselle 960 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, lokakuun 1 p:stä 1923 lukien²⁾;

entiselle aluelääkärille E. Kuhlefeldtille väliaikaisesti 1,600 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, huhtikuun 1 p:stä 1923 lukien³⁾;

b) huhtikuun 15 p:nä 1913 vahvistettujen kaupungin työntekijän vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeiden perusteiden mukaan:

työmies O. Fr. Helinille 1,510 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, marraskuun 1 p:stä 1923 lukien⁴⁾;

työmies G. Th. Sundströmille 2,400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, siitä päivästä lukien, jona hän erosi kaupungin palveluksesta⁴⁾;

työmies J. Karlssonille 2,400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen siitä päivästä lukien, jona hän erosi kaupungin palveluksesta⁵⁾;

puhtaanapitotyömies T. M. Sobzakille 2,400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, maaliskuun 1 p:stä lukien⁶⁾; sekä

c) valtuuston erinäisten päätösten mukaan:

entiselle köyhäinhuoltohallituksen kaitsijalle Th. Fagerlundille 660 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, marraskuun 1 p:stä 1922 lukien⁷⁾;

puhtaanapitotyömies A. Savelalle 600 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, marraskuun 1 p:stä 1922 lukien⁸⁾;

kirvesmies V. Lönnqvistille 2,400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä 1923 lukien⁹⁾;

entiselle pakkahuoneen siivoojalle A. Oleniukselle 2,000 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, kesäkuun 1 p:stä 1923 lukien⁶⁾;

konserttimestari A. Sittille 3,960 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä 1923 lukien, kuitenkin vähentäen siitä 1,200 markkaa, mikä määrä hänelle oli myönnetty eläkettä valtion varoista¹⁰⁾;

leskirouva M. S. Hasselille 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, toukokuun 1 p:stä 1923 lukien¹¹⁾;

työmiehenleski I. M. Kullbergille 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, kesäkuun 1 p:stä 1923 lukien¹²⁾;

lökkisepänleski H. Petterssonille 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, toukokuun 1 p:stä 1923 lukien¹³⁾; sekä

työmiehenleski A. Karlssonille 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä 1924 lukien¹⁴⁾.

Evättöjä eläkeanomuksia. Kaupunginvaltuusto epäsi¹⁵⁾ kansakoulun-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 14 §. — ²⁾ S:n 28. 11. 16 §. — ³⁾ S:n 16. 5. 20 §. — ⁴⁾ S:n 7. 2. 29 §. — ⁵⁾ S:n 7. 3. 10 §. — ⁶⁾ S:n 22. 8. 13 §. — ⁷⁾ S:n 24. 1. 23 §. — ⁸⁾ S:n 7. 2. 10 §. — ⁹⁾ S:n 7. 2. 14 §. — ¹⁰⁾ S:n 22. 8. 27 §. — ¹¹⁾ S:n 12. 9. 23 §. — ¹²⁾ S:n 3. 10. 16 §. — ¹³⁾ S:n 3. 10. 24 §. — ¹⁴⁾ S:n 12. 12. 42 §. — ¹⁵⁾ S:n 7. 3. 24 §.

opettaja V. Reiman eläkeanomuksen, koskei hakija ikään eikä virka-aikaan nähden täyttänyt eläkeohjesäännön viranpitäjille asettamia vaatimuksia.

Kaasulaitoksen entisen lyhdynsytyttäjän A. Ahosen eläkeanomuksen päätti ¹⁾ valtuusto, kun voimassa olevia säännöksiä eläkkeen myöntämisestä kaupungin työntekijöille ei voinut soveltaa esillä olevaan tapaukseen, lähettää teknillisten laitosten hallitukselle kehoittaen sitä ottamaan harkittavakseen, eikä hallituksen käytettävissä olevista varoista voitu myöntää jonkinlainen hyvitys hakijalle, joka ilman omaa syytään oli menettänyt toimensa sen johdosta, että uusi työnjako pantiin toimeen kaasulaitoksessa.

Lasten työkotiyhdistyksen johtokunnan esityksen eläkkeen myöntämisestä työkodin opettajattarelle A. von Rehausenille valtuusto epäsi ²⁾, koska neiti von Rehausen ei ollut kunnan viranpitäjä.

Ulosottoapulaisvainaja A. Josefssonin leski, rouva N. S. Josefssonin eläkeanomuksen valtuusto niinkään epäsi ³⁾, koska hakijalla oli hyvässä taloudellisessa asemassa olevia lapsia, jotka hyvin voivat huolehtia äitinsä toimeentulosta.

Eläkettä nauttivan ulosottoapulaisen G. Eklundin anomuksen korotetun eläkkeen myöntämisestä valtuusto niinkään epäsi ⁴⁾.

Myönnetty apuraha. Evätessään puhtaanapitotyömiesvainaja K. V. Johanssonin lesken, rouva E. Johanssonin elinkautiseläkeanomuksen päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto antaa hänelle 2,000 markan apurahan kerta kaikkiaan.

Evätty apurahaesitys. Suomenkielisen kansakoulujohtokunnan esityksen, että myönnettäisiin 5,000 markan apuraha kerta kaikkiaan entiselle kansakoulunopettajattarelle A. R. O. Heliölle, kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾, kun opettajatar Heliöllä oli ainoastaan 6 palvelusvuotta.

Myönnettyjä matka-apurahamäärärahoja. Suomen sairaanhoitajataryhdistys oli kaupunginvaltuustolta anonut 10,000 markan määrärahan käytettäväksi stipendeiksi kaupungin palveluksessa oleville sairaanhoitajattarille, jotka aikoivat ottaa osaa toiseen pohjoismaiseen sairaanhoitajatarkongressiin Kristianiassa. Valtuusto päätti ⁷⁾ mainittuun tarkoitukseen antaa käyttövaroistaan sairaanhoitoa varten 6,000 markan määrärahan yhdistyksen käytettäväksi.

Kansanlastentarhain johtokunnan puheenjohtajan puollettua anomusta myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan opetus- ja sivistyslaitoksia varten kansanlastentarhain tarkastajalle rouva S. Warheenmaalle 3,000 markan apurahan opintomatkan tekemistä varten Saksaan tutkimaan kansanlastentarhain toimintaa ja osanottoa varten kansanlastentarhain opettajattarien kokoukseen Berliinissä.

Sosiaalilautakunnan esityksestä myönsi ⁹⁾ kaupunginvaltuusto yleisistä käyttövaroistaan lautakunnan sihteerille arkkitehti A. Erikssonille 5,000 markan matka-apurahan osanottoa varten Gööteporin riemujuhlanäyttelyn yhteydessä pidettävään kansainväliseen asuntokongressiin ja käyntiä varten sinne järjestettävässä kansainvälisessä kaupunginaseமாகায়া- ja asuntonäyttelyssä.

Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaasulaitosta varten mainitun laitoksen toimitusjohtajalle insinööri H. Sahlbergille 4,500 markan matka-apurahan osanottoa varten Saksassa pidettävään kaasuteknikkojen kongressiin sekä käyttö-

¹⁾ Valt. pöytäk. 18. 4. 22 §. — ²⁾ S:n 31. 10. 23 §. — ³⁾ S:n 14. 11. 26 §. — ⁴⁾ S:n 28. 11. 15 §. — ⁵⁾ S:n 31. 10. 22 §. — ⁶⁾ S:n 24. 1. 20 §. — ⁷⁾ S:n 18. 4. 20 §. — ⁸⁾ S:n 16. 5. 24 §. — ⁹⁾ S:n 13. 6. 25 §. — ¹⁰⁾ S:n 13. 6. 26 §.

varoistaan sähkölaitosta varten 10,500 markan määrärahan matkastipendeiksi enintään kolmelle sähkölaitoksen viranpitäjälle osanottoa varten Gööteporissa pidettävään sähkötekniikkojen toiseen pohjoismaiseen kongressiin.

Puhtaanapitohallitus oli kaupunginvaltuustolta anonut 25,000 markan määrärahaa tilaisuuden hankkimiseksi yhdelle hallituksen jäsenelle sekä puhtaanapitolaitoksen johtajalle ja tarkastajalle käydä puhtaanapitokoneiden y. m. näyttelyssä Stuttgartissa sekä tutkia puhtaanapito-oloja Ruotsissa ja Tanskassa. Valtuusto myönsi ¹⁾ käyttövaroistaan puhtaanapitoa varten 10,000 markan määrärahan kahden puhtaanapitolaitoksen palveluksessa olevan henkilön opintomatkan kustantamiseksi.

Sairaalaylihallituksen esityksestä myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto Nikkilän mielisairaalan ylihoitajattarelle G. Gardbergille, joka vuonna 1922 matkan tekemistä varten Amerikkaan ja Skotlantiin sekä ehdollisesti Hollantiin ja Saksaan tutkimaan mielisairaiden hoitoa ja eritoten mielisairaiden elätteelle antoa oli saanut ³⁾ 6,000 markan apurahan, 5,000 markan lisäyksen mainittuun matka-apurahaan, ja oli rahamäärä suoritettava valtuuston käyttövaroista sairaanhoitoa varten.

Apurahoja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahastosta. Rahatoimikamari ilmoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuuston marraskuun 2 p:nä 1921 tekemän päätöksen mukaisesti toimittaneensa kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston 1922 vuoden korkovarojen jaon ja tällöin antaneensa palvelijattarille M. K. Blombergille, E. Kovaselle, M. Mattssonille ja A. A. Sandbergille kullekin 225 markan apurahan.

Gustav Pauligin lahjoitusrahaston korkovarin käyttö. Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja Helsingin kauppavaltuutettujen antaman lausunnon mukaisesti myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto ylioppilas E. Trouppille 12,000 markan matka-apurahan Gustav Pauligin lahjoitusrahaston 1922 vuoden korkovaroista.

Rahatoimikamarin ehdotuksesta ja Helsingin kauppavaltuutettujen annettua asiasta lausunnon päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto olla antamatta matka-apurahaa Gustav Pauligin lahjoitusrahaston 1923 vuoden korkovaroista; puheenalaisen vuoden käytettävissä olevat korkovarot lisättäisiin niihin korkoihin, jotka tulivat käytettäviksi vuonna 1924, jolloin riittävän suuri stipendi rahastosta voitaisiin julistaa haettavaksi.

Stipendejä C. F. Ekholmin stipendirahastosta. Jaettaessa stipendejä C. F. Ekholmin stipendirahastosta päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, sittenkun rahatoimikamari ja Helsingin käsityö- ja tehdasyhdistys olivat antaneet lausuntonsa asiasta, antaa työnjohtaja A. G. Nymanille, kellosepäntyöntekijä T. E. Louhimolle, kirjaltaja U. Salovaaralle ja työnjohtaja F. Nymanille kullekin 1,700 markan matka-apurahan.

Postiekspeditööri John Holmströmin lahjoituksen korkovarin käyttö. Köyhäinhoitolautakunnan ehdotuksesta päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto, että postiekspeditööri John Holmströmin lahjoitusrahaston korkovarot oli jaettava lautakunnan harkinnan mukaan n. k. *pauvres honteux* luokkaan kuuluville Helsingin kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttiville henkilöille, etusijassa sellaisille, jotka eivät nauttineet köyhäinhoidolta avustusta.

Neiti Ch. Askolinin testamentti. Testamentissaan kesäkuun 3 p:ltä 1922 oli neiti Ch. Askolin, joka sittemmin oli kuollut, määrännyt Helsingin kaupun-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13. 6. 31 §. — ²⁾ S:n 12. 9. 16 §. — ³⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 102. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 24. 1. 12 §. — ⁵⁾ S:n 24. 1. 11 §. — ⁶⁾ S:n 28. 11. 6 §. — ⁷⁾ S:n 22. 8. 12 §. —

⁸⁾ S:n 2. 5. 8 §.

gille 50,000 markan suuruisen lahjoituksen, käytettäväksi pohjarahaksi kaupungin kunnallista keuhkotautisairaala varten; tämän rahamäärän korot maksettaisiin kuitenkin testamentintekijän äidille rouva K. Askolinille koko hänen elinaikansa. Rahatoimikamarin ilmoitettua tämän johdosta ryhtyneensä toimenpiteisiin kaupungin testamenttiin perustuvan oikeuden valvomiseksi, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vastaanottaa mainitun lahjoituksen ja hyväksyä kamarin edellä kerrotun toimenpiteen.

»A. Norstedtin muisto» nimisen rahaston vastaanottaminen. Lääketieteentohtori K. E. Lindén oli rahatoimikamarille jättänyt Pohjoismaiden yhdyspankin pankkikirjan pääomatilille tallettuine 11,218:07 markan panoksiineen sekä toukokuun 14 p:nä 1914 päivätyn lahjoituskirjan, jonka mukaan hän, sittenkun leskirouva H. Norstedt elinaikanaan oli hänelle antanut 4,000 markan suuruisen säästöpankkikirjan, jotta sille kertyvät korot käytettäisiin hänen miesvainajansa A. Norstedtin muistoksi köyhäin lasten kesäoleskeluun maalla, rouva Norstedtin hänelle lausuman toivomuksen mukaisesti määräsi, että puheenalaiset varat oli pankkilaitoksessa säilytettävä »A. Norstedtin muisto» nimisenä rahastona, kunnes tämä rahamäärä siihen lisättyine vuosikorkoineen ja muine mahdollisine lisäyksineen nousivat 10,000 markkaan, minkä jälkeen viimemainitulle rahamäärälle kertynyt korko vuosittain oli annettava tähän tarkoitukseen, sekä että nämä korkovarot, jotta testamentintekijän toivomus ja määrätty tarkoitus täyttyisi, oli annettava jollekin lastenhuollon edistämisyhdistykselle, jotta sen toimesta köyhille lapsille valmistettaisiin maksuton kesäoleskelu maalla. Kesäkuun 11 p:nä 1923 päivätysssä lisäyksessä lahjoituskirjaan oli lääketieteentohtori Lindén sen lisäksi toivomuksenaan lausunut, että vuotuisista koroista käytettäisiin $\frac{4}{5}$ ja $\frac{1}{5}$ lisättäisiin rahastoon. Erityisessä kirjelmässä oli hän sen ohessa toivomuksenaan lausunut, että Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys, niin kauan kuin se oli olemassa ja työskenteli asiakirjassa mainitun tarkoituksen hyväksi, saisi käyttää maksettavat korot, jota vastoin rahatoimikamarin, jos mainittu yhdistys lakkasi ja lopetti mainitun toiminnan, oli luovutettava käytettävissä olevat korot jollekin toiselle yhtymälle, joka työskenteli puheenalaisen tarkoituksen hyväksi.

Sittenkun rahatoimikamari oli kaupungin puolesta vastaanottanut lahjoituksen hoidettavaksi edellä mainittujen määräysten ja toivomusten mukaisesti, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto kamarin anomuksesta hyväksyä tämän toimenpiteen.

Aurore Demidoffin myötäjärahaostosta suoritettavain myötäjämääräin korotus. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta huomautti, että Aurore Demidoffin myötäjärahaoston pääoma oli siinä määrin lisääntynyt, että keväällä 1923 mainituista kansakouluista päästetyille tytöille voitiin jakaa yhteensä 18,000 markkaa eli kaikkiaan 36 tytölle kullekin 500 markan myötäjät. Kun kuitenkin lahjoittajan tarkoitus oli ollut, että myötäjät vuosittain jaettaisiin pienemmälle määrälle tyttöjä, jotta heille varattaisiin mahdollisuus naimisiin mennessään puheenalaisilla varoilla hankkia vaatimaton koti, mutta myötäjämäärät vallitsevan rahan arvon johdosta olivat tähän tarkoitukseen aivan riittämättömät ja niin lukuisain myötäjäkirjain vuotuinen jakaminen oli tuottanut erinäisiä vaikeuksia, esitti johtokunta, joka oli havainnut 3,000 markan määrän nyttemmin likimain vastaavan lahjoituskirjassa tarkoitettujen myötäjien arvoa, ryhdyttäväksi sen suuntaisiin toimenpitei-

1) Valt. pöytäk. 21. 2. 9 §. — 2) S:n 22. 8. 22 §.

siin, että myötäjaiskirjat saataisiin antaa viimeainitun määräisinä. Sittenkun ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta puolestaan oli yhtynyt tähän esitykseen ja rahatoimikamarikin, ilmoittaen, että viimeksi oli annettu 48 myötäjaiskirjaa, joista 36 suomenkielisissä ja 12 ruotsinkielisissä kansakouluissa, oli selittänyt katovansa myötäjaiskirjain jakamisen vähälukuisemmalle määrälle kansakoulutyttöjä käyvän yhteen lahjoittajan tarkoituksen kanssa, semmoisena kuin se kävi ilmi joulukuun 5 p:nä 1836 päiväystä lahjoituskirjasta, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa kansakoulujohtokunnat käyttämään lahjoitusvaroja suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksessä ehdotetulla tavalla.

Richard Heimbergerin palkintorahaston ohjesäännön muutos. Alempain käsityöläiskoulujen johtokunnan ja rahatoimikamarin ehdotuksesta vahvisti²⁾ kaupunginvaltuusto Richard Heimbergerin palkintorahaston ohjesäännön 2 §:än sellaisen muutoksen³⁾, että alempain käsityöläiskoulujen oppilaille rahastosta annetut palkinnot ovat enintään 200 markkaa alemmissa ja enintään 300 markkaa ylemmissä luokissa.

Rafael Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevien määräysten muuttaminen. Sittenkun kaupunginvaltuusto oli vuonna 1922 vahvistanut⁴⁾ Rafael Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevat määräykset, esitti Suomen Säveltaiteilijain liitto, kieltäytyen valitsemasta jäsenen siihen viisimiehiseen komiteaan, jonka tuli jakaa musiikin, sävellysten ja laulutaiteen edistämiseksi aiottu korko- varat, kaupunginvaltuustolle erinäisiä muutoksia tehtäväksi mainittuihin määräyksiin. Liiton ehdotuksen⁵⁾ mukaan olisi 4 §:n sisältö pantava 3 §:än ja muutettava yleisemmäksi siten, että korko- varat käytettäisiin tarkoituksia varten, jotka taiteellisesti tai taloudellisesti hyödyttivät maan samanaikaista musiikkielämää. 3 §:n säännökseltä taas olisi muutettava sellaisiksi, että sävellyksen sekä soitin- ja vokaalimusiikin edistämiseksi tarkoitettu varat jätettäisiin liiton käytettäväksi, jonka varojen jakamista varten tulisi keskuudestaan muodostaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan valittu komitea, johon kuuluisi viisi jäsentä ja kolme varajäsentä, ja jossa liiton kummankin kieliryhmän, suomen- ja ruotsinkielisen, tulisi olla edustettuina vähintään kahdella jäsenellä ja yhdellä varajäsenellä; komitean työhön tulisi sitäpaitsi yhden A. Ahlström osakeyhtiön jäsenen saada äänestysoikeutettuna jäsenenä ottaa osaa, jos yhtiö niin haluaisi.

Antamassaan lausunnossa vastusti A. Ahlström osakeyhtiö, joka periaatteellisesti piti muutosehdotuksia sopimattomina, jyrkästi 4 §:n muuttamista, mutta ei tahtonut, siihen nähden että avustukset mahdollisimman pian olisi jaettava, vastustaa ehdotettua 3 §:n muutosta. Yhtiö kieltäytyi kuitenkin yhteistyöstä liiton kanssa valitsemalla edustajansa komiteaan, jonka liitto tulisi asettamaan.

Rahatoimikamarin mielestä⁵⁾ Rafael Ahlströmin kaupungin huostaan luovutettuja varoja oli pidettävä A. Ahlström osakeyhtiön lahjoituksena, jonka vuoksi mitään muutoksia rahaston hoitoa koskeviin määräyksiin ei voinut tehdä yhtiön suostumuksesta. Säveltaiteilijain liiton esitys, joka näytti johtuneen ambitionisyydestä, olisi kokonaisuudessaan evättävä.

Uudessa asiassa tekemässään esityksessä muutti Säveltaiteilijain liitto senjälkeen ehdotuksensa 3 §:än nähden sikäli, että ehdotettuun komiteaan A. Ahlström osakeyhtiön edustajan sijasta tulisi rahatoimikamarin valitsema

¹⁾ Valt. pöytäk. 19. 12. 18 §. — ²⁾ S:n 22. 8. 23 §. — ³⁾ Ks. kunn. asetuskok. siv. 94. —

⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 103—105. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

jäsen, ja 4 §:än nähden, että mainittu pykälä pysytettäisiin mutta että siihen tehtäisiin selittävä lisäys, jota vastoin rahatoimikamari toisessa lausunnossaan pysyi aikaisemmin lausumassaan mielipiteessä.

Valmisteluvaliokunta ehdotti lopuksi sellaista muutosta 3 §:än, että varoja hoitaisi seitsenjäseninen lautakunta, johon Säveltaiteilijain liitto valitsisi viisi sekä A. Ahlström osakeyhtiö ja rahatoimikamari kumpikin yhden jäsenen, minkä ohessa valittaisiin neljä varajäsentä, joista Säveltaiteilijain liitto valitsisi kaksi sekä mainittu osakeyhtiö ja kamari kumpikin yhden, minkä ohessa liiton edustajia lautakuntaan valittaessa olisi huomioon otettava, että kumpaistakin liiton kieliryhmää edustaisi vähintään kaksi jäsentä ja yksi varajäsen; muutosehdotus 4 §:än nähden olisi sitävastoin evättävä. Ennenkuin tämä ehdotus esitettiin kaupunginvaltuustolle, oli valiokunta kuullut A. Ahlström osakeyhtiön mieltä siitä, ja oli yhtiö ilmoittanut, että yhtiö, vaikkakin se edelleen piti liiton esitystä aiheettomana, voi yhtyä valiokunnan ehdotukseen.

Asiaa esiteltäessä hyväksyi kaupunginvaltuusto kaikilta kohdin valmisteluvaliokunnan ehdotuksen ¹⁾.

1924 vuoden tulo- ja menosääntö. Sittenkun rahatoimikamari oli laatinut ehdotuksen ²⁾ 1924 vuoden tulo- ja menosäännöksi ja budjettivaliokunta oli antanut siitä lausunnon ³⁾ otti kaupunginvaltuusto ehdotukset käsiteltäväkseen sekä vahvisti ⁴⁾ kaupungin 1924 vuoden tulo- ja menosäännön ⁵⁾, joka osoitti seuraavat loppusummat:

Menot.

1. Kaupungin velat	Smk	27,825,985: 54
2. Kaupungin virastot	»	4,750,671: —
3. Kunnallishallinto	»	10,332,794: 55
4. Palolaitos	»	3,847,902: —
5. Poliisilaitos	»	6,010,731: —
6. Yleiset rasitukset	»	670,800: —
7. Terveystenhoito	»	4,153,902: 99
8. Sairaanhoidto	»	23,365,944: 50
9. Köyhäinhoito	»	16,723,906: —
10. Lastensuojelutoiminta	»	10,463,459: 95
11. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	30,615,460: 90
12. Kaupungin teknilliset laitokset	»	57,629,453: —
13. Yleiset työt	»	45,122,841: —
14. Katu- ja laiturivalaistus	»	2,331,360: —
15. Puhtaanapito	»	9,587,983: —
16. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	8,473,305: —
17. Kaupungin kiinteä omaisuus	»	12,503,552: 10
18. Eläkkeet ja apurahat	»	1,470,000: —
19. Sekalaiset menot	»	49,303,462: 56
Yhteensä Smk		325,183,515: 09

¹⁾ Valt. pöytäk. 12. 9. 5 §; ks. kunn. asetuskok. siv. 83. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 20. — ³⁾ S:n n:o 28. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28. 12. 2 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 29.

Tulot.

Säästö vuodelta 1922	Smk	41,000,000: —
1. Lainat ja korot	»	30,938,150: —
2. Tuloa tuottavat oikeudet	»	17,941,090: —
3. Terveysten- ja sairaanhoito	»	11,768,074: —
4. Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta	»	8,929,242: 47
5. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	8,268,085: —
6. Kaupungin teknilliset laitokset	»	66,947,790: —
7. Yleiset työt	»	511,600: —
8. Puhtaanapitolaitos	»	3,846,951: —
9. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola ..	»	9,838,000: —
10. Kaupungin kiinteä omaisuus	»	12,420,908: —
11. Sekalaiset tulot	»	1,908,201: —
12. Verotus	»	110,865,423: 62
	Yhteensä Smk	325,183,515: 09

Budjetin järjestely y. m. Budjetin muodolliseen järjestelyyn nähden oli tehty se muutos, että ylimääräiset ja tilapäiset menot oli merkitty keskimääräiseen numerosarekkeeseen, jota vastoin n. s. tilityserät olivat nimikesarekkeeseen merkittyinä asteriskilla (*).

Kaupungin omiin taloihin sijoitettuja kunnan virastoja ja laitoksia varten merkittiin vuokraerat budjettiin ainoastaan, mikäli puheenalaiset laitokset harjoittivat liike- tai sellaista toimintaa, että oli odotettavissa valtioapua niiden vuokramenoihin.

Edellämainittujen rahatoimikamarin budjettiehdotukseen tekemien muutosten johdosta oli budjettivaliokunta ehdottanut, että kaupunginvaltuusto kehoittaisi kamaria edelleen valmistelemaan ja valtuustolle tekemään erityisen esityksen, oliko ja missä määrin, tilityseriä vastaisiin meno- ja tulo-sääntöihin merkittävä, jossa yhteydessä kamarin tuli esittää valtuustolle ehdotus, oliko teknillisiä laitoksia budjetissa veloitettava laitosten perustamis-pääosan korosta, mutta päätti kaupunginvaltuusto, eväten valiokunnan esityksen, kehoittaa rahatoimikamaria valmistelemaan kysymystä tulo- ja menosäännön laatimista koskevain voimassa olevain määräysten perinpoh-jaisesta muutoksesta sekä valtuustolle tekemään ehdotuksen tarpeelliseksi havaituiksi muutoksiksi.

Sen johdosta että kaupungin halkokonttori oli lopettanut¹⁾ toimintansa, väheni menosäännön pääluokkain luku 1:llä eli 20:sta 19:ään ja tulosäännön osastojen luku 13:sta 12:een.

Menojen kokonaismäärä oli 325,183,515: 09 markkaa 1923 vuoden budjetin 289,242,714: 59 markan sijasta. Tällöin on otettava huomioon, että menojen lisääntymistä vastasi vielä suurempi tulojen lisääntyminen, johtuen etusijassa siitä, että oli olemassa 41,000,000 markan säästö edelliseltä vuodelta, minkä johdosta myöskin verotuksen avulla hankittava rahamäärä aleni 124,258,459: 29:stä 110,865,423: 62 markkaan.

Palkkamenot merkittiin edelliseltä vuosipuoliskolta III palkka-asteikon ja jälkimmäiseltä vuosipuoliskolta IV asteikon mukaan lasketuin määrin, mutta kun oli todennäköistä, että IV:s asteikko sovellettaisiin koko vuonna 1924, varattiin 3,000,000 markkaa siitä johtuvaa menojen lisääntymistä varten.

¹⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 94 sekä tätä kert. siv. 90.

Rahatoimikamarin budjettiehdotuksen lähettämisen yhteydessä tekemään anomukseen kamarin oikeuttamisesta vuonna 1924 kaupungin tarpeisiin käyttää lyhytaikaista luottoa, enintään 80,000,000 markan määrään, kaupunginvaltuusto myöntyi.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa niistä tärkeimmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston hyväksymä budjetti osoitti verrattuna 1923 vuoden budjettiin.

Menot ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalla merkittiin 27,825,985:54 markan määrin, osoittaen 1923 vuoden budjettiin verraten vähennystä 20,910,671:70 markkaa, mistä määrästä 12,943,450 markkaa koski lukua Kuoletukset, 2,974,621:70 markkaa lukua Korot ja 4,992,600 markkaa lukua Sekalaiset menot.*

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalla otettiin huomioon luvussa Maistraatti kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös¹⁾ erinäisten viranpitäjain palkanjärjestelystä sekä määrärahan korottamisesta lomanaikaisia viransijaisia varten 8,000 markalla suoritettavaksi palkkioina maistraatin kaupunginpalvelijain lomaviransijaisille. Maistraatin tekemä esitys samanlaisen määrärahan myöntämisestä myöskin viraston virkamiehille jätettiin huomioonottamatta. Luvussa Raastuvanoikeus otettiin niinkään huomioon erinäiset aikaisemmin päätetyt²⁾ palkankorotukset. Uutena määrärahana merkittiin 24,469 markkaa kiinnitysluetteloiden uusimista varten. Ulosottolaitoksen menosääntöä vahvistettaessa otettiin huomioon valtuuston päätös²⁾ toisen kaupunginvoudin siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan sekä 1 uuden kanslia-apulaisenviran ja 2 uuden ulosottoapulaisen toimen perustamisesta kaupunginvoudin konttoriin sekä 1 uuden kanslia-apulaisenviran ja 4 uuden ulosottoapulaisen toimen perustamisesta rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin. Uutena määrärahana merkittiin 28,800 markkaa 8 ylimääräisen ulosotto-apulaisen palkkaamiseen, jotka otettaisiin toisen kaupunginvoudin palvelukseen kolmeksi kuukaudeksi vuonna 1924 1917—20 vuosien verorästien perimistä varten. Määräraha maistraatin käytettäväksi verojen perinnän jouduttamiseksi korotettiin 359,563 markaksi. Raastuvan arkiston tarverahain määrärahaa korotettiin 43,200 markalla, jotta kävisi mahdolliseksi hankkia pahvikoteloja piirustusten säilyttämistä varten. Määrärahan kokonaisuus toisen pääluokan kohdalla oli 4,750,671 markkaa ja osoitti 1923 vuoden budjetin vastaavaan määrään verraten lisäannystä 119,531:25 markkaa.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla korotettiin luvussa Kaupunginvaltuusto erä Vuokra ja valaistus 59,550 markaksi, johtuen siitä että valtuuston huoneistojen vuokrasopimukset päättyivät vuonna 1924 ja vuokra uusissa sopimuksissa oli merkitty 6,750 markalla korotetuun määrään. Valtuuston tarverahoihin osoitettiin 400,000 markkaa 350,000 markan asemesta edellisenä vuonna. Lisäannus aiheutui kohonneista painatuskustannuksista. Luvussa Rahatoimikonttori otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ kaupunginjohtajain palkkaan nähden sekä erinäisten viranpitäjain palkanjärjestelystä²⁾. Rahatoimikonttorin puhelinkeskuksen menot kohosivat 14,000 markalla, johtuen m. m. siitä että täytyi hankkia uusi puhelinpöytä. Lukuun Satamahallinto merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemistä päätöksistä johtuneet palkkausmäärärahan muutokset, satamahallituksen vahtimestarin palkkiota korotettiin 8,400 markalla, kanslia-apulaisen

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 77. — ²⁾ S:n siv. 79.

lomaviransijaiselle myönnettiin 1,000 markan palkkio ja hallituksen käytettäväksi arvaamattomiin tarpeisiin annettiin 10,000 markkaa. Satamaviskaalien palkkion sijaan, joka vuonna 1923 oli 7,200 markkaa, merkittiin satamaliikennekonttorin palkkausten joukkoon 14,280 markkaa 3 satamakatsantomiestä ynnä 1 esimiestä varten¹⁾. Vahvistettaessa määrärahaa satamaliikennekonttorin ylimääräisten apulaisten palkkausta varten tehtiin sellainen muutos, että merkittiin yhden koneenkäyttäjän apulaisen palkka 12 kuukaudelta aikaisemman 6 kuukauden asemesta sekä 2 konttorikirjurin palkka 10 kuukaudelta 8 kuukauden asemesta, minkä ohessa otettiin huomioon, että yksi hissilaitoksen koneenkäyttäjäntoimi oli lakkautettu. Tavarasuojien esimiehen palkkio korotettiin 4,800:stä 7,200 markaksi. Lämpömäärärahaa korotettiin sen johdosta, että konttorin täytyi hankkia polttoaineita sekä Länsirannan rautatiepaviljonkiin että Sörnäsin tullipaviljonkiin. Tilastokonttorin menosäännössä otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ erinäisten viranpitäjien siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan; kunnallisen asetuskokoelman julkaisukustannukset yhdistettiin painatuskustannuksiin. Sosialilautakunnan menosääntöön tehtiin erinäisiä muodollisia muutoksia, kun kansliaapulaisen palkka merkittiin erään Palkkaukset, ja lomaviransijaisten palkkio erotettiin tarverahain määrärahasta ja merkittiin erityisenä eränä. Luvut Työnvälitystoimisto³⁾ ja Revisionilaitos eivät osottaneet mainittavia muutoksia. Luvussa Verotusvalmistelu korotettiin verotuslautakunnan jäsenen palkkio 20:sta 40 markaksi kokoukselta, minkä ohessa uutena määrärahana merkittiin tutkijalautakunnan jäsenen palkkiot, kaikkiaan 2,400 markkaa. Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemä päätös⁴⁾ vuokrantarkkailulautakunnan jäsenten palkkioiden korottamisesta sekä lautakunnan lakkauttamisesta kesäkuun 1 p:stä 1924 otettiin huomioon lautakunnan menosääntöä vahvistettaessa. Lukuun Rakennustarkastus merkittiin avustavan rakennusinsinööriin⁵⁾ palkka, jota vastoin luvut Holhouslautakunta, Oikeusaputoimisto ja Urheilulautakunta olivat likimain entisellään. Raittiuslautakunnan määrärahaa valistustoimintaa varten korotettiin 8,000 markalla. Sekalaisten menojen joukkoon merkittiin apumaksut kaupunkiliitoille 124,270 markkaan korotetuin määrin sekä uutena määrärahana jäsenmaksu⁶⁾ Suomen satamaliitolle, 10,000 markkaa. Rahatoimikamarin käyttövarat korotettiin 500,000 markaksi. Kolmannen pääluokan määrärahain kokonaismäärä oli 10,332,794: 55 markkaa kaikkiaan 12,167,842: 10 markan sijasta vuonna 1923.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalle merkittiin uusina määrärahoina 125,000 markkaa kaasuruiskuauton ostoa varten, 50,000 markkaa jysinkoneen ostoa varten sekä 1,000 markkaa tilapäisten autonkuljettajain palkkioihin. Kypärävaraston täydentämiseen osoitettiin 12,000 markkaa. Neljäs pääluokka päättyi 3,847,902 markkaan 3,817,746 markan sijasta edellisellä vuonna.

Kaupungin poliisilaitoksesta olevain menojen, viides pääluokka, laskettiin kohoavan 570,674 markalla 6,010,731 markkaan.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalla korotettiin määräraha avustuksia varten asevelvollisten perheille 200,000:sta 360,000 markaksi, jota vastoin määräraha karjarahoja ja kylvöviljamaksuja varten poistui. Tämän pääluokan kokonaismenot nousivat 670,800 markkaan 510,854: 96 markan sijasta vuonna 1923.

1) Ks. tätä kert. siv. 80. — 2) S:n siv. 78. — 3) Vrt. tätä kert. siv. 78. — 4) Ks. tätä kert. siv. 87 ja 152. — 5) S:n siv. 151. — 6) S:n siv. 141.

Vahvistettaessa menoja seitsemännen pääluokan, Terveystenhoito, kohdalla, otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin päättämät¹⁾ erinäisten viranpitäjien palkanjärjestelyt. Yhden kanslia-apulaisen palkka siirrettiin luvusta Terveystenhoitolautakunta lukuun Terveyspoliisi, maidontarkastus. Määräraha siivousta ja raporttien noutamista varten korotettiin 16,000:sta 24,000 markkaan. Luvusta Lääkärit ja sairaanhoitajattaret poistui yhden aluelääkärin ja naispuolisen lääkärin palkka, joiden virat oli lakkautettu sekä keuhkotautilääkärin palkka, jonka palkkamääräraha siirrettiin kymmenennen pääluokan kohdalle. Menot lääkäripäivystyksestä sunnuntai- ja pyhäpäivisin, lääkärin palkkiot yökäynneistä sekä yöpäivystyksestä terveystenhoitolautakunnan huoneistossa yhdistettiin yhteiseksi eräksi Lääkäri- ja yöpäivystys. Lääkärivastaanottoa varten Käpylässä ja Pasilassa osoitettiin 24,800 markkaa aikaisemman 8,760 markan asemesta sekä maidontarkastusta varten 147,265 markkaa 10,000 markan asemesta vuonna 1923. Lihantarkastusaseman vuokra korotettiin 124,374:99 markaksi kesäkuun 1 p:nä 1924 voimaan astuvan uuden vuokrasopimuksen mukaisesti. Kustannukset puhtaaksikirjoituksesta asemalla, jotka aikaisemmin olivat sisältyneet tarverahoihin, merkittiin 6,000 markan määrin erityiseen-erään. Luvusta Poliklinikat ja muu sairaanhoito poistuiivat määrärahat keuhkotautisten tiedonantotoimistoa ja poliklinikkaa sekä Oulunkylän kesäpäiväparantolaa varten, jotka siirrettiin uuteen lukuun, sekä määräraha hammaslääkäri Aspelundille hänen kansakouluoppilaille antamastaan hammasten hoidosta, koska herra Aspelund oli ilmoittanut aikovansa lopettaa mainitun toiminnan. Sen sijaan osoitettiin 200,000 markkaa kunnallisen hammaspoliklinikan perustamista ja ylläpitoa varten. Seitsemännen pääluokan kohdalle merkittiin uutena lukuna nimikkeellä Keuhkotautisten tiedonantotoimisto ja poliklinikka kaupungin menot keuhkotaudin vastustamisesta, nimittäin määrärahat mainittua toimistoa ja poliklinikkaa varten 294,199 markkaa, Kotkankadun palvelijatarkotia varten 7,800 markkaa, parantolahoidon kustantamiseen 150,000 markkaa, mikä määräraha aikaisemmin oli ollut köyhäinhoidon menosäännössä, Oulunkylän kesäpäiväparantolaa varten 80,000 markkaa ja sairaus-sijoja varten Högsandin parantolassa 52,645 markkaa, jotka viimeainitut kustannukset aikaisemmin oli suoritettu yhdeksänentoista pääluokan kohdalle merkitystä määrärahasta yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Seitsemäs pääluokka päättyi 4,153,902:99 markkaan kaikkiaan 3,728,121:50 markan sijasta 1923 vuoden budjetissa.

Kahdeksannen pääluokan, Sairanhoito, kohdalle merkittiin sairaalaylihallituksen ja sairaalain tiliviraston menot pääasiassa entisin määrin. Sairaalain palkkamäärärahain joukkoon merkittiin lääkärin lomaviransijaisten palkkiot, Marian sairaalaa varten 9,180 markkaa, Kulkutautisairaalaa varten 4,590 markkaa, Kivelän sairaalaa varten 9,180 markkaa ja Nikkilän mielisairaalaa varten 6,240 markkaa. Kaupunginvaltuuston tekemän, puhelinkeskuksen perustamista Marian sairaalaan koskevan, päätöksen²⁾ johdosta merkittiin puhelimenhoitajan palkkaa 12,000 markkaa. Sairaalain ruokintakustannusten laskettiin nousevan 6,744,143 markkaan, jolloin oli otettu huomioon ruuanhintojen huojistuneen, niin että kustannukset henkilöltä päivää kohti oli voitu laskea Nikkilän mielisairaalassa 1 markkaa sekä muissa sairaaloissa 50 penniä pienemmiksi kuin edellisenä vuonna. Sairaalain menot nousivat kaikkiaan 22,405,294 markkaan. Luvusta Erinäiset sairaanhoitokulut

¹⁾ Vrt. tätä kert. siv. 78. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 65.

poistui määräraha varasairaaloita varten, koska mainituita rakennuksia ei enää käytetty sairaanhoitotarkoituksiin. Määrärahaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan korotettiin Nikkilän mielisairaalaan, oli vuonna 1924 suoritettava tästä määrärahasta. Määrärahain kokonaismäärä tämän pääluokan kohdalla nousi 23,365,944: 50 markkaan 23,748,240: 25 markan sijasta 1923 vuoden budjetissa.

Yhdeksännen pääluokan, Köyhäinhoito, kohdalla otettiin eri palkkaeria vahvistettaessa huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemät päätökset ¹⁾ erinäisten virkain uudestijärjestämisestä. Kunnalliskodin ja työlaitoksen ruokintamenot nousivat 1,683,966 markkaan ja 435,450 markkaan, laskien päiväkustannusta 6: 50 markkaa hoidokkia kohti kunnalliskodissa ja 7 markkaa työlaitoksessa; viimeainitusta määrästä oli 50 penniä hyvitystä ruuan valmistuksesta. Luvusta Apurahoja ja kustannuksia laitoksien ulkopuolella hoidettavista köyhistä poistettiin erästä Sairaanhoidokustannukset lastenkoti Droppenille suoritettavat maksut, jotka merkittiin kymmenennen pääluokan kohdalle, kolmanteen lukuun, sekä keuhkotautiparantoloille suoritettavat maksut, jotka merkittiin seitsemännen pääluokan kohdalle, kymmenenteen lukuun. Koko pääluokan menojen määrä oli kaikkiaan 16,723,906 markkaa, mikä määrä 493,311 markalla alitti 1923 vuoden menosäännön vastaavan määrän.

Kymmenennen pääluokan, Lastensuojelutoiminta, kohdalla merkittiin erä Palkkaukset, Lastenkodit ja kasvatuslaitokset nimisessä luvussa huomioon ottaen kaupunginvaltuuston päätös ²⁾ Toivolan lastenkodin hoitajattaren toimen siirtämisestä 3:sta 2 palkkaluokkaan sekä uuden hoitajattaren toimen perustamisesta samaan lastenkotiin. Bengtsärin kasvatuslaitoksen menosääntöön merkittiin ³⁾ lämmittäjän palkkio. Alaikäisistä lainrikkojista olevat sekä koulukodin kustannukset, jotka 1923 vuoden budjetissa sisältyivät elätteelleantokustannuksiin, merkittiin budjettiin vastaanotto- ja havaintokotia varten. Viimeainitun kodin keittäjättären palkkaa korotettiin, koska oli osoitautunut mahdottomaksi palkata kelvollista henkilöä vahvistetusta palkasta. Kaikkien lastenkotien ja kasvatuslaitosten ruokintamenot nousivat 1,696,455 markkaan, osoittaen, vaikka päiväkustannukset lasta kohti olivat alenneet, lisäännystä edelliseen vuoteen verraten 134,560 markkaa, johtuen siitä, että lomaviransijaisten elatuskustannukset oli siirretty tähän kohtaan erästä Palkkiot ja edut sekä että paikkain luku oli lisääntynyt sekä vastaanotto- ja havaintokodissa että Ryttylän kasvatuslaitoksessa. Kaikkien laitosten vuokramenot nousivat 103,780:sta 259,807: 95 markkaan. Lisäännys aiheutui etusijassa vastaanotto- ja havaintokodin korkeasta vuokrasta. Elätteelleantoa y. m. varten osoitettiin 3,630,000 markkaa, mistä määrästä 300,000 markkaa maksuja lastenkoti Droppenille, jotka aikaisemmin oli merkitty köyhäinhoidon menojen joukkoon. Määrärahat koulukotia sekä alaikäisten lainrikkojain hoitoa varten poistuivat, kuten mainittiin, tästä kohdasta. Määrärahat maatiloja varten nousivat 925,986 markkaan, mistä määrästä 153,120 markkaa Toivolan tilaa varten, joka ensi kerran esiintyi menosäännössä. Kaikkiaan kohosivat lastensuojelutoiminnan menot 660,817: 45 markalla 10,463,459: 95 markkaan.

Yhdennentoista pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla merkittiin suomenkielisten kansakoulujen menosääntöön uusi 600,000 markan mää-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 78 ja 81. — ²⁾ S:n siv. 156. — ³⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 167.

räraha kaluston ostoa varten Kaisaniemen kansakouluun. Kaupungin apuraha kansakoululasten kesäsiirtoloiden voimassapitämiseksi, joka aikaisemmin oli suoritettu yhdeksänentoista pääluokan kohdalle yleishyödyllisiin tarkoituksiin merkitystä määrärahasta, merkittiin sekä suomen- että ruotsinkielisiin kansakouluihin nähden erään Oppilaiden virkistysmatkat. Uusina menerinä merkittiin koulunhoitajatarjoiminnan menot. Kansakoulujen menot nousivat kaikkiaan 19,151,752 markkaan. Neljäs luku, Ammattiopetuslaitosten keskusjohtokunta, tuli entisen samojen laitosten keskuslautakunnan tilalle¹⁾ ja osoitti tähän verraten menojen lisäonnystä 15,083 markkaa, jonka osaksi korvasi se seikka, että johtokuntien puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot poistuivat kaikista ammattiopetuslaitosten erikoismenosaännöistä. Yleisten ammatilaiskoulujen menojen laskettiin nousevan 648,769 markkaan, mistä määrästä 275,300 markkaa taideteollisuuskeskuskoulun, 247,577 markkaa alempain käsityöläiskoulujen ja 125,892 markkaa kunnallisen yhdenpäivänkoulun menoja. Valmistavan poikain ammattikoulun menosaännö osoitti pienehkön menojen lisäonnynksen, joiden kokonaismäärä oli 473,170: 90 markkaa, jota vastoin tyttöjen ammattikoulujen menojen voitiin todeta vähenneen 6,643 markalla 585,266 markkaan. Työväenopiston menosaännö oli melkein entisellään ja päättyi 411,443 markkaan. Laskettaessa lastentarhain menoja vuonna 1924 otettiin huomioon, että vuokra- ja polttoainekustannukset nousivat, jotavastoin lasten ruokintakustannukset melkoisesti alenivat. Määräraha kokonaismäärä oli 4,329,820 markkaa, mistä määrästä 20,880 markkaa Fylgian lastentarhaan yhdistetyn vapaa-aikakodin laajentamiseen. Yhdeksänteen lukuun merkityt määrärahat kauppaoppilaitoksia ja teknillistä opetusta varten korotettiin kaikkiaan 95,000 markalla 315,000 markkaan. Luvussa Kaupunginkirjasto otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ kaupunginkirjastonhoitajan siirtämisestä ylempään palkkaluokkaan. Määräraha ylimääräisiä apulaisia sekä lomaviransijaisia varten vahvistettiin laskien 8 markkaa tunnilta 6 markan sijasta vuonna 1923. Painatus- ja sidontakustannusten laskettiin nousevan 225,000 markkaan huomioonottaen, että avohyllyjärjestelmä vaati uudestaan sitomaan entistä määrää enemmän sekä että uusi luettelo 10 viime vuoden kuluessa hankitusta ruotsalaisesta ja vieraskielisestä kirjallisuudesta painatettaisiin. Vahvistettaessa määrärahaa kaluston ostoa varten otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös³⁾ uusien kirjahyllyjen hankkimisesta Rikhardinkadun kirjastotaloon. Kaikkiaan laskettiin kaupunginkirjaston menojen nousevan 1,830,022 markkaan. Kaupungin museota varten osoitettiin 93,390 markkaa. Kahdestoista luku, Musiikkilautakunta, päättyi 2,426,565 markkaan, mistä määrästä lautakuntaa varten 57,431 markkaa, kaupunginorkesteria varten 2,124,534 markkaa, ulkoilmakonserttien järjestämisestä varten uusi 9,600 markan määräraha sekä avustuksia erinäisiin sivistystarkoituksiin 235,000 markkaa. Määräraha kaupunginorkesteria varten määrättiin huomioon ottaen kaupunginvaltuuston päätös⁴⁾ orkesterin pysyttämisestä 69-miehisenä. Ehdoiksi mainittujen avustusten saamista varten määrättiin, että Suomen kansallisteatteri ja Svenska teatern kumpikin vuonna 1924 antoivat 30, Kansan näyttämö 6 ja Suomalainen ooppera 10 kansannäyttämöä puolilla tai sitä huokeammilla hinnoilla, huviveroa lukuunottamatta. Yhdestoista pääluokka päättyi 30,615,460: 90 markkaan, osoittaen edelliseen vuoteen verraten lisäonnystä 1,110,092: 30 markkaa.

Kahdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalle

1) Ks. tätä kert. siv. 144. — 2) S:n siv. 78. — 3) S:n siv. 48. — 4) S:n siv. 150.

merkittyjen vesijohtolaitoksen menojen laskettiin nousevan 5,563,385 markkaan 1923 vuoden budjetin 5,203,805 markan sijasta. Hallintoa varten osoitettiin 428,924 markkaa, käyttöä varten 2,486,524 markkaa, johtoverkkoa ja vesisäiliötä varten 283,917 markkaa, jakelua varten 341,654 markkaa, johtotyöosastoa, työpajaa ja varastoa varten 301,086 markkaa, sekalaisia menoja varten 406,550 markkaa, yleisiä vesiposteja ja satamain johtoja varten 125,000 markkaa, arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 180,000 markkaa sekä uutistöitä varten 1,010,000 markkaa. Viimemainittu määräraha jakautui seuraavasti: vesimittarien osto 70,000 markkaa, satamapostien ja johtojen teettäminen Saukkosaaren rantaan 70,000 markkaa, erinäisiä vanhojen vesijohtojen uudistustöitä 246,000 markkaa, vesijohdon teettäminen Osmontiehen, Pellervontiestä etelään, 52,000 markkaa, Siamintiehen Damaskuksentien ja Syriankadun väliin 176,000 markkaa, Koreankatuun Siamintien ja Kumtähden viertotien väliin 100,000 markkaa, Syriankatuun mainitun kadun tontista n:o 16 Toukolan viertotiehen 39,000 markkaa, erinäisiä vesijohtotöitä omakotialueella, rahatoimikamarin määräyksen mukaan 100,000 markkaa, vesijohdon teettäminen Aktiebolaget Nobel Standard osakeyhtiön hallussa olevalle vuokra-alueelle Sörnäsin itäosassa 140,000 markkaa, sekä vapaaposti Meilahteen Humallahden kohdalla 17,000 markkaa. Kaasulaitoksen budjetti oli laadittu edellyttäen että kaasunhinta huojistettaisiin 1:30 markaksi m³:ltä sekä että kaasunkulutus nousisi 8,000,000 m³:in. Laitoksen menojen laskettiin kohoavan 10,262,883 markalla 22,904,097 markkaan. Tässä luvussa osoittivat käyttökustannukset suurimman lisäennyksen eli kohoten 7,416,202 markalla 16,465,962 markkaan. Lähinnä olivat uutistöiden menot, jotka lisääntyivät 2,648,000 markalla 3,358,000 markkaan. Hallintoa varten osoitettiin 364,957 markkaa, johtoverkkoa ja jakelukelloa varten 187,100 markkaa, jakelua varten 911,000 markkaa, johtotyöosastoa, konepajaa, varastoa ja näyttelyä varten 412,884 markkaa, sekalaisia menoja varten 681,394 markkaa, katuvalaistusta varten 442,800 markkaa, sekä arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 80,000 markkaa. Uutistytöt, joita varten merkittiin määrärahoja, olivat seuraavat: pääputkiverkon laajennus 610,000 markkaa, Auerlyhtyjen muuttaminen inverttilyhdyiksi katuvalaistuksen parantamiseksi 200,000 markkaa, kaukosytyttäjän osto ja pystyttäminen 160,000 markkaa, yksityisten jakelujohtojen asettaminen 50,000 markkaa, mittarien osto 250,000 markkaa, kaluston osto 40,000 markkaa, kuorma-auto 130,000 markkaa, koneiden hankinta ja paikoilleenpano benseolinvalmistusta varten 350,000 markkaa ¹⁾, hiilisäiliöitä kamariuneja varten 98,000 markkaa, hiilenmurskaus kone ja hiilenkuljetuslaite uutta uunijärjestelmää varten 550,000 markkaa, koksien nostolaitteen hankinta koksisäiliöineen 80,000 markkaa, hiilenpurkauslaitteen teettäminen 400,000 markkaa, eli puolet laitteen kustannuksista, jota käytettäisiin yhteisesti sähkölaitoksen kanssa, sekä koksinalajittelulaitteen uudistus 440,000 markkaa. Sähkölaitoksenkin määrärahoja oli melkoisesti korotettava eli 7,593,079 markalla, mistä määrästä 7,310,800 markkaa oli uutistöitä varten. Hallinnon kustannusten laskettiin olevan 989,904 markkaa, käytön 14,223,629 markkaa, jakelun 1,940,521 markkaa, katuvalaistuksen 240,000 markkaa, sekalaisten menojen 567,117 markkaa ja uutistöiden 10,900,800 markkaa, minkä ohessa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin 300,000 markkaa. Määrärahoista uutistöitä varten mainittakoon etusijassa

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 96.

5,900,000 markkaa asemain koneistojen laajennuksiin y. m., mikä rahamäärä rahatoimikamarin laatiman budjettiehdotuksen perustelun mukaan aiottiin käyttää seuraavalla tavalla: uuden höyryturbiinigeneraattorin hankkimiseen 3,650,000 markkaa ¹⁾, pääaseman valtahöyryjohdon lisäystä ja vanhan johdon osittaista uusimista varten 350,000 markkaa, jäähdytysvesikanavan uudestirakentamiseen 600,000 markkaa, uuden raitiotiemuuntajakoneen hankkimiseen Kallion asemalle 500,000 markkaa, sähkölaitoksen osuuden suorittamiseen mainitulle laitokselle ja kaasulaitokselle yhteisesti hankittavan koneellisen hiilenpurkauslaitteen kustannuksista 400,000 markkaa sekä akkumulaattoripatterien uusimiseen 400,000 markkaa. Johtoverkon laajentamista varten osoitettiin 4,175,800 markkaa seuraavan laskelman mukaan: neljän kaapelin teettäminen voima-asemalta, joista kolme Kasarmintorin asemalle ja yksi Kallion asemalle sekä korkeajännitteiskaapeli viimemainitulta asemalta Fredriksperinkadulle 2,050,000 markkaa, uutislaitteet Vallilassa ja Käpylässä 780,000 markkaa sekä Katajanokalla 200,000 markkaa ²⁾, keski-kaupungin johtoverkon vahvistus 200,000 markkaa, uutislaitteet Länsisatamassa 225,000 markkaa, kaapelin asettaminen Kulkutautisairaalan alueelta Pasilaan johtavan korkeajännitteisilmajohdon tilalle y. m. 195,000 markkaa, syöttöjohtojen asettaminen Kallioon 410,000 markkaa, Vallilan ja Käpylän matalajännitteisjohtoverkon laajennus 80,000 markkaa sekä uusien sähkövalaistuspylväiden hankinta 35,800 markkaa. Kaapeli- ja johtotöitä varten hallituksen määräyksen mukaan myönnettiin 200,000 markkaa, talojohtotöihin 50,000 markkaa, mittarien oston 500,000 markkaa sekä henkilöauton oston 75,000 markkaa. Määräraha arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan vahvistettiin samanmääräiseksi kuin 1923 vuoden budjetissa eli 300,000 markaksi.

Kahdentoista pääluokan kohdalla oli määrärahoja kaikkiaan 57,629,453 markkaa 1923 vuoden menosäännön 39,413,911 markan sijasta.

Kaupungin teknillisten laitosten hallitus oli laitosten erikoisbudjettien ehdotuksiansa menoerinä merkinnyt koron ja kuoletuksen laitosten perustamis pääomalle, jotka erät rahatoimikamari kuitenkin oli poistanut kaupungin menosääntöehdotuksessaan, koska kamarin mielestä, joka tosin myönsi olevan välttämätöntä merkitä mainitut erät kannattavuuden osoittamiseksi, tätä menettelyä oli samanaikaisesti ja yhdenmukaisesti sovellettava kaikkiin kaupungin samanlaatuisiin laitoksiin. Niinkään poisti kamari hallituksen merkitsemän määrärahan sähkölaitoksen uutisrakennuksia, m. m. asuinrakennusta varten laitoksen palveluksessa olevalle konehenkilökunnalle, perustellen epäävää kantaansa sillä, ettei ollut lähetetty yksityiskohtaista ehdotusta puheenalaisia töitä varten.

Kolmastoista pääluokka, Yleiset työt, osoitti menojen lisääntyneen melkoisesti eli 17,028,811 markalla 45,122,841 markkaan. Lisäännys koski etusijassa lukuja Rakennukset ja talot, Kadut ja yleiset paikat, Satamat ja Rautatiet. Koska määrärahat uutistöitä varten olivat melkoisesti suuremmat kuin edellisinä vuosina ja kun töiden käyntiänpäytäminen samalla kertaa saattoi aiheuttaa haittoja, päätti kaupunginvaltuusto, että sellaiset tähän pääluokkaan kuuluvat uutistyt, joita varten budjettiin oli merkitty siirtomääräraha, sai aloittaa vasta sitten kun oli hankittu rahatoimikamarin suostumus siihen. Kolmantoista pääluokan kolme ensimmäistä lukua eivät osoittaneet mainittavia muutoksia. Neljänteen lukuun, Rakennukset ja talot, merkittiin

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 98. — ²⁾ S:n siv. 100.

korjausta ja kunnossapitoa varten 3,740,400 markkaa 1923 vuoden budjetin 2,724,500 markan sijasta, mistä rahamäärästä m. m. 400,000 oli tarkoitettu kansakouluille, 220,000 kunnallisia työväenasuntoja varten, 641,000 markkaa sairaaloille ja 389,900 markkaa lastenkoteja ja kasvatuslaitoksia varten. Tilapäisten määrärahaan särekkeseen merkittiin kaikkiaan 213,100 markkaa. Luku Utistytöt osoitti menojen lisäännystä 6,180,950 markkaa ja päättyi 12,950,000 markkaan, mistä määrästä kaupunginvaltuuston vuoden varrella aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan oli 355,000 markkaa ¹⁾ lisämäärärahana Rikhardinkadun kirjastotaloa varten, 4,000,000 markkaa ²⁾ kunnallisten työväenasuntojen teettämistä varten Vallilaan, 4,000,000 markkaa ³⁾ uuden paviljongin rakennuttamista varten kunnalliskodin alueelle, 250,000 markkaa ⁴⁾ koulukeittion sisustamista varten Annankadun kansakouluun, 75,000 markkaa ⁵⁾ vesijohtotöitä varten Lant. Viertotien tontilla n:o 24 olevassa rakennuksessa n:o IV, 260,000 markkaa ⁶⁾ lisämäärärahana asuinrakennuksen teettämistä varten keuhkotautia poteville henkilöille sekä 5,000 markkaa ¹⁾ Bengtsårin palokaluvajaa varten. Muut määrarahat olivat 100,000 markkaa ⁷⁾ uusien leivinuunien teettämistä varten Marian sairaalaan, 110,000 markkaa kunnalliskodin sikalan muutosrakennusta varten, 2,300,000 markkaa Kaisaniemen uutta kansakoulutaloa varten, 375,000 markkaa kansakoulujen täydennystöitä varten, 264,000 markkaa Lant. Viertotien tontilla n:o 24 olevan rakennuksen n:o I kuntoonpanoa varten, 500,000 markkaa uusien sairapaikkojen sisustamista varten Nikkilän sairaalassa sekä 356,000 markkaa Kivelän sairaalaluueella olevan rakennuksen n:o XIV kuntoonpanoa varten. Käsiteltäessä lukua Kadut ja yleiset paikat myönnettiin korjauksia ja kunnossapitoa varten 1,407,400 markkaa eli 607,400 markkaa enemmän kuin 1923 vuoden budjetissa. Määrarahat uutistöitä varten kohosivat 2,001,700 markalla 2,981,900 markkaan ja mainittakoon tässä erityisesti määräraha siltaa varten satamaradan poikki Arkadiankadulla 900,000 markkaa ⁸⁾, erään Runebergkadun osan tasoitusta varten 300,000 markkaa, erään Helsinginkadun osan tasoitusta varten 300,000 markkaa, Diakonissalaitoksen alueen ja rautatien välisen Ensimmäisen linjan osan tasoituksen loppuunsaorittamista varten 71,000 markkaa ⁹⁾, erinäisten teiden teettämistä varten Toukolan omakotialueelle kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan 216,000 markkaa ¹⁰⁾ sekä rahatoimikamarin määräyksen mukaan 200,000 markkaa, erinäisten Toukolan teiden tasoitusta ja viertämistä varten 54,500 markkaa ja Käpylän teiden teettämistä varten 206,900 markkaa. Lukuun Kanavat ja viemärit merkittiin 766,000 markkaa korjausta ja kunnossapitoa varten sekä 804,700 markkaa uutistöitä varten. Viimemainitusta määrarahasta oli 536,700 markkaa tarkoitettu viemärijohtojen teettämistä varten Toukolan uudelle omakotialueelle. Teiden ja viertoteiden korjauksista laskettiin olevan kustannuksia 780,000 markkaa, kun taas uutistöitä varten myönnettiin 530,000 markkaa, josta viimemainitusta määrarahasta 480,000 markkaa käytettäisiin Lant. Viertotien töitä varten ja 50,000 markkaa tien teettämistä varten Pitkältä sillalta Kaisaniemen ravintolaan. Rahatoimikamarin tekemä ehdotus määrärahan myöntämisestä Hermannin ja Arabian välisen It. Viertotien osan laajentamista varten evättiin. Urheilu- ja leikkikenttiä varten osoitettiin kaikkiaan 492,000 markkaa, mistä määrästä 89,000 markkaa oli korjausta ja kun-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 48. — ²⁾ S:n siv. 46. — ³⁾ S:n siv. 42. — ⁴⁾ S:n siv. 47. — ⁵⁾ S:n siv. 49. — ⁶⁾ S:n siv. 42. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7. 2. 19 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 52. — ⁹⁾ S:n siv. 28. — ¹⁰⁾ S:n siv. 35.

nossapitoa varten ja 403,000 markkaa uutistöihin. Viimemainitusta rahamäärästä myönnettiin 300,000 markkaa Brahekatujen viereisen urheilukentän täyte- ja tasoitustöiden jatkamiseen ja 103,000 markkaa Mustikkamaan urheilukentän kuivattamista varten.

Satamain korjausta ja kunnossapitoa varten vahvistettiin 1,962,400 markan suuruinen määräraha, joka 325,600 markalla aliitti edellisen vuoden budjetin vastaavat menot. Sitävastoin laskettiin uutistöiden menojen kohoavan 4,299,000 markalla 10,555,000 markkaan seuraavan laskelman mukaan: uuden purkaussillan teettäminen Taivallahteen 160,000 markkaa, Länsisataman rakennustöiden jatkaminen 5,000,000 markkaa, kappaletavarasuojan ja rautatietöimiston teettäminen Katajanokalle 2,200,000 markkaa ¹⁾, hiilivarastopaikkojen järjestäminen ja hiililaiturin rakentaminen Katajanokalle 1,000,000 markkaa, 4 liikkuvan nosturin osto ja pystyttäminen Rahapajanlaiturille 1,900,000 markkaa sekä 180,000 markan lisämääräraha 2 nosturia varten, joista aikaisemmin oli tehty päätös ²⁾, erään Ruoholahdessa olevan purkaussillan pitentäminen 40,000 markkaa sekä kasvitieteellisen puutarhan rannan kiveäminen ja tasoitus 75,000 markkaa. Erinäisten rantateiden korjausten laskettiin maksavan 100,000 markkaa, kun taas Uutisrakennukset nimikkeen kohdalle merkittiin määrärahoja kaikkiaan 1,990,000 markkaa, mistä määrästä 300,000 markkaa oli satamaradan laajentamista varten kaksiraiteiseksi Töölön tavara-aseman ja Länsisataman välillä, 1,540,000 markkaa Katajanokan järjestelypihan uudestirakentamista varten sekä 150,000 markkaa pakkolunastuskustannusten peittämiseen ³⁾. Määrärahoja istutusten korjausta ja kunnossapitoa varten korotettiin, 1923 vuoden budjetin vastaaviin määrärahoihin verraten, kaikkiaan 347,428 markalla, mistä määrarahasta oli uusia määrärahoja 100,000 markkaa Kaisaniemen puiston järjestelyä varten sekä 21,000 markkaa Marian, Kivelän ja Kulkutautisairaalan istutusten kunnossapitoa varten. Uutistöitä varten osoitettiin kaikkiaan 594,000 markkaa eli 508,000 markkaa enemmän kuin 1923 vuoden budjetissa. Tämän melkoisen lisäannoksen aiheutti etusijassa 400,000 markan määräraha siirtolapuutarhan perustamista varten sekä 100,000 markan määräraha Temppele- ja Nervanderkadun välisen puiston järjestämistä varten. Varaston menot kohosivat 197,000 markalla 576,000 markkaan. Luvusta Työntekijöille tulevat edut poistui määräraha elatusapua varten ⁴⁾. Luku Hätäaputyöt poistettiin, koska budjettiin merkittyjen töiden katsottiin tyydyttävän työntarpeen vuonna 1924. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin 700,000 markkaa, sen johdosta että Vallilan kortteleissa n:oissa 556 ja 558 olevain kunnallisten työväenasuntojen pihamaiden tasoituksen kustannukset ainakin osittain suoritettaisiin tästä määrarahasta.

Koko kolmannentoista pääluokan menosääntö päättyi 45,122,841 markkaan 1923 vuoden budjetin 28,094,030 markan määrän sijasta.

Menot neljännessätoista pääluokassa, Katu- ja laiturivalaistus, kohosivat 291,360 markalla 2,331,360 markkaan, johtuen puoliyölamppujen polttoajan pitentämisestä.

Viidennentoista pääluokan, Puhtaanapito, kohdalla oli määrärahoja puhtaanapitohallitusta ja puhtaanapitolaitosta varten kaikkiaan 256,343 markkaa, katujen puhtaanapitoa varten osoitettiin 5,366,380 markkaa, makkien puhtaanapitoa varten 2,986,160 markkaa, työkaluja varten 573,500 markkaa,

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 58. — ²⁾ S:n siv. 100. — ³⁾ S:n siv. 50. — ⁴⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 52 ja 92.

työntekijäin erinäisiä etuja varten 255,600 markkaa sekä arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 150,000 markkaa eli kaikkiaan 9,587,983 markkaa 1923 vuoden budjetin 8,590,270 markan määrän sijasta. Laitoksen menosääntöön tehtiin erinäisiä muodollisia muutoksia siirtämällä katurikkojen kuljetus- ja kuormauskustannukset eri momenttina luvusta Makkien puhtaanapito lukuun Katujen puhtaanapito ja erottamalla satamain puhtaanapitokustannukset määrärahasta yleisten paikkain ja kaupungin katuosuuksien puhtaanapitoa varten. Työkalumäärärahoista mainittakoon erityisesti: 2 kasteluauton ostoa varten 400,000 markkaa, hevosten ostoa varten 30,000 markkaa, pesukojeiden ostoa varten 30,000 markkaa ja Purgator-rattaiden ostoa varten 7,500 markkaa. Viidennestätoista luvusta poistettiin määräraha elatusapua varten¹⁾.

Kuudennentoista pääluokan, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla ei ensimmäinen luku, Tori- ja hallikaupan valvonta, eikä toinen luku, Kauppahallit, osoittanut mainittavia muutoksia. Keskuskeittolan menojen laskettiin alenevan 293,000 markalla 7,975,000 markkaan, mistä määrästä 65,000 markkaa oli keittiön ja viereisen pesuhuoneen lattian uudelleen teettämistä varten. Tämän pääluokan kohdalla oli määrärahoja kaikkiaan 8,473,305 markkaa.

Seitsemännentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla otettiin Kaupunkitalot nimisessä pääluokassa huomioon kaupunginvaltuuston päätös²⁾ kunnallisten työväenasuntojen hoidosta. Mainittu luku osoitti menojen lisäonnystä 222,704 markkaa, johtuen siitä, että oli tullut lisää uusia kiinteistöjä, nimittäin Karstulantien työväenasunnot, Kustaanmiekan ja Harakan hätäasunnot, ent. metsänvartijan asunto Eläintarhassa sekä huoneisto Kaisaniemenkadun talossa n:o 4. Maanviljelyslautakunnan ja sen hoitamain tilain menot alenivat 349,570:40 markalla 3,215,590:10 markkaan. Tilain irtaimiston täydennykseen osoitettiin 217,000 markkaa seuraavan laskelman mukaan: maanviljelyskoneita 21,000 markkaa, pumppuja 18,000 markkaa, lannanlevityslaitteita 8,000 markkaa, kuivauslaitteita 35,000 markkaa, traktori 30,000 markkaa sekä 30 lehmää Tuomarinkylään 105,000 markkaa. Rakennuksista olevat menot merkittiin 134,000 markan määrin, nimittäin 24,000 markkaa kahden ladon rakentamiseen, 60,000 markkaa työväenasuntorakennuksen teettämistä varten Tuomarinkylään, 20,000 markkaa navetan katon korjausta varten Tuomarinkylässä sekä 30,000 markkaa erinäisiä korjauksia varten. Luvussa Luonnonpuistot kohosi rahamääräin kokonaismäärä 307,493 markalla, mistä lisäonnuksesta 216,506 markkaa kohdistui Korkeasaaren eläintarhaan, johtuen siitä, että täytyi hankkia erinäisiä uusia happeja. Muutoin mainittakoon, että määrärahat laskettiin huomioon ottaen m. m., että hankittaisiin sähkövalo Seurasaarelle ja Mustikkamaalle, että ostettaisiin moottorivene Korkeasaarelle sekä teetettäisiin myyntikioski kauppaneuvos Henrik Borgströmin puistoon. Lukuun Sekalaiset kustannukset merkittiin seuraavat määrärahat: kustannukset Kumtähdestä y. m. maataloista 15,000 markkaa, Starensin verotilan kauppahinta 270,000 markkaa, VI kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 177 osto 5,296,150 markkaa sekä rahatoimikamarin käytettäväksi tilapäismenoihin 25,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin, kuten edellisenä vuonna, 100,000 markkaa. Kaikkien seitsemännentoista pääluokan kohdalle merkittyjen määrärahojen loppusumma oli 12,503,552:10 markkaa ja osoitti 1923

¹⁾ Ks. 1922 vuod. kert. siv. 52 ja 92. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 140.

vuoden budjetin vastaavaan määrään verraten lisäännystä 3,681,776: 60 markkaa.

Kahdeksanentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalla oli määrärahoja 1,470,000 markan määrä 1923 vuoden menosäännön 558,937: 84 markan sijasta. Lisäännys johtui pääasiassa siitä, että kaupunginvaltuusto oli myöntänyt ¹⁾ 800,000 markkaa eläkkeiden ja apurahain lisäämiseksi.

Yhdeksänentoista pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalla ei ensimmäinen eikä toinen luku osoittanut mainittavia muutoksia. Kolmannessa luvussa, Työntekijäin tapaturmavakuutukset, korotettiin määräraha vakuutusmaksuja ja vahingonkorvauksia varten 80,000:sta 200,000 markkaan, minkä lisäksi uutena tilapäisenä määrärahana kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen ²⁾ mukaan merkittiin vakuutusmaksut Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäiselle palovakuutusyhdistykselle vuosilta 1920 ja 1921 253,287: 56 markkaa. Yleishyödyllisiin tarkoituksiin myönnettiin sama määrä kuin edellisenä vuonna eli 700,000 markkaa. Viides luku oli nimeltään Lisäyksiä palkkamenoihin ja merkittiin siihen 150,000 markkaa uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten, 100,000 markkaa sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten, siihen kuitenkin lukematta sairaaloissa ja kansakouluissa maksettuja palkkioita, sekä 3,000,000 markkaa korkeampaan palkka-asteikkoon siirtymisen varalta. Nimikkeen Sekalaiset määrärahat kohdalle merkittiin uimakoulujen ja luistinratojen apumaksut entisin määrin. Määräraha kelkkamäkien laittamista varten korotettiin 20,000 markalla 60,000 markkaan, kun aiottiin rakentaa suurempi määrä mäkiä vuonna 1924. Rakennustoiminnan edistämiseksi myönnettiin kaikkiaan 6,700,000 markkaa, mistä määrärahasta 5,000,000 markkaa oli aiottu annettavaksi kuoletuslainoina yleishyödyllisille rakennusyrityksille, 1,000,000 markkaa osakkeiden merkitsemistä varten pienasunto-osakeyhtiöissä sekä 700,000 markkaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston lisäämiseksi. Rahatoimikamari oli ehdottanut, että Helsingin suojeluskunnalle myönnettäisiin 1,000,000 markan apuraha, mutta ei ehdotus äänestettäessä saanut tarvittavaa äänen enemmistöä, vaan vahvistettiin puheenalainen määräraha 200,000 markaksi eli yhtä suureksi kuin vuodelta 1923. Uusina määrärahoina merkittiin 77,500 markkaa komiteamenoja varten, 60,000 markkaa ³⁾ Vedenkantajatar nimisen kuvanveistoteoksen ostoa varten, 150,000 markkaa opintomatkastipendejä varten, 200,000 markkaa ⁴⁾ kilpailua varten valtionrautateiden ratapihaan rajoittuvan kaupunkialueen järjestämiseksi sekä 20,000 markkaa ⁵⁾ avustuksena Kaupunkilähetykselle lasten ja nuorison työskentelyn järjestämiseen. Luku Naisten työtuvat osoitti menoja kaikkiaan 552,135 markkaa 1923 vuoden budjetin 650,000 markan määrän sijasta. Poistoihin ja peruutuksiin osoitettiin 35,000,000 markkaa eli 24,500,000 markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtuuston päätös myöntää näin suuri määrä aiheutui välttämättömyydestä poistaa verojäämät, jotka syyskuun 30 p:nä 1923 nousivat melkoiseen, eli 58,500,000 markan, määrään, johtuen siitä, ettei näitten saamisten ulosottotoimin tapahtuvaa käsittelyä ollut suoritettu riittävän nopeasti; sitten kun kuitenkin oli ryhdytty tehokkaiisiin toimenpiteisiin vanhempain verojäämien loppuunkäsittelyä varten, oli odotettavissa, että mainittu epäkohta tulee korjatuksi.

Siihen nähden että oli vaikea joka kerta tarkoin ilmoittaa määrä, joka

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 77. — ²⁾ S:n siv. 104. — ³⁾ S:n siv. 100. — ⁴⁾ S:n siv. 5. — ⁵⁾ S:n siv. 106.

budjettiin oli merkittävä kunnallisverojen poistoon ja vaihtelevain verojäämien vaikutuksen tasoittamiseksi eri vuosina, oli budjettivaliokunnassa tehty ehdotus, ettei vastaisia menosääntöjä käsiteltäessä harkittaisi poistomäärän suuruutta, vaan sen sijaan perustettaisiin rahasto verojäämien poistamiseksi, johon rahastoon vuosittain siirrettäisiin varoja tarkoitusta varten vahvistetun suunnitelman mukaisesti. Vaikka tuollainen menettely olisi omansa helpottamaan budjetin käsittelyä, ei valiokunta kuitenkaan ollut käynyt harkitsemaan tehtyä ehdotusta, osin koska kysymys tuollaisen vastaisiin tarpeisiin aiottuun rahaston luvallisuudesta, mikäli se oli perustettava verotusvaroilla, ei valiokunnasta näyttänyt täysin selvitettyltä, osin kun kysymys miten epävarmat verojäämät on merkittävä budjettiin, oli järjestetty voimassa olevassa kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännössä.

Tulosääntö. Tulosääntöön merkittiin säästönä vuodelta 1923 41,000,000 markkaa edellisen vuoden budjetin 17,300,000 markan määrän sijasta.

Ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalla osoitettiin Lainat nimisessä luvussa Vallilan työväenasuntojen teettämiseen 67,644: 56 markkaa 1911 vuoden obligatiolainasta, 1,572,237: 79 markkaa 1916 vuoden obligatiolainasta sekä 1,160,117: 65 markkaa 1917 vuoden obligatiolainasta. Uuden paviljongin teettämiseksi kunnalliskodin alueelle osoitettiin 519,214: 95 markkaa 1917 vuoden obligatiolainasta ja 2,236,085: 03 markkaa 1922 vuoden obligatiolainasta. Vastedes otettavista lainoista kahta vuotta pitemmällä maksuajalla päätti kaupunginvaltuusto osoittaa kaikkiaan 20,880,850: 02 markkaa alempana mainittuihin tarkoituksiin:

Uuden paviljongin teettäminen kunnalliskodin alueelle ¹⁾	Smk	1,244,700: 02
Asuinrakennuksen teettäminen keuhkotautia poteville henkilöille ¹⁾	»	260,000: —
Länsisataman rakennustöiden jatkaminen ²⁾	»	5,000,000: —
Hiilivarastopaikkojen järjestäminen ja hiililaiturin rakentaminen Katajanokalle ²⁾	»	1,000,000: —
2 liikkuvan nosturin osto ja pystyttäminen Rahapajalaiturille ³⁾	»	180,000: —
Tehdaskorttelin n:o 177 osto ⁴⁾	»	5,296,150: —
Kuoletuslainoiksi yleishyödyllisille rakennusyhtymille ⁵⁾	»	5,000,000: —
Kappaletavaramakasiinin ja rautatietöimiston rakentaminen Katajanokalle ⁶⁾	»	2,200,000: —
Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston lisääminen ⁵⁾	»	700,000: —

Viimeisenä eränä lukuun Lainat merkittiin 1,200,000 markkaa kuoletuslainana valtiolta Vallilan työväenasuntoja varten. Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 3,302,000 markkaa. Koko osasto osoitti arvioituja tuloja 30,938,150 markkaa 26,062,886 markan sijasta 1923 vuoden budjetissa.

Toisen osaston, Tuloa tuottavat oikeudet, kohdalle merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun koiravero 300,000 markkaan korotetuina määrin. Toiseen lukuun, Tuulaaki ja liikennemaksut, merkittyjen tulojen arvioitiin lisääntyvän 5,320,200 markalla 16,625,500 markkaan. Lisäännys johtui pääasiassa siitä, että uusia korotettuja tariffeja mainittujen maksujen laskemista varten

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 42 ja 127. — ²⁾ S:n siv. 58 ja 128. — ³⁾ S:n siv. 100 ja 128. — ⁴⁾ S:n siv. 16 ja 129. — ⁵⁾ S:n siv. 130. — ⁶⁾ S:n siv. 57 ja 128.

ainakin osana vuotta 1924 sovellettaisiin. Sekalaista nimiseen lukuun siirrettiin ensimmäisestä luvusta Verojen lisäkorotus niminen erä, minkä veron arvioitiin tuottavan 1,000,000 markkaa eli 400,000 markkaa edellisen vuoden budjettiin merkittyä määrää enemmän.

Kolmannen osaston, Terveysten- ja sairaanhoito, tulosääntö lisättiin 904:50 markalla 11,768,074 markkaan.

Neljännän osaston, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta, kohdalle merkittiin Kunnalliskoti ja työlaitos nimiseen lukuun korvaus köyhäin ylläpidosta 2,500,000 markkaan korotetuina määrinä. Verot nimisestä luvusta poistettiin erä Henkilöllinen köyhäinmaksu, kun kunnilta uuden köyhäinhuoltolain johdosta oli otettu oikeus kantaa mainittua maksua. Luvussa Lastenkodit ja kasvatustilat arvioitiin laitosten valtioapu 2,317,012:47 markaksi 1923 vuoden tulosäännön 1,550,000 markan määrän sijasta. Uusia erä olivat Toivolan tilan tulot 115,700 markkaa ja ammattioppilaskodin hoidokeilta perittyjä korvauksia 25,000 markkaa, jota viimeksi mainittua tuloa ei ennen ollut esiintynyt budjetissa, kun vastaavaa menomomenttia oli suorastaan sillä hyvitetty.

Viidennessä osastossa, Opetus- ja sivistyslaitokset, arvioitiin tulot 8,268,085 markaksi, mistä valtioapuja seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk	4,500,000:—
Käsityöläiskoulut	»	114,274:—
Ammattikoulut	»	704,216:—
Työväenopisto	»	205,195:—
Kansanlastentarhat	»	1,404,000:—
Kaupunginorkesteri	»	400,000:—
Yhteensä Smk		7,327,685:—

Kaupungin teknillisten laitosten arvioitiin tuottavan 66,947,790 markkaa 1923 vuoden rahasaännön 51,040,350 markan määrän sijasta. Näistä tuloista tuli vesijohtolaitoksen osalle 7,285,340 markkaa, kaasulaitoksen 23,480,250 markkaa ja sähkölaitoksen osalle 36,182,200 markkaa. Suurin tulojen lisäannos esiintyi luvussa Kaasulaitos, jossa tulojen sivutuotteista arvioitiin lisäannoksen 7,509,000 markalla. Sähkölaitos nimisessä luvussa lisättiin yksityiskulutuksen korvausta 5,870,000 markalla.

Seitsemänten osastoon, Yleiset työt, merkittiin tuloja 511,600 markan määrä.

Kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, tulosääntö lisättiin 735,592 markalla 3,846,951 markkaan. Puhtaanapitohallitus oli erikoisehdotuksessaan laitoksen tulosäännöksi veloittanut kaupunkia yleisestä puhtaanapidosta, mutta rahatoimikamari poisti nämä tilityserät ehdotuksessaan kaupungin budjetiksi eikä budjettivaliokuntakaan — jonka mielestä hallituksen menettely periaatteessa oli oikea — niitä merkinnyt budjettiin, koska oli tehty ehdotus laitoksen kirjanpidon uudestijärjestämiseksi.

Yhdeksannen osaston, Kauppahallit, kaupattorit ja keskuskeittola, tulosääntö vahvistettiin 9,838,000 markaksi 10,083,000 markan sijasta vuonna 1923. Suurin tulojen vähennys, 250,000 markkaa, koski keskuskeittolaa.

Kymmenennessä osastossa, Kaupungin kiinteä omaisuus, arvioitiin tontinlunastusten tuottavan 1,200,000 markkaa, ollen tulojen lisäannos 300,000 markkaa 1923 vuoden budjetin vastaavaan erään verraten. Lahjoitustilain korot merkittiin vain 3,300 markan määrinä. Kolmas luku, Kaupunkikiinteis-

töt, osoitti tulojen vähennystä 221,575: 80 markkaa. Vähennys oli kuitenkin muodollista laatua, kun ei enää laskettu ¹⁾ vuokria kunnan laitosten käyttämistä huoneistoista. Rakennusten ja tilusten vuokrat kohosivat 500,000 markalla 1,400,000 markkaan, siihen luettuna vastaostetun ²⁾ VI kaupunginosan tehdaskorttelin n:o 177 vuokra. Maanviljelyslautakunnan hoitamista tiloista odotettiin tuloja vain 3,092,114 markkaa edellisen vuoden budjetin 3,752,753 markan sijasta. Mitä tulee luonnonpuistoihin lisättiin tuloja Korkeasaaresta ja Mustikkamaasta, jotavastoin tulojen Seurasaaresta arvioitiin alenevan. Kauppaneuvos Borgströmin puistossa olevan uuden kioskin vuokra laskettiin 1,000 markaksi. Uusi oli Luontoisedut niminen tilityserä, joka merkittiin 59,480 markan määräisenä. Sekalaista nimisen luvun tulot olivat muutoin entisellään, mutta korotettiin erä Kadun erilleen aitaamisesta rakennustarkoituksiin 75,000 markalla 100,000 markkaan. Tämän osaston tulot olivat kaikkiaan 12,420,908 markkaa.

Yhdennessätoista osastossa, Sekalaiset tulot, korotettiin erä Rakennustarkastuksen toimitusmaksut 65,000 markalla 150,000 markkaan, ja valtion asevelvollisten perheille suoritettavan korvauksen arvioitiin nousevan 360,000 markkaan 1923 vuoden budjetin 200,000 markan määrän sijasta. Yhdennentoista osaston tulosääntö päättyi 1,908,201 markkaan, ollen lisäannys edelliseen vuoteen verraten 74,920 markkaa.

Kahdennentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin se määrä, mikä oli kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava, 110,865,423: 62 markan määräisenä 1923 vuoden rahasäännön 124,258,459: 29 markan sijasta, ollen siis vähennys 13,393,035: 67 markkaa.

C. Muut asiat.

J. V. Snellmanin muistopatsaan vastaanottaminen. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta ilmoitti ³⁾ valtuuston puheenjohtajan kaupunginvaltuuston puolesta vastaanottaneen Suomen pankin edustalla olevan J. V. Snellmanin muistopatsaan toukokuun 12 p:nä toimitetussa paljastusjuhlatilaisuudessa, jolloin patsas oli luovutettu Helsingin kaupungille.

Viron vapaussodassa kaatuneitten suomalaisten muistoksi pystytetyn muistopatsaan vastaanottaminen. Valmisteluvaliokunta ilmoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuuston puheenjohtajan kaupungin puolesta niinikään vastaanottaneen Viron hallituksen Vanhan kirkon puistikoon Viron vapaussodassa kaatuneitten suomalaisten haudalle pystyttämän muistopatsaan toukokuun 27 p:nä toimitetussa patsaan paljastustilaisuudessa.

Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo. Esiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 p:nä 1922 ratkaisematta olevain asiain luetteloa ⁵⁾ päätti ⁶⁾ valtuusto luettelosta poistaa raittiuseläköiden esityksen lautakunnan raittiudenvolvojen asettamisesta ylimääräisiksi poliisikonstaapeleiksi Malmille, Espooseen, Huopalahteen ja Helsingin nimismiespiiriin, sosialilautakunnan väliaikaisen asunto-osaston esityksen vuokrantarkkailulautakunnan johtosäännön vahvistamisesta sekä Finlands bevaknings- och stängningsaktiebolag nimisen yhtiön anomuksen

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 119. — ²⁾ S:n siv. 16. — ³⁾ Valt. pöytäk. 16. 5. 7 §. — ⁴⁾ S:n 30. 5. 17 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 21. 3. 9 §.